

rynek z tradycjami

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ŚWIDNICA
ZA LATA 2012 - 2013**

Wizja rozwoju miasta:

Miasto do życia

Misja Miasta:

rozwój wartości wspólnotowych w nawiązaniu do tradycji miasta kupieckiego

Cel strategiczny:

uczynienie Świdnicy dobrym miejscem do życia - całego życia

**DEPARTAMENT ROZWOJU GOSPODARCZEGO
URZĘDU MIEJSKIEGO W ŚWIDNICY**

www.um.swidnica.pl

Raport opracowano w oparciu o materiały źródłowe departamentów i wydziałów Urzędu Miejskiego w Świdnicy oraz miejskich jednostek organizacyjnych oraz dane GUS dostępne na koniec 2013r. Przy publikowaniu danych ze sprawozdania prosimy o podanie źródła.

Październik 2014 r.

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	3
Realizacja 2012 - 2013	
Kapitał społeczny	5
Tożsamość.....	5
Rodzina	13
Edukacja.....	16
Kultura.....	20
Czas wolny.....	28
Władza.....	37
Postać miasta	40
Bilanse miasta	54
Biznes.....	54
Sfera socjalna.....	62
Turystyka.....	63
Świdnica w powiązaniach	65
Komunikacja	65
Świdnica wobec Wrocławia.....	71
Świdnicka sfera wpływów	71
Świdnica wobec sąsiadów	72
Świdnica na szerokim forum	78
Podsumowanie	82
Załączniki	83

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Miasta Świdnicy zatytułowana „**Świdnica w perspektywie pokoleniowej**”, od lutego 2010 roku stanowi podstawowy dokument planowania strategicznego Miasta Świdnica, który to wyznacza kierunki trwałego i zrównoważonego rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego. Strategia oparta jest na systemie wartości świdniczan, który trwale łączy mieszkańców i uwzględnia wszystkie zasoby i atuty, które posiada Świdnica, na rzecz rozwoju i poprawy poziomu i jakości życia mieszkańców, z myślą „**uczynienia Świdnicy dobrym miejscem do życia - całego życia**”.

Świdnicka strategia definiuje kierunki rozwoju dostosowując je do zmiennych warunków konkurencyjnego otoczenia oraz identyfikuje rozpoznawanie długookresowych potrzeb rozwojowych. Wskazuje, jak inspirować społeczności lokalne na rzecz działań prorozwojowych w perspektywie najbliższych lat. Określa **misję miasta**: „*rozwój wartości wspólnotowych w nawiązaniu do tradycji miasta kupieckiego*” we wszystkich sferach życia. Wskazane w strategii zasadnicze kierunki rozwoju miasta wpisują się w **strategiczne wybory**. Lista wskazanych w Strategii **wytucznych strategicznych**, tak jak cały dokument, ma charakter otwarty w zależności od zmiany uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych i może być odpowiednio dostosowywana do aktualnych potrzeb miasta. W celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju Strategia uwzględnia procesy dające się zaobserwować w wieloletniej perspektywie spajając wszelkie działania rozwojowe podejmowane na rzecz poprawy warunków społeczno-gospodarczych miasta.

Wytuczne strategiczne:

- Opierać rozwój głównie o zasoby wewnętrzne: od zaadoptowanych do warunków miasta projektów modernizacji, przez imitację, do oryginalnych inicjatyw, bazujących na lokalnej specyfice i zasobach.
- Minimalizować zagrożenia, wynikające z kryzysowych zmian koniunktury. Nie dopuszczać do nadmiernej specjalizacji gospodarczej. Zachować pełen wachlarz usług niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania miasta.
- Szukać zewnętrznych szans dla miasta w działaniach niszowych, adresowanych do wąskich segmentów rynku, raczej specjalistów i koneserów niż masowych konsumentów. W zglobalizowanym świecie taki ułamkowy popyt wystarczy do wykorzystania całego potencjału miasta, bez narażania się na konkurencję z globalnymi korporacjami.
- Wykorzystywać możliwości sąsiedzkiej współpracy - ograniczać konkurencyjność w otoczeniu na rzecz kooperacji i dobra wspólnego.
- Inwestować w jakość świdnickiego społeczeństwa.
- Nie poświęcać przyszłości dla obfitszej terażniejszości.

Strategiczne wybory - wskazują na zasadnicze kierunki pożądanych transformacji w odniesieniu do głównych dziedzin aktywności miasta:

- **KAPITAŁ SPOŁECZNY,**
- **POSTAĆ MIASTA,**
- **BILANSE MIASTA,**
- **ŚWIDNICA W POWIĄZANIACH.**

Realizacja wizji rozwoju miasta Świdnicy: „**Miasto do życia**” jest wyzwaniem dla wszystkich mieszkańców i dla każdej działającej w mieście organizacji i instytucji. Misja Miasta jest

koordynowana przez władze samorządowe. Wytyczne i wybory strategiczne oraz wynikające z nich zadania składają się na realizację celu strategicznego: **”Uczynienie Świdnicy dobrym miejscem do życia - całego życia”** i realizowane są przez gminę, podległe jednostki organizacyjne oraz spółki z udziałem gminy.

Wytyczne strategiczne w latach **2012-2013** realizowane były zgodnie z przyjętymi kierunkami rozwoju. Wdrażaniu Strategii służyły **plany i programy**, do których należały:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy (studium);
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miasto Świdnica (MPZP);
- Lokalny Program Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miejskich Świdnicy - Program 2 (LPR);
- Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Miasto Świdnica;
- Program Ochrony Środowiska Gminy Miejskiej Świdnica;
- Plan Gospodarki Odpadami Miasta Świdnica;
- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Świdnicy na lata 2012-2016;
- Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Świdnickiego na lata 2008-2013;
- Strategia rozwiązywania problemów społecznych w gminie miasto Świdnica na lata 2011-2018;
- Gminny program promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym na lata 2012-2015;
- Gminny program wspierania rodziny na lata 2012-2014;
- Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na 2012 rok;
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasto Świdnica na 2013 r.;
- Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011-2015;
- Gminny program profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną na lata 2011-2012;
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasto Świdnica na 2014 r.
- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną.

Realizacja Strategii odbywa się poprzez wykonanie ww. programów i planów, a także poprzez uwzględnianie jej zapisów przy corocznym formułowaniu budżetu miasta. Departament Rozwoju Gospodarczego prowadzi monitoring Strategii.

REALIZACJA 2012 - 2013

W ramach przyjętej misji, wytycznych strategicznych i strategicznych wyborów Gmina Miasto Świdnica wraz z podległymi jednostkami organizacyjnymi oraz spółkami z udziałem gminy realizuje przyjęte wytyczne i wybory strategiczne oraz wynikające z nich zadania składające się na realizację celu strategicznego **„uczynienie Świdnicy dobrym miejscem do życia - całego życia”**.

Efektom działań w zakresie wykonania strategii w latach 2012 - 2013 jest realizacja strategicznych wyborów.

Wybór 1 - KAPITAŁ SPOŁECZNY

W rozumieniu strategii Kapitał społeczny to układ oparty na zaufaniu i więzi między osobami i grupami społecznymi, rozumiany jako:

- silna tożsamość, pozwalająca na wartościowanie celów;
- funkcjonalna rodzina, budująca zaufanie do otoczenia;
- lojalność i postawy kooperacyjne;
- przyzwoita edukacja, kształtująca kapitał intelektualny na równi z charakterem;
- stymulujące życie kulturalne, ukazujące horyzonty pozaekonomiczne;
- zasoby czasu wolnego, pozwalające na aktywność i interakcje w sprawach miasta.

Tożsamość

Hasło: „Silna tożsamość wspomaga rozwój miasta; silne miasto wspomaga rozwój tożsamości”

Gmina Miasto Świdnica powyższy wybór realizuje poprzez budowanie więzi opartych na zaufaniu między osobami i grupami społecznymi. Ma on na celu stworzenie mechanizmu budowania partnerstwa lokalnego tworzącego przyjazną atmosferę wokół rozproszonych inicjatyw lokalnych. W latach 2012-2013 Miasto kontynuowało różnorodne formy współpracy i łączenia inicjatyw organizacji lokalnych z funkcjonującymi na rynku instytucjami. Współpraca wielopodmiotowa wzmocniła proces budowania społeczeństwa obywatelskiego i miała na celu zwiększanie uczestnictwa mieszkańców Miasta w życiu społeczności lokalnej oraz rozwiązywaniu problemów nie tylko społecznych. Współpraca ta była realizowana na wielu płaszczyznach i opierała się m.in. na **Programach współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną**. Programy nakreślały kierunki działania i obszary dofinansowań ze strony władz miasta. W oparciu o programy ogłaszane były otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych, na które miasto przekazało środki organizacjom pozarządowym. Poza finansowymi aspektami współpracy, na wyróżnienie zasługują takie formy współdziałania, jak wsparcie w sferze organizacyjnej, informacyjnej, szkoleniowej oraz wspomaganie współpracy międzynarodowej.

Inne formy współpracy prowadzone przez Miasto z organizacjami pozarządowymi i instytucjami otoczenia biznesu polegały na:

- informowaniu organizacji i instytucji o planowanych kierunkach działalności i współdziałania, tak aby zadania były skoordynowane;
- publikowaniu i przekazywaniu ważnych informacji przez Miasto dla organizacji pozarządowych i instytucji otoczenia biznesu z zamieszczaniem ich na stronach internetowych Urzędu Miejskiego oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- udostępnianiu na preferencyjnych warunkach obiektów Miasta na działania statutowe organizacji i instytucji;
- promocji organizacji pozarządowych i instytucji otoczenia biznesu przez Miasto;
- prowadzeniu bazy danych organizacji;
- udzielaniu pomocy merytorycznej organizacjom i instytucjom w przygotowaniu i realizacji projektów ze środków zewnętrznych;
- wspieraniu organizacji przez jednostki organizacyjne Miasta;

- udzielaniu rekomendacji i wsparciu przy realizacji projektów partnerskich;
- pomocy w pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł, informowaniu o potencjalnych źródłach finansowania, udzielaniu rekomendacji ubiegającym się o dotacje ze źródeł zewnętrznych, wspieraniu ich przy pisaniu wniosków przy pozyskaniu środków unijnych.

Powyższe działania miały przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców miasta.

Zadania publiczne we współpracy z świdnickimi organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego podjęte w roku 2012 i 2013 służyły budowaniu układu opartego na zaufaniu, więzi między osobami i grupami społecznymi. Szczególny nacisk we współdziałaniu kładziony był na: upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, intensyfikację działań wychowawczych na rzecz dzieci i młodzieży, organizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży, turystykę i krajoznawstwo, kulturę, sztukę, ochronę dóbr kultury i tradycji, upowszechnianie i promocję lokalnej twórczości kulturalno - artystycznej. Realizacja zadań miała na celu stworzenie mechanizmu budowania partnerstwa lokalnego tworzącego przyjazną atmosferę wokół rozproszonych inicjatyw lokalnych.

Miejscem skupiającym organizacje III sektora z terenu Świdnicy jest **Sudeckie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor3** z siedzibą przy ul. Długiej 33, gdzie nieodpłatnie udostępnione są pomieszczenia dla 43 organizacji pozarządowych. Centrum **wspierało bezpłatnie** organizacje pozarządowe z terenu miasta poprzez:

- udostępnienie siedziby,
- dostęp do komputera, internetu, telefonu, faksu, drukarki, kserokopiarki;
- udostępnienie sali konferencyjnych, konsultacyjnej, komputerowej i innych pomieszczeń służących do prowadzenia spotkań i szkoleń, konferencji, seminariów, wystaw, etc.;
- doradztwo bieżące pracowników merytorycznych i doradztwo konsultantów- specjalistów w zakresie prawa, księgowości, informatyki, pozyskiwania środków na działalność statutową;
- prowadzenie szkoleń dotyczących zagadnień związanych z funkcjonowaniem NGO;
- wykreowanie inicjatyw służących rozwojowi zasobów ludzkich;
- prowadzenie szkoleń i usług doradczych m.in. w zakresie księgowości, przepisów prawa, zarządzania organizacjami, promocji i IT (doradztwo informatyczne), pozyskiwania i rozliczania środków publicznych, w tym unijnych;
- prowadzenie strony internetowej służącej wymianie informacji i doświadczeń między organizacjami i instytucjami;
- udostępnienie biblioteczki tematycznej;
- spotkania integrujące, prezentacyjne i służące wymianie doświadczeń między organizacjami m.in. imprezy okolicznościowe z okazji świąt, rocznic etc.

W roku **2012** w Centrum realizowane były m.in. następujące zadania:

- ✓ zorganizowano Forum Organizacji Pozarządowych pod hasłem „NGO siłą społeczeństwa obywatelskiego” – była to impreza towarzysząca Kongresowi Regionów 2012 i miała miejsce w dniach 30-31 maja 2012 r.;
- ✓ uruchomiono i stworzono regulamin korzystania z platformy e-learningowej;
- ✓ nawiązano współpracę i partnerstwo z gminami: Jaworzyna Śląska, Pszenno, Strzegom i Opole oparte na zasadzie wymiany dobrych praktyk;

W roku 2012 w Centrum odbywały się m.in. takie wydarzenia jak:

- ✓ obchody Dni Gór,
- ✓ warsztaty reżyserii,

- ✓ konferencja Rok Korczaka;
- ✓ szkolenia dla rodziców i nauczycieli w ramach „Szkoła Rodziców”;
- ✓ Szkolenia dla MOPS w Świdnicy w zakresie zakładania spółdzielni socjalnych;
- ✓ Obchody świąt i uroczystości rocznicowe.

Blizsze informacje o działalności Centrum dostępne są na stronie internetowej www.s3s.com.pl.

W roku **2013** w Centrum realizowane były m.in. następujące zadania:

- ✓ prowadzono szkolenia i usługi doradcze m.in. poprzez platformę e-learningową www.szkolenia.s3s.pl/;
- ✓ prowadzono warsztaty wolontariuszy w ramach funkcjonującego klubu młodzieżowego;
- ✓ wolontariuszy i chętnych zaangażowano w działalność portalu internetowego www.naszaswidnica.pl ;
- ✓ wolontariuszy z klubu młodzieżowego zaangażowano w życie społeczne, kulturalne i obywatelskie miasta m.in.: współorganizację „Świdnickiego Dnia Mody”, relacjonowanie wydarzeń z Festiwalu Reżyserii Filmowej, zorganizowanie zbiórki ubrań i jedzenia dla bezdomnych, przygotowanie „Akcji Książka”, przygotowanie i organizację Festiwalu Kultury Młodzieżowej, przygotowanie i organizację 4 happeningów tj. roznoszenie paczek osobom samotnym, „Podziel się” – zbiórka i roznoszenie jedzenia ludziom bezdomnym mieszkającym na ulicy, „Niepełnosprawna osoba, jako pełnosprawna w społeczeństwie”, pomoc przy organizacji akcji charytatywnej dla Mai Tyczyno;
- ✓ zorganizowano spotkania z lokalnymi liderami różnych obszarów życia społeczno-kulturalnego;
- ✓ kontynuowano współpracę z zaprzyjaźnionymi gminami.

W roku **2013** w Centrum odbyły się m.in. takie wydarzenia jak:

- ✓ seminarium z wykładami promującymi zdrowie w ramach projektu „Klimakterium”;
- ✓ Świdnicki Dzień Młodych;
- ✓ warsztaty w ramach „I Zjazd Wszystkich Świdniczan”;
- ✓ warsztaty w ramach VI edycji Festiwalu „Oknem Młodych”;
- ✓ warsztaty tematyczne w ramach projektu” Tutejsi czyli stragan kulturalny w małym mieście”;
- ✓ Ogólnopolska Konferencja Mediatorów;
- ✓ IV Powiatowy Konkurs Wiedzy o Unii Europejskiej pod nazwą „Twoja Europa”;
- ✓ VIII Dyktando Świdnickie;
- ✓ Konkurs Recytatorski Poezji Patriotycznej „Nie Rzucim Ziemi Skąd Nasz Ród”;
- ✓ I edycja miejskiego konkursu wiedzy o Lwowie i Kresach Południowo- Wschodnich;
- ✓ XVII konkurs Modeli Plastikowych i Kartonowych Świdnica-Junior 2013”;
- ✓ Szlachetna Paczka 2013;
- ✓ VIII sesja popularno –naukowa „Nowa ewangelizacja – a nauczanie społeczne Kościoła”;
- ✓ szkolenia dla rodziców i nauczycieli w ramach „Szkoła Rodziców”.

W latach 2012-2013 Prezydent Miasta systematycznie spotykał się z przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na terenie Świdnicy. Na spotkaniach podsumowywana była praca za kolejne lata oraz wypracowano nowy Program Współpracy. W ramach spotkań stworzona została lista potrzeb społecznych oraz wyłoniono grupy osób chętnych do aktywnego udziału w procesie tworzenia programu. Podjęte zostały również działania na rzecz stworzenia regulaminu dotyczącego **inicjatywy lokalnej** – nowej formy realizacji zadań publicznych przez administrację samorządową we współpracy z mieszkańcami.

Regulamin w sprawie trybu realizacji i szczegółowych kryteriów oceny wniosków w ramach inicjatywy lokalnej został w roku 2014 wprowadzony w życie.

ROK 2012

Na współpracę i inicjatywy lokalne w roku 2012 z budżetu Miasta wydatkowano kwotę **2.129.069,86 zł**. W ramach tych środków ogłoszono **21** konkursów na realizację **zadań publicznych** z zakresu:

I.

- **pomocy społecznej** na łączną kwotę: 200.100,50zł.
 - zadanie pn. „**Prowadzenie jadłodajni**” realizowało Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło w Świdnicy i Caritas Diecezji Świdnickiej;
 - zadanie pn. „**Pozyskiwanie i dystrybucja żywności**” realizował Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejsko- Gminny w Świdnicy.

- **ochrony i promocji zdrowia** na łączną kwotę 555.846,67zł.
 - zadanie pn. „**Prowadzenie świetlic środowiskowych z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży**” realizowały: Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom "Ut Unum Sint" ze Świdnicy, Fundacja Ziemi Świdnickiej na Rzecz Wspierania Profesjonalnej Pomocy "SKSK", Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych "Serce" i Caritas Diecezji Świdnickiej;
 - zadanie pn. „**Działania promujący zdrowy styl życia**” realizowały: Fundacja „Dr Clown” w Warszawie, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Świdnicy, Świdnickie Stowarzyszenie „Amazonki”.
 - zadanie pn. „**Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu Funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych uzależnieniami, przemocą**” realizowała Fundacja Ziemi Świdnickiej na Rzecz Wspierania Profesjonalnej Pomocy "SKSK".
 - zadanie pn. „**Wspieranie działań mających na celu promocję zdrowego i trzeźwego stylu życia wśród osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin**” realizowały: Stowarzyszenie Klub Abstynenta "ACCESS", Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło w Świdnicy;
 - zadanie pn. „**Edukacja w zakresie pierwszej pomocy oraz promocja honorowego dawstwa krwi i oświaty zdrowotnej**” realizował Polski Czerwony Krzyż - Zarząd Rejonowy w Świdnicy;
 - zadanie pn. „**Udzielanie wsparcia osobom chorym, niepełnosprawnym, w wieku senioralnym i ich rodzinom**” realizowały: Towarzystwo Przyjaciół Chorych "Hospicjum", Stowarzyszenie Pomocy Osobom Głuchoniemym i Niedosłyszącym „Krzyk Ciszy”, Polski Związek Niewidomych Zarząd Koła w Świdnicy, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Świdnicy, Stowarzyszenie Rodziców i Społeczności Szkolnej „Blżej Ciebie”;
 - zadanie pn. „**Prowadzenie punktu pomocy psychologiczno -pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania**” realizowała Fundacja Centrum Praw Kobiet oddział we Wrocławiu;
 - zadanie pn. „**Prowadzenie hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie**” realizowała Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom "Ut Unum Sint".

- **Wspierania i upowszechniania kultury fizycznej** na łączną kwotę 276.220,00 zł. Ponadto na wspieranie sportu z funduszy promocyjnych została przeznaczona kwota w wysokości 1.134.070,00 zł.
 - zadanie pn. „**Szkolenie zawodników z różnych dyscyplin sportu**” realizowały: Uczniowski Klub Sportowy „Svida”, Międzyszkolny Uczniowski Lekkoatletyczny Klub Sportowy "Olimpia", Klub Sportowy „Sulek-Sport”, Uczniowski Klub Sportowy „Świdnica”, Klub Sportowy „Judo”, Miejski Klub Sportowy „Polonia” - sekcja akrobatyki i sekcja boks.

- zadanie pn. **„Organizacja imprez sportowych”** realizowały: Uczniowski Klub Sportowy „Gryf”, Uczniowski Klub Sportowy „Svida”, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym koło w Świdnicy, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej Ognisko „Licznikowiec-2009”, Klub Sportowy „Sulek-Sport”, Świdnicki Klub Sportowy Piłki Ręcznej „Świdnica”, Miejski Klub Sportowy „Polonia” - sekcja akrobatyki i sekcja boks, Miejski Klub Siatkówki „Świdnica” i Świdnicki Klub Biegacza „Hermes”;
- **kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego** na łączną kwotę 292.361,00 zł.
 - zadanie pn. **„Działania wydawnicze”** realizowało Towarzystwo Regionalne Ziemi Świdnickiej;
 - zadanie pn. **„Organizacja przedsięwzięć kulturalnych”** realizowały: Świdnicki Ośrodek Kultury, Świdnickie Towarzystwo Muzyczne, Parafia Ewangelicko-Augsburska św. Trójcy w Świdnicy, Stowarzyszenie Miłośników Tańca „Jubilat”, Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo- Wschodnich”, Diecezja Świdnicka;
 - zadanie pn. **„Organizacja przedsięwzięcia kulturalnego -V Festiwal Reżyserii Filmowej”** realizowało Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna „Księstwo Świdnicko - Jaworskie” /LOT/.
- **wypoczynku dzieci i młodzieży** na łączną kwotę 39.000,00zł.
 - zadanie pn. **„Wyjazdowa forma wypoczynku dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów - 2012”** realizował ZHP Hufiec Świdnica.
- **turystyki i krajoznawstwa** na łączną kwotę 14.000,00zł.
 - zadanie pn. **„Wspieranie organizacji działań i imprez turystycznych”** realizowało Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna „Księstwo Świdnicko – Jaworskie.
- **działalności na rzecz organizacji pozarządowych** na łączną kwotę 235.000,00zł.
 - zadanie pn. **„Prowadzenie Centrum Organizacji Pozarządowych** realizowało Stowarzyszenie Unia Przedsiębiorców Dolnego Śląska.
- **działań na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami** na łączną kwotę 12.000,00zł.
 - zadanie pn. **„Wspieranie organizacji działań i imprez z miastami partnerskimi Świdnicy”** realizowały: Stowarzyszenie Unia Przedsiębiorców Dolnego Śląska, Świdnicki Klub Piłki Ręcznej „Świdnica”.

II. Dotacje celowe.

- **prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, zlokalizowanych na terenie Świdnicy** na łączną kwotę 504.541,69 zł.

W ramach zadania dotacją objęto:

- Parafię Ewangelicko-Augsburska w Świdnicy - z przeznaczeniem na remont stropów i podłóg w budynku przy Placu Pokoju 1;
- Parafię pw. Św. Stanisława i Św. Wacława w Świdnicy - z przeznaczeniem na konserwację polichromii ściany płd. i wsch. na emporze chórowej w Katedrze Świdnickiej;

- Naczelną Organizację Techniczną - z przeznaczeniem na wymianę stolarki okiennej w zespole Bramy Strzegomskiej przy ul. Basztowej 2;
- Wspólnotę Mieszkaniową Rynek 23a - z przeznaczeniem na remont dachu i odnowienie posesji;
- Wspólnotę Mieszkaniową przy ul. Pułaskiego 36 - z przeznaczeniem na remont dachu;
- Wspólnotę mieszkaniową przy ul. Grodzkiej 10 - z przeznaczeniem na remont klatki schodowej;
- Wspólnotę Mieszkaniową przy ul. Długiej 1 - z przeznaczeniem na remont klatki schodowej.

ROK 2013

W roku 2013 Miasto kontynuowało różnorodne formy współpracy i łączenia inicjatyw organizacji lokalnych z funkcjonującymi na rynku instytucjami. Łącznie z budżetu Miasta wydatkowano kwotę **1.714.964,68 zł**. W ramach tych środków ogłoszono **20** konkursów na realizację **zadań publicznych** z zakresu:

I.

- **pomocy społecznej** na łączną kwotę 200.100,00 zł.
 - zadanie pn. „**Prowadzenie jadłodajni**” realizowały: Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło w Świdnicy, Caritas Diecezji Świdnickiej;
 - zadanie pn. „**Pozyskiwanie i dystrybucja żywności**” realizował Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejsko – Gminny w Świdnicy;

- **ochrony i promocji zdrowia** na łączną kwotę 571.287,14 zł.
 - zadanie pn. „**Prowadzenie placówek wsparcia dziennego z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży**” realizowały: Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom "Ut Unum Sint" ze Świdnicy, Fundacja Ziemi Świdnickiej na Rzecz Wspierania Profesjonalnej Pomocy "SKSK", Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych "Serce", Caritas Diecezji Świdnickiej;
 - zadanie pn. „**Wspieranie działań mających na celu promocję zdrowego i trzeźwego stylu życia wśród osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin**” realizowało Stowarzyszenie Klub Abstynenta "ACCESS";
 - zadanie pn. „**Prowadzenie hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie**” realizowała Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom "Ut Unum Sint" ze Świdnicy;
 - zadanie pn. „**Edukacja w zakresie pierwszej pomocy oraz promocja honorowego dawstwa krwi i oświaty zdrowotnej**” realizował Polski Czerwony Krzyż - Zarząd Rejonowy w Świdnicy;
 - zadanie pn. „**Udzielanie wsparcia osobom chorym, niepełnosprawnym, w wieku senioralnym i ich rodzinom**” realizowały: Towarzystwo Przyjaciół Chorych "Hospicjum", Polski Związek Niewidomych Zarząd Koła w Świdnicy, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Świdnicy, Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejsko – Gminny w Świdnicy;
 - zadanie pn. „**Prowadzenie punktu pomocy psychologiczno -pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania**” realizowała Fundacja Centrum Praw Kobiet oddział we Wrocławiu;
 - zadanie pn. „**Działania promujące zdrowy styl życia**” realizowały: Fundacja „Dr Clown” w Warszawie, Świdnicki Uniwersytet Trzeciego Wieku;
 - zadanie pn. „**Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych uzależnieniami, przemocą**” realizowała Fundacja Ziemi Świdnickiej na Rzecz Wspierania Profesjonalnej Pomocy "SKSK".

- **Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej** na łączną kwotę 257.200,00 zł. Ponadto na wspieranie sportu z funduszy promocyjnych została przeznaczona kwota w wysokości 1.075.570,00 zł.

- zadanie pn. **„Szkolenie zawodników w różnych dyscyplinach sportu”** realizowały: Uczniowski Klub Sportowy Taekwon-do „Gryf”, Uczniowski Klub Sportowy „Świdnica”, Uczniowski Klub Sportowy "Judo", Uczniowski Klub Sportowy „Svida”, Stowarzyszenie Boks Polonia Świdnica, Międzyszkolny Uczniowski Lekkoatletyczny Klub Sportowy "Olimpia", Klub Sportowy "Sulek - Sport", Miejski Klub Sportowy „Polonia” - sekcja akrobatyki i sekcja boks, Świdnicki Klub Kyokushinkai Karate;
- zadanie pn. **„Organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych”** realizowały: Uczniowski Klub Sportowy „Gryf”, Miejski Klub Sportowy „Polonia” - sekcja akrobatyki i sekcja boks, Miejski Klub Siatkówki „Świdnica”, Klub Sportowy "Sulek - Sport", Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Licznikowiec” - 2009, Świdnicki Klub Biegacza „Hermes”, Świdnicki Klub Piłki Ręcznej „Świdnica”, Stowarzyszenie Boks Polonia Świdnica Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej Ognisko „Bolko”.
- **kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego** na łączną kwotę 269.377,54zł.
 - zadanie pn. **„Działania wydawnicze”** realizowało Towarzystwo Regionalne Ziemi Świdnickiej;
 - zadanie pn. **„Organizacja przedsięwzięć kulturalnych”** realizowały: Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo – Wschodnich, Stowarzyszenie Miłośników Tańca „Jubilat”, IPMS Świdnica- Świdnickie Stowarzyszenie Modelarzy Redukcyjnych im. PFT, Świdnickie Towarzystwo Muzyczne;
 - zadanie pn. **„Organizacja przedsięwzięcia kulturalnego – VI Festiwal Reżyserii Filmowej”** realizowało Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna „Księstwo Świdnicko - Jaworskie”.
- **edukacji i wypoczynku dzieci i młodzieży** na łączną kwotę 50.000,00zł.
 - zadanie pn. **„Wjazdowa forma wypoczynku dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów - 2013”** realizował ZHP Hufiec Świdnica.
- **turystyki i krajoznawstwa** na łączną kwotę 12.000,00zł.
 - zadanie pn. **„Wspieranie organizacji działań i imprez turystycznych”** realizowało Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna „Księstwo Świdnicko – Jaworskie”.
- **działań na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami** na łączną kwotę 16.000,00zł.
 - zadanie pn. **„Wspieranie organizacji działań i imprez z miastami partnerskimi Świdnicy”** realizowało Świdnickie Towarzystwo Partnerstwa Miast.
- **działalność na rzecz organizacji pozarządowych w latach 2011-2014** na łączną kwotę 235.000,00 zł
 - zadanie pn. **„Prowadzenie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych”** realizowało Stowarzyszenie Unia Przedsiębiorców Dolnego Śląska.

II. Dotacje celowe.

- **prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, zlokalizowanych na terenie Świdnicy** na łączną kwotę 104.000,00 zł.

W ramach zadania dotacją objęto:

- Parafię Rzymskokatolicką pw. Św. Józefa - z przeznaczeniem na konserwację malarstwa na sklepieniu w kaplicy bocznej kościoła pw. Św. Józefa, scena „Święta Rodzina w drodze do Jerozolimy”;
- Parafię Rzymskokatolicką pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Świdnicy - z przeznaczeniem na wymianę okien w budynku parafialnym przy ul. Przyjaźni 2;
- Wspólnotę Mieszkańców przy ul. Grodzkiej 20 - z przeznaczeniem na remont dachu;
- Wspólnotę Mieszkańców przy ul. Kościelnej 9 - z przeznaczeniem na remont dachu;
- Wspólnotę Mieszkańców przy ul. Łukowej 4 - z przeznaczeniem na remont fasady;
- Wspólnotę Mieszkańców przy Rynek 7 - z przeznaczeniem na konserwację portalu i remont parteru fasady;
- Naczelną Organizację Techniczną - z przeznaczeniem na remont kaplicy pw. Św. Barbary w zespole Bramy Strzegomskiej przy ul. Basztowej 2.

Ważnym wydarzeniem dla Miasta w roku 2012r. była decyzja Watykanu ogłoszona przez abp Celestino Migliore, nuncjusza apostolskiego w Polsce o przyznaniu Świdnicy, jako pierwszemu Miastu w Polsce **patronatu Ojca Świętego Jana Pawła II**. Z tej okazji w mieście odbyło się wiele uroczystości towarzyszących temu wydarzeniu. W świdnickim Rynku m.in. uroczystie odsłonięto **wielki portret św. Jana Pawła II – patrona Świdnicy** utworzony z ponad 720 zdjęć przekazanych przez mieszkańców oraz symbolicznie wypuszczono gołębie. W dniu 18 maja 2013r w trakcie 8. Dni Papieskich na wniosek Radnych Rady Miejskiej Świdnicy, Prałatowi **Janowi Bagińskiemu** wręczono tytuł **Honorowego Obywatela Miasta Świdnicy**.

W dniu 6 listopada 2013r. w Teatrze Miejskim w Świdnicy odbyła się uroczysta sesja, podczas której wręczono zaszczytne tytuły: „**Zasłużony dla Świdnicy**”. Docenionymi za zasługi dla Świdnicy zostali:

1. **Marek Michalak** - Kanclerz Międzynarodowej Kapituły Orderu Uśmiechu, założyciel Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci Chorych "SERCE", a od 2008 r. Rzecznik Praw Dziecka, wybitny działacz społeczny, oddany sprawom najmłodszych.
2. **Janusz Szalkiewicz** – Radny od pierwszej kadencji Rady Miejskiej w Świdnicy, człowiek zaangażowany w sprawy na rzecz mieszkańców.
3. **Barbara Dębska** – społecznik, mistrzyni fryzjerstwa, współzałożycielka Uniwersytetu Trzeciego Wieku, aktywnie działająca na rzecz świdnickiego rzemiosła, od 37 lat członek Cechu Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości, ceniony nauczyciel zawodu, w 2012 r. uzyskała tytuł Nestora Biznesu Lokalnego.
4. **Danuta Zoń** - wieloletni pedagog Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia w Świdnicy, społecznik, zasłużona animatorka kultury, wychowawca wielu pokoleń świdniczan.
5. Siostra **Bernadetta Żygadło** - wieloletnia dyrektorka Przedszkola Sióstr Prezentek w Świdnicy, oddana wychowaniu najmłodszego pokolenia świdniczan, w 2012 roku dzięki jej staraniom udało się skończyć budowę nowego przedszkola w Świdnicy - placówki nowoczesnej i funkcjonalnej mogącej pomieścić 120 dzieci.

W dniach 1-4 sierpnia 2013r. miał miejsce **I Integracyjny Zjazd Wszystkich Świdniczan**. Spotkanie miało charakter integracyjny o zasięgu międzynarodowym. Do Świdnicy przyjechali ludzie wielu narodowości i pokoleń, którzy utożsamiali się z Miastem i którzy wnieśli wkład w budowę Świdnicy. Świdnica stara się być miastem, które nie zapomina o swoich mieszkańcach, żyjących dziś nawet w najodleglejszych zakątkach Polski, Europy i Świata. Uczestnicy wydarzenia w liczbie ok. 1300 wzięli udział w wycieczkach autobusowych i rowerowych, konkursach, zabawach, turniejach –

Zmagania Narodów, spotkaniach w restauracjach, widowiskach historyczno-muzycznych, pikniku ekologicznym z animacjami dla dzieci oraz wielu innych imprezach towarzyszących. I Zjazd Wszystkich Świdniczan zakończył się podpisaniem **POROZUMIENIA NA RZECZ INTEGRACJI WSZYSTKICH ŚWIDNICZAN**. Uczestnictwo w Zjeździe było bezpłatne. Projekt realizowany był przez Lokalną Organizację Turystyczną „Księstwo Świdnicko – Jaworskie” w ramach środków własnych i pozyskanych z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich. Festiwal ma własną stronę <http://zjazdswidniczan.pl/>.

Przewodnicząca Rady Miejskiej ogłosiła konkurs dla uczniów szkół gimnazjalnych z terenu miasta Świdnica pod hasłem: „**Ponad pokoleniami – mini wywiad**”. Konkurs organizowany był z okazji ogłoszenia roku 2012 Europejskim Rokiem Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej. Celem konkursu było upowszechnianie wiedzy o szansach i wyzwaniach wiążących się z dłuższym życiem oraz utrzymaniem solidarności międzypokoleniowej w społeczeństwach, w których liczba osób starszych szybko wzrasta. Konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem. Laureaci konkursu zostali nagrodzeni.

Rodzina

Hasło: „Rodzina fundamentem i zobowiązaniem społeczności”

Polityka Miasta uwzględnia potrzeby rodzin, rodzin wychowujących dzieci oraz wsparcie ich w razie potrzeby. Dokumentem bazowym, który służył kształtowaniu lokalnej polityki społecznej w latach 2012-2013, poprzez wyznaczenie głównych celów i zadań do realizacji, ukierunkowanych na poprawę życia mieszkańców Świdnicy była „**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Świdnica na lata 2011-2018**”. Określa ona główne kierunki i priorytety Miasta oraz tworzy system działań podejmowanych w celu przewycięzania problemów społecznych występujących lub mogących wystąpić na terenie Świdnicy. W realizację zadań ujętych w Strategii zaangażowane są miejskie i powiatowe instytucje, w tym Urząd Miejski w Świdnicy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Świdnicki Ośrodek Kultury, Młodzieżowy Dom Kultury, placówki oświatowe, Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Rodziny, Powiatowy Urząd Pracy, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współzależnienia oraz działające na rzecz mieszkańców Świdnicy organizacje pozarządowe, których głównym założeniem było „**Wzmocnienie rodziny, jako fundamentu społeczności**”.

W odniesieniu do „**Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Świdnica na lata 2011-2018**” na terenie miasta w latach 2012-2013 realizowane były lokalne programy profilaktyczne i naprawcze tj.:

- Gminny program promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym na lata 2012-2015;
- Gminny program wspierania rodziny na lata 2012-2014;
- Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na 2012 rok;
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasto Świdnica na 2013;
- Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011-2015;
- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na rok 2012;

- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na rok 2013.

Nadzór nad realizacją i organizacją zadań programowych sprawuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy. Natomiast do wspierania zadań programowych powołane zostały zespoły:

- Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Świdnicy;
- Zespół ds. Wolontariatu oraz Centrum Informacji dla Seniorów;
- Zespół ds. Mieszkania Chronionego;
- Zespół ds. Reintegracji Zawodowej i Współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy;
- Zespół ds. Rodziny;
- Zespół ds. Osób Bezdomnych;
- Zespół ds. Zdrowia Psychicznego.

W roku **2012**

- na **pomoc społeczną i ochronę zdrowia** wydatkowano kwotę **24.287.361,86 zł.**

- na **edukacyjną opiekę wychowawczą** wydatkowano kwotę **3.125.348,04 zł.**

27.412.709,90 zł.

W roku **2013**

- na **pomoc społeczną i ochronę zdrowia** wydatkowano kwotę **25.862.809,14 zł.**

- na **edukacyjną opiekę wychowawczą** wydatkowano kwotę **3.519.269,00 zł.**

29.382.078,14 zł.

W ramach ww. środków realizowane były programy zaspokajające potrzeby mieszkańców Świdnicy, w tym osób starszych, pozbawionych rodzinnego wsparcia oraz osób wykluczonych społecznie. Działania te służyły zaspakajaniu zarówno potrzeb bytowych, jak i w sferze emocjonalnej. Zadania programowe zlecane były do realizacji organizacjom pozarządowym oraz instytucjom, które na co dzień zajmowały się ich wdrażaniem.

Najważniejsze zadania realizowane na rzecz **rodziny** na terenie Miasta w latach **2012-2013** w oparciu o ww. dokumenty:

1. w zakresie zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych rodziny:

- wypłata zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków;
- zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom /wypłata świadczeń pieniężnych i niepieniężnych/;
- wypłata dodatków mieszkaniowych;
- dożywianie dzieci i młodzieży w placówkach wsparcia dziennego;
- realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

2. w zakresie zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących:

- zapewnienie miejsc w hostelach dla ofiar przemocy w rodzinie;
- wsparcie psychologiczne i pedagogiczne;
- wsparcie terapeutyczne;

- pomoc prawna;
- program prewencyjny „Niebieskie Popołudnie”;
- monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych;
- wsparcie medyczne /pielęgniarka środowiskowa, lekarz pediatra, punkt szczepień/;
- dofinansowanie działalności palcówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży;
- prowadzenie świetlic środowiskowych z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży;
- zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy;
- pomoc w zaopatrzeniu osób niepełnosprawnych w niezbędny sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze.

3. w zakresie pomocy rodzinom w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej:

- asystent rodziny;
- monitoring w środowisku domowym;
- podnoszenie kompetencji rodzin poprzez organizację i zapewnienie dostępu do warsztatów i szkoleń dla rodziców, opiekunów i wychowawców - realizacja projektu „Świdnica dla Rodziny”;
- podnoszenie umiejętności porozumiewania się i budowania więzi między rodzicami i dziećmi - program profilaktyczny „Szkola dla rodziców i wychowawców”;
- konferencja „Państwo Świdniccy wychowują dziecko”.

4. w zakresie dostępu do profesjonalnej terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ofiar i sprawców przemocy:

- prowadzenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, Poradni Terapii Uzależnień we współpracy z Zakładem Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze.

5. w zakresie aktywizacji zawodowo – społecznej rodziny:

- realizacja programu aktywizacji społeczno - zawodowej, w tym projekt „Uwierz we własne siły”.

O zdaniach realizowanych na rzecz **rodziny** w latach 2012-2013 więcej informacji na stronie internetowej www.mops.swidnica.pl w zakładce - o ośrodku, programy i sprawozdania.

W roku 2012 nastąpił odbiór nowego zakładu opieki zdrowotnej w Świdnicy Przy ul. Westerplatte 47. Zadanie było realizowane pn. **„Budowa zakładu opieki zdrowotnej - poradni dla uzależnionych od alkoholu i ich rodzin”** . Wybudowany obiekt w całości przeznaczony jest do realizacji zadań związanych z leczeniem osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin oraz szeroko rozumianą profilaktyką różnego rodzaju uzależnień. Pacjentom walczącym z uzależnieniami i ich rodzinom zostały stworzone dobre warunki oraz poszerzona oferta terapeutyczna. Poradnia dla osób uzależnionych ma 331,36m² powierzchni użytkowej budynku, a kubatura obiektu to 2.494,91m³. Obiekt przyjazny jest dla osób niepełnosprawnych. Teren wokół obiektu został ogrodzony i na nowo zaaranżowany, a na miejscu przewidziano również parking. Inwestycja zrealizowana została nakładem **1,98 mln zł** z budżetu miasta Świdnicy.

Przez cały rok 2012 i 2013 MOPS realizował projekt systemowy **„Uwierz we własne siły”** w zakresie rozwoju i upowszechniania aktywnej integracji współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego - Programu Operacyjnego Kapitał

Ludzki, Priorytetu VII Poddziałania 7.1.1. W ramach projektu oferowane były bezpłatne porady, wsparcie indywidualne i grupowe w zakresie podnoszenia kompetencji życiowych umożliwiających powrót do życia społecznego, podniesienie kwalifikacji zawodowych poprzez kursy, szkolenia, warsztaty wzmacniające oraz badania pod kątem przyszłego zatrudnienia.

W dniu 29 listopada 2013r. uchwałą Rady Miejskiej Świdnicy wprowadzony został Program „**Świdnicka Karta Dużej Rodziny**” służący wspieraniu i promowaniu dużych rodzin. Program adresowany jest do rodzin z jednym lub dwojgiem opiekunów oraz trojgiem lub więcej dzieci. Nie ma znaczenia dochód osiągany przez rodziców, natomiast rodzina winna zamieszkiwać razem na terenie Świdnicy. Dzięki karcie mieszkańcy mogą liczyć m.in. na tańsze bilety miesięczne komunikacji miejskiej, bezpłatne wejście dziecka na basen, lodowisko, do Muzeum Dawnego Kupiectwa, na imprezy organizowane przez Świdnicki Ośrodek Kultury. Dużym zainteresowaniem projekt cieszy się również wśród świdnickich przedsiębiorców. Do tej pory swoje ulgi zaoferowało ponad 50 firm. Są wśród nich bary i restauracje, sklepy odzieżowe, usługi krawieckie czy fryzjerskie, sale zabaw dla dzieci, księgarnie a nawet punkty sprzedaży porcelany stołowej. Firma uczestnicząca w programie udziela rabatów na swoje usługi i produkty, w zamian posługuje się specjalnym oznakowaniem, dzięki czemu zyskuje wizerunek przyjazny rodzinie. Więcej informacji na stronie www.karta.swidnica.pl/.

W dniu 3 czerwca 2012r. w ramach ogólnopolskiej akcji pod hasłem "**Rodzina receptą na kryzys**" ulicami Świdnicy przeszedł Marsz dla Życia i Rodziny. Organizatorami Marszu w Świdnicy było Stowarzyszenie Rodzice Rodzicom ze Świdnicy. Intencją organizatorów było zwrócenie uwagi na kondycję rodziny w dobie kryzysu ekonomicznego i moralnego. W marszu udział wzięli mieszkańcy całego powiatu świdnickiego. Również w dniu 26 maja 2013 wydarzenie było kontynuowane pod hasłem „**Kierunek rodzina**”. Marsz w Świdnicy zorganizowała Fundacja Małżeństwo Rodzina pod patronatem Biskupa Świdnickiego i Prezydenta Miasta.

W dniach 5 – 7 października 2012 r. w Świdnicy miał miejsce **II Ogólnopolski Kongres Małżeństw**. Do Świdnicy przyjechali goście z całej Polski. Ideą Kongresu było przekazanie dobrych wzorców małżeńskich. Organizatorem Kongresu była Diecezja Świdnicka. Natomiast **III Ogólnopolski Kongres Małżeństw** odbył się w dniach 4-6 października 2013 r. pod hasłem "Wojownik i Księżniczka". Organizatorem Kongresu była świdnicka Fundacja Małżeństwo Rodzina, Duszpasterstwo Rodzin Diecezji Świdnickiej, Urząd Miejski w Świdnicy oraz Świdnicki Ośrodek Kultury.

W dniu 6 stycznia 2013 r. mieszkańcy Świdnicy wzięli udział w **Orszaku Trzech Króli**. Inicjatywę organizacji i przeprowadzenia Orszaku w naszym mieście po raz pierwszy podjęła się Fundacja Małżeństwo Rodzina. Wydarzenie cieszyło się bardzo dużą frekwencją świdniczan, którzy wspólnie uczestniczyli w ulicznych jasełkach.

Edukacja

Hasło: „Dobre szkolnictwo podstawowe, wybitne średnie. Edukacja każdego wieku”

Edukacja związana jest z rozwojem człowieka. W rozumieniu lokalnej Strategii edukacja ma dwojakie zadania. Po pierwsze - przekazanie umiejętności konkurencyjnych, zwiększających szanse sukcesu jednostki w społeczności - kapitał intelektualny. Po drugie - ukształtowanie umiejętności kooperacyjnych, zwiększających szanse na sukces całej społeczności, a więc kapitału społecznego. Edukacja jest podstawowym prawem człowieka oraz uniwersalną wartością. Wiąże się jakością człowieka, z procesem kształtowania i funkcjonowania społeczeństwa.

Świdnica ma ofertę edukacyjną dla każdego wieku. W mieście sprawnie funkcjonuje **Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku** wokół którego skupiają się świdniccy seniorzy. Słuchacze Uniwersytetu mają możliwość aktywnego i twórczego spędzania czasu. Do wyboru mają wiele zajęć w zależności od ich zainteresowań: kursy komputerowe, językowe, sekcje szachowe, rozwijanie zdolności manualnych itp. Do świdnickiej oferty edukacyjnej należy zaliczyć **Stację Edukacji Ekologicznej** w Nadleśnictwie Świdnica, która skierowana jest do dzieci i młodzieży i zawiera treści edukacji leśnej.

Na terenie Miasta poza szkołami podstawowymi, gimnazjami i ponadgimnazjalnymi swoją siedzibę mają szkoły policealne i wyższe tj.:

- **Policealna Szkoła Farmaceutyczna w Świdnicy** - ul. Romualda Traugutta 7;
- **Spoleczna Akademia Nauk Wydział Zamiejscowy w Świdnicy** - ul. Franciszkańska 7;
- **Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Świdnickiej** - pl. Wojska Polskiego 2;
- **Wyższa Szkoła Techniczno Ekonomiczna w Świdnicy** - ul. Kliczkowska 34;
- **Szkoła Europejska EuroCollege w Świdnicy** ul. Ofiar Oświęcimskich 1.

Lata 2012-2013

W latach 2012-2013 Gmina Miasto Świdnica była organem prowadzącym dla publicznych jednostek oświatowych, w tym:

- **7 przedszkoli**, w tym jedno integracyjne z oddziałami specjalnymi, do których w 2012r. uczęszczało **811** dzieci, a w 2013r. - **816** dzieci;
- **6 szkół podstawowych**, w tym jedna z oddziałami integracyjnymi, do których w 2012r. uczęszczało **2553** uczniów, a w 2013r. - **2528** uczniów;
- **4 gimnazja**, w tym jedno z oddziałami integracyjnymi, do których w 2012r. uczęszczało **1225** uczniów, a w 2013r. - **1293** uczniów;
- **Młodzieżowy Dom Kultury** - prowadzący zajęcia pozaszkolne dla dzieci i młodzieży, z których w 2012 korzystało **964** uczestników, a w 2013r. - **962** uczniów.

Zadania oświatowe Gminy podzielone były na obowiązkowe i dodatkowe. Do tych pierwszych zaliczyć można działania związane m.in. z zapewnieniem warunków funkcjonowania szkoły lub placówki, wykonanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych, zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej. Zadania dodatkowe to m.in. prowadzenie Młodzieżowego Domu Kultury, zajęcia pozalekcyjne w szkołach, stypendia motywacyjne dla uczniów i nagrody dla najlepszych absolwentów, konkursy międzyszkolne, nauka pływania dla uczniów klas II i III szkoły podstawowej, wypoczynek zimowy i letni dzieci i młodzieży.

Na finansowanie przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów Gmina wydatkowała m.in. na:

Lp.	zadanie	2012/zł	2013/zł
1.	szkoły podstawowe	20.683.996,00	21.284.954,00
2.	oddziały przedszkolne	1.127.834,00	1.159.040,00
3.	przedszkola	8.242.677,00	8.054.266,00
4.	gimnazja	11.536.133,00	11.927.640,00
5.	dotacje dla publicznych i niepublicznych, punktów przedszkolnych oraz szkół prowadzonych przez podmioty inne niż Gmina Miasto Świdnica	7.465.923,00	7.283.540,00
6.	inne działania	797.913,00	522.251,00
Razem		49.854.476,00	50.231.691,00

Na zadania inwestycyjne i remontowe wydatkowano:

Lp.	zadanie	2012/zł	2013/zł
1.	w przedszkolach	690.897,00	343.483,00
2.	w szkołach podstawowych	1.101.107,00	495.944,00
3.	w gimnazjach	175.884,00	185.157,00
Razem		1.967.888,00	1.024.584,00

Na wybrane cele szczegółowe wydatkowano m.in. na:

Lp.	zadanie	2012/zł	2013/zł
1.	dowożenie uczniów niepełnosprawnych do szkół	37.959,00	59.314,00
2.	stypendia i zasiłki szkolne	339.226,00	383.058,00
3.	dokształcanie i doskonalenie zawodowe	115.724,00	226.971,00
4.	pomoc zdrowotna dla nauczycieli	52.900,00	51.900,00
5.	nagradzanie nauczycieli	47.700,00	55.373,00
6.	prowadzenie MDK	1.378.961,00	1.534.824,00
7.	stypendia motywacyjne	115.917,00	124.104,00
8.	wypoczynek zimowy i letni dzieci i młodzieży	87.651,00	72.452,00
Razem		2.176.038,00	2.507.996,00

W latach 2012-2013 Miasto realizowało trzy projekty edukacyjne na które pozyskało środki zewnętrzne:

- poprawę bazy edukacyjnej;
- ograniczenie wykluczenia cyfrowego wśród dzieci i młodzieży;
- na organizację dodatkowych zajęć ukierunkowanych na indywidualne wcześniej zdiagnozowane potrzeby edukacyjne uczniów.

Zadaniem z zakresu poprawy bazy edukacyjnej była realizacja projektu pn. **„Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej pełniących funkcje edukacyjne i kulturalne na obszarze Podgórze Sudeckiego i Niziny Śląskiej”** w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013, Priorytetu IX „Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna”, Działania 9.3. „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej”. Świdnica była liderem projektu wraz z innymi gminami z regionu (Gmina Świdnica, Gmina Jawor, Gmina Świebodzice i Powiat Świdnicki). Celem projektu było wykonanie prac modernizacyjnych w palcówkach miejskich tj.: Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 16, Szkoła Podstawowa nr 6, Gimnazjum nr 1, 2, 3, 4, które pozwolą na oszczędzenie energii oraz zmniejszenie emisji dwutlenku węgla oraz obniżenie kosztów utrzymania tych obiektów. Zakres prac termomodernizacyjnych objął docieplenie ścian i stropodachów, wymianę stolarki okiennej, drzwiowej oraz usprawnienie instalacji grzewczych i poprawę oświetlenia. Całkowity koszt realizacji zadania 25.949.038,75 zł, w tym: Gmina Miasto Świdnica 14.346.562,64 zł, z czego dofinansowanie wynosi 10.037.073,31 zł

Zadaniem z zakresu ograniczenie wykluczenia cyfrowego wśród dzieci i młodzieży była kontynuacja projektu rozpoczętego w roku 2010 pn. **„Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - eInclusion w Gminie Miasto Świdnica”** realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 8. Osi priorytetowej: Społeczeństwo informacyjne - zwiększanie

innowacyjności gospodarki, Działanie 8.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion. Projekt adresowany jest do dzieci i młodzieży ze świdnickich gospodarstw domowych, w których z racji niepełnosprawności, bądź niskiego dochodu istnieje zagrożenie wykluczeniem cyfrowym. Zadanie ma na celu zmniejszenie skali wykluczenia cyfrowego i społecznego mieszkańców Świdnicy, a przy tym wyrównanie różnic edukacyjnych, kulturowych i zawodowych. W ramach działań projektowych przekazano na zasadzie użyczenia zestawy komputerowe wraz oprogramowaniem i dostępem szerokopasmowym do Internetu dla 167 rodzin świdnickich rodzin. Użyczony sprzęt komputerowy stanowi własność Gminy Miasto Świdnica. Użytkownikom komputerów zapewniona została stała pomoc techniczna, serwisowanie sprzętu i opłata za dostęp do szerokopasmowego Internetu. Na Beneficjentach Ostatecznych uczestniczących w Projekcie ciąży obowiązek dbania o powierzony im sprzęt i oprogramowanie komputerów. Projekt zakończy się we wrześniu 2018r. Całkowita wartość projektu wynosi 1.300.788,00 zł z czego dofinansowanie w wysokości 1.161.300,00 zł.

Zadaniem z zakresu organizacji dodatkowych zajęć ukierunkowanych na indywidualne wcześniej zdiagnozowane potrzeby edukacyjne uczniów realizowano projekt pn. „**Indywidualizacja – sposób na sukces ucznia**” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, który miał na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z klas I-III poprzez indywidualizację procesu kształcenia oraz wychowania w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Miasto Świdnica. W okresie trzech semestrów szkolnych począwszy od 1 września 2011r. zostało przeprowadzonych ok. 7000 godzin dodatkowych zajęć specjalistycznych dla uczniów, u których zdiagnozowano określone problemy i którzy wymagają indywidualnego podejścia (np. problemy w czytaniu i pisaniu, zaburzenia mowy, wady postawy, trudności w zdobywaniu umiejętności matematycznych i inne) oraz rozwijających zainteresowania dla uczniów szczególnie uzdolnionych w określonych dziedzinach (np. w obszarze języków obcych, nauk matematyczno-przyrodniczych czy uzdolnionych tanecznie). Wartość projektu – dofinansowania to 584.284,90zł. Środki te przeznaczone zostały m.in. na zakup dla szkół pomocy dydaktycznych, sprzętu komputerowego i przyrządów gimnastycznych na łączną kwotę 102.000,00zł. W projekcie udział wzięło ok. 900 uczniów z klas I-III, co stanowi ok. 57% ogółu wszystkich uczniów z klas I-III.

Od roku 2011r. prowadzony jest niepowtarzalny projekt pn. **Encyklopedia Świdnicy**, który zakłada stworzenie kompleksowej publikacji o dziejach Świdnicy, wybitnych świdniczanach, ważnych datach w historii miasta i wszystkim, co nieodłącznie wiąże się ze Świdnicą. W ramach projektu mieszkańcy zainteresowani dziejami Świdnicy od czerwca 2012 r. mogą nabywać nieodpłatnie kolejne karty Encyklopedii, które składowane są w segregatorach podzielonych tematycznie. Encyklopedia to dzieło tworzone przez świdniczan i dla świdniczan, dokumentujące dzieje naszego miasta od zarania dziejów do czasów współczesnych. Projekt realizują Urząd Miejski w Świdnicy wraz Towarzystwem Regionalnym Ziemi Świdnickiej.

Ok 45 tys. zł przeznaczono na **stypendia motywacyjne za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe** w I semestrze roku szkolnego 2012/2013 dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów prowadzonych przez miasto. Wyplacono w sumie 379 stypendiów. Motywacyjne wsparcie przyznawane było przez dyrektorów szkół, którzy różnicowali wysokość indywidualnych stypendiów – w przedziale 100-200 zł w zależności od uzyskanej średniej ocen – co najmniej 4,75 oraz rangi osiągnięcia sportowego uzyskanego przez uczniów.

Kultura

Hasło: „Popularyzacja snobizmu”

Kultura otacza człowieka w każdym aspekcie jego życia. Do tworzenia kultury potrzebna jest zbiorowość, nikt bowiem nie wytworzy jej samodzielnie. Ludzie chcą przekazywać swoje doświadczenia następnym pokoleniom, co umożliwia utrwalanie i rozwój danej kultury, bo kultura to wszystko, czego człowiek uczy się żyjąc w społeczeństwie. To za jej pośrednictwem przekazujemy potomkom wypracowane przez nas normy, wartości, przekonania, zwyczaje, tradycje, obyczaje, prawa, symbole, język.

W latach 2012-2013 w Świdnicy miały miejsce wydarzenia kulturalne o charakterze **międzynarodowym, ogólnopolskim i regionalnym**. Wszystkie te wydarzenia organizowane były przez świdnickie instytucje kultury i sportu oraz świdnickie fundacje i organizacje pozarządowe. Wiele z tych wydarzeń było dofinansowanych ze środków budżetu Miasta. Podmioty kulturalne realizując swoje zadania statutowe mogły ubiegać się o środki finansowe na realizację zadań własnych w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych gminy w dziedzinie kultury i sportu.

Animatorem życia kulturalnego w mieście są świdnickie instytucje kultury, które kreują i organizują większość imprez oraz **promują lokalnych artystów** poprzez organizację wystaw ich prac. Współdziałają one z instytucjami, organizacjami społecznymi i fundacjami w zakresie lepszego zaspokajania potrzeb kulturalnych mieszkańców, prowadzą współpracę kulturalną z zagranicą, zwłaszcza z miastami partnerskimi.

Informacje o działalności kulturalnej w naszym mieście przekazywane są mieszkańcom, m.in. przez:

- stronę internetową www.um.swidnica.pl,
- portale internetowe;
- słupy ogłoszeniowe;
- bilbordy informacyjne na wjazdach do Miasta;
- artykuły zamieszczone w prasie lokalnej, regionalnej, ogólnopolskiej;
- spoty reklamowe;
- gadżety o charakterze informacyjnym z logo Świdnica;
- informator kulturalny 074;
- elektroniczny kalendarz imprez;
- profile na portalach społecznościowych;
- plakaty na słupach ogłoszeniowych;
- świdnicką telewizję kablową;
- rozdawane są ulotki informujące o imprezach miejskich;
- bezpłatny **Samorządowy Informator SI SMS** z ośmioma serwisami informacyjnymi o najważniejszych i najciekawszych miejskich imprezach sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych, a także o ewentualnych zagrożeniach itp. www.sims.pl,
- kwartalnik „Świdnica- Rynek z tradycjami” wydawany przez Urząd Miejski w Świdnicy i rozsyłany do wszystkich mieszkańców.

IMPREZY KULTURALNO-ROZRYWKOWE ODBYWAJĄCE SIĘ CYKLICZNIE:

- Międzynarodowy Festiwal Bachowski,
- Festiwal Reżyserii Filmowej;

- Międzynarodowy Festiwal Wratislavia Cantans;
- Festiwal Teatru Otwartego;
- Festiwal Filmów Dokumentalnych "Okiem Młodych";
- Świdnickie Międzynarodowe Noce Jazzowe;
- Zjazd Świdniczan;
- Dni Świdnicy;
- Kolęda Świdnicka;
- Alchemia Teatralna;
- Dni Gór;
- Dolnośląski Przegląd Chórów;
- Wieczory Świdnickie;
- Dni Fotografii;
- Turniej Tańca Towarzyskiego;
- Forum Teatrów Niezależnych „Transformacje”;
- Świdnicki Przegląd Zespołów Kolędniczych;
- Cztery Żywioty – Słowa;
- Dni Papieskie;
- Świdnickie Środy Literackie;
- Festiwal Piosenki Przedszkolnej;
- Ogólnopolski Konkurs Recytatorski;
- Rzeźnia Poetycka;
- Festiwal Piosenki lat 60. i 70;
- Konkurs Palm Wielkanocnych;
- Konkurs Recytatorski „Pegazik”;
- Giełda Staroci, Numizmatów i Osobliwości;
- Przegląd zespołów amatorskich „Truskawka”;
- Ogólnopolski Konkurs Recytatorski – eliminacje powiatowe, rejonowe;
- Konkurs Recytatorski Pegazik – eliminacje miejskie i powiatowe;
- Rzeźnia Poetycka;
- Festiwal Piosenki lat 60. i 70;
- Z Mamą i Tatą odkrywam Świdnicę;
- Noc Muzealna.

Większość z ww. imprez organizuje **Świdnicki Ośrodek Kultury /ŚOK/**, który jest instytucją odpowiedzialną za organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej w ramach przekazanych środków z budżetu Miasta i pozyskanych środków zewnętrznych. ŚOK prowadził działalność wielokierunkową, rozwijającą i zaspokajającą potrzeby kulturalne przede wszystkim świdniczan. Imprezy lokalne odbywały się w różnorodnych formach edukacyjnych i kulturalnych.

ROK 2012

Finansowanie działań w zakresie kultury na terenie Gminy Miasta Świdnica w roku 2012 odbywało się przede wszystkim ze środków budżetu Miasta oraz środków zewnętrznych pozyskiwanych z programów krajowych i Unii Europejskiej. Miasto pełniło istotną rolę jako koordynator i partner w działaniach na rzecz rozwoju kultury w Mieście.

Dotacje podmiotowe dla instytucji kultury w roku 2012r. wyniosły **4.378.317,00 zł** i dotyczyły przede wszystkim finansowania działalności:

- Świdnickiego Ośrodka Kultury (ŚOK) w kwocie 1.737.264,00 zł;

- Miejskiej Biblioteki Publicznej (MBP) w kwocie 2.048.250,00 zł;
- Muzeum Dawnego Kupiectwa (MDK) w kwocie 592.803,00 zł;

W dniach 2-6 czerwca 2012r. odbył się **5. Festiwal Reżyserii Filmowej** zorganizowany w salach kina Cinema 3D przez Lokalną Organizację Turystyczną „Księstwo Świdnicko Jaworskie”. Festiwal z roku na rok przyciąga wielotysięczną widownię i jest okazją nie tylko dla pasjonatów kina do spotkania z dobrym filmem. W ramach festiwalu Świdniczanom i przyjezdnym gościom umożliwiono obejrzenie 55 projekcji filmów, spotkania z reżyserami i aktorami oraz warsztaty reżyserskie. Gośćmi festiwalu byli m. in. Małgorzata Dobrowolska, Katarzyna Figura, Janusz Gajos, Robert Gondera, Dorota Kędzierzawska, Andrzej Krakowski, Antoni Krauze, Krzysztof Krauze, Waldemar Krzystek, Kazimierz Kutz, Bogusław Linda, Lech Majewski, Adrian Panek, Jan Purzycki, Greg Zgliński. Najlepsi twórcy polskiego kina otrzymali tradycyjną nagrodę – złotego i kryształowego dzika. **Kryształowym Dzikim** uhonorowano Kazimierza Kutza - za całokształt twórczości reżyserskiej i Janusza Gajosa – za współpracę aktora z reżyserem. Najważniejszą nagrodę Festiwalu – **Złotego Dzika** otrzymał Adrian Panek za film „Daas”. 5 Festiwal Reżyserii Filmowej finansowany był z budżetu miasta Świdnicy, przy wsparciu środków sponsorów oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Wstęp na wszystkie pokazy i spotkania był bezpłatny. Organizatorzy festiwalu wydali ok. 14 tysięcy wejściówek. Wszystkie informacje i szczegóły o imprezie są dostępne na stronie www.festiwalrezyserii.pl.

W dniach 21-29 lipca 2012 przy współpracy Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Świdnicy i parafii pw. Św. Stanisława i Wacława w Świdnicy zorganizowany został **XIII Międzynarodowy Festiwal Bachowski** służący wspieraniu oraz promocji twórczości artystycznej poprzez prezentację bogatego dorobku kompozytorskiego J.S. Bacha. Festiwal jest wydarzeniem artystycznym, podczas którego odbywają się koncerty z udziałem autorytetów i gwiazd muzycznych oraz uzdolnionych artystów młodego pokolenia. Podczas festiwalu zaprezentowane zostały techniki gry i śpiewu w wykonaniu sław muzycznych takich jak: Akademie für Alte Musik, ENSEMBLE ZEFIRO, CAPPELLA CRACOVIENSIS, autorytetów: Alberto Stevanini, Alfredo Bernardin. Projekt skierowany jest do szerokiego grona melomanów, osób zainteresowanych sztuką, czy chcących rozwijać swoje zainteresowania muzyczne. Muzyka prezentowana jest w obiektach sakralnych i związana jest z osobą Bacha i epoki w której żył i tworzył. Festiwal został wsparty dotacjami celowymi przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego w wysokości 140 tys. zł. Więcej informacji o festiwalu znajduje się na stronie www.bach.pl.

W dniu 9 września 2012 w Świdnicy w Katedrze Świdnickiej pw. św. Stanisława i Wacława w ramach 47-go **Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans** odbył się jeden z wielu koncertów poświęcony Janowi Sebastianowi Bachowi. Było to niezwykle przedsięwzięcie muzyczne z udziałem wykonawców światowej sławy tj.: T. Tallis, R. Parsons, P. Philips, A. Ferrabosco, R. White, W. Byrd. Z oferty koncertowej skorzystali nie tylko świdniczanie, ale też spora rzesza gości z Dolnego Śląska i różnych zakątków Polski. Więcej informacji o festiwalu i koncercie można znaleźć na stronie www.wratislavia.art.pl.

Inne wydarzenia kulturalne w roku 2012.

W dniu 23 lutego 2012 r. rozpoczęły się **19 Międzynarodowe Świdnickie Noce Jazzowe** – impreza dla wielbicieli jazzu i muzyki estradowej. Głównymi gwiazdami 19. edycji Festiwalu byli

String Connection, Lena Ledoff, Grażyna Auguścik & Paulinho Garcia. Koncerty odbywały się m. in. w salach koncertowych Świdnickiego Ośrodka Kultury oraz w świdnickich klubach muzycznych.

W ramach święta miasta 2012 zaplanowano maraton imprez kulturalnych i sportowych. W dniach 11-13 maja 2012r. na terenie Świdnickiego Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. Śląskiej odbyła się pierwsza część **Dni Świdnicy**. W ramach pierwszej odsłony Dni Świdnicy wystąpili m. in. Kamil Bednarek, Las Melinas, Kora, OSTR i Czerwone Gitary. W dniu 2 czerwca 2012r. ruszyła druga odsłona Dni Świdnicy w trakcie której nastąpiło uroczyste otwarcie wieży ratuszowej „**Wieży radości**”. Podczas **otwarcia wieży** mieszkańcy wzięli udział m.in. w: Gali Festiwalu Piosenki Przedszkolnej, koncercie Zero Procent, występie podopiecznych Młodzieżowego Domu Kultury. Gwiazdą wieczoru był Sztynwny Pal Azji. Na koniec zaplanowano widowisko laserowe jakiego jeszcze w Świdnicy nie było i dyskotekę pod gwiazdami.

W dniach 18-21 maja 2012 miała miejsce VII edycja **Dni Papieskich**, pod hasłem: **Jan Paweł II – Pamięć i Obecność**. W programie były m.in. wystawy, konkursy, gra miejska, rajd rowerowy oraz koncerty: Roberta Grudnia i Anny Romantowskiej „Miłość mi wszystko wyjaśniła”, Sacrosongu, Danuty Conti, Magdaleny Lutki, Bożeny Lutki-Conti oraz Cateriny May.

W dniach 6-8 lipca 2012r. odbył się **XV Festiwal Teatru Otwartego**, który stanowi atrakcję kulturalno-turystyczną regionu zaspakajająca potrzeby kulturalne dolnoślązaków oraz turystów. W Festiwalu udział biorą znaczące polskie i zagraniczne grupy teatralne. Jest to dynamiczna impreza, która oprócz spektakli scenicznych prezentuje happeningi plastyczne, pokazy warsztatowe, dyskusje i spektakle uliczne. To powiązanie i pokazanie różnych form teatralnych profesjonalnych i amatorskich.

W roku 2012 miała miejsca V edycja **Festiwalu Filmów Dokumentalnych „Okiem Młodych”**. Konkurs na najlepszy krótkometrażowy film dokumentalny autorstwa twórców do 30 roku życia.

Realizowany był projekt „**Alchemia Teatralna**” to pomysł na aktywizację i inspirację zachowań twórczych przedstawicieli różnych grup wiekowych oraz stworzenie możliwości do aktywnego uczestnictwa w kulturze poprzez poszerzenie oferty artystycznej edukacji pozaszkolnej. Uzupełnia i wzbogaca ofertę działań realizowanych przez ŚOK. W wykonaniu artystów w roku 2012 mogliśmy obejrzeć spektakl „Romanse i papierosy”

W ramach działań kulturalnych w roku 2012 realizowany był projekt pn. „**Dotknij historii – rocznice, flesze, numizmaty**” współfinansowany z Programu Operacyjnego Współpracy Terytorialnej Republika Czeska - Rzeczpospolita Polska 2007–2013. osi priorytetowej 3. Wspieranie współpracy społeczności lokalnych, dziedziny wsparcia 3.3 Fundusz Mikroprojektów. Działania projektowe wspierały rozwój współpracy transgranicznej Polski i Czech. Zorganizowanych zostało wiele imprez edukacyjno-kulturalnych krzepiących tożsamość i tradycje mieszkańców pogranicza. W ramach tych działań przypomniano mieszkańcom, że Świnica obchodzi trzy ważne 250-lecia: zdobycie Twierdzy Świdnickiej przez Austriaków (1761), powstanie Fleszy Nowomłyńskiej (1761), zdobycie Twierdzy Świdnickiej przez Prusaków (1762). Imprezy prowadzone były przez członków stowarzyszeń historycznych, prezentujących mundury oraz repliki broni z epoki. Dla upamiętnienia zaistniałych wydarzeń wybita została moneta okolicznościowa oraz powstała mini replika Fleszy Nowomłyńskiej z okresu jej świetności. W ramach pielęgnowania tożsamości lokalnej i rozwijania

w społeczeństwie potrzeby dbałości o zabytki zorganizowana została akcja sprzątnięcia miejsc historycznych. Wartość projektu wyniosła 128.905,28 zł, w tym dotacja 109.568,43 zł

Na uwagę zasługuje organizacja w roku 2012 niżej wymienionych **przedsięwzięć kulturalnych** wspieranych finansowo przez Miasto Świdnicę:

- ✓ „Muzyka i Słowo czyli Artystyczne Lato na placu Pokoju” realizowane przez Parafię Ewangelicko – Augsburską pw. Św. Trójcy w Świdnicy;
- ✓ „Tutejsi, czyli stragan kultury w małym mieście!” realizowane przez Stowarzyszenie Miłośników Tańca „Jubilat”;
- ✓ „Świdnicki Dzień Lwowa i Kultury Kresowej” realizowane przez Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo – Wschodnich;
- ✓ „Świdnicka Orkiestra Kameralna – Koncert towarzyszący obchodom narodowego Święta Niepodległości” realizowane przez Świdnickie Towarzystwo Muzyczne;
- ✓ „II Kongres Małżeństw” realizowane przez Diecezję Świdnicką;
- ✓ Dolnośląskie kołędowanie Chórów Szkół Muzycznych;
- ✓ Świdnickie Konfrontacje Młodych Skrzypków;
- ✓ Miniaturowe Zmagania Młodych Pianistów;
- ✓ Akcja „Wiersze chodnikowe”;

W 2012r. Prezydent Miasta doceniając zasługi świdniczan, przyznał **NAGRODY W DZIEDZINIE KULTURY** w kwocie 12.000,00 zł. Przyznane zostały dwie nagrody zbiorowe i jedna indywidualna za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechnianie i ochronę kultury. Nagrodę indywidualną otrzymała:

- **Kamila Karst** za twórczość artystyczną (malarstwo, rzeźba) i popularyzację kultury, która roku 2012 obchodziła 20-lecie swojej pracy artystycznej w Świdnicy.

Nagrodę zbiorową otrzymali:

- **Amatorska Grupa Teatralna Dorosłych przy Świdnickim Ośrodku Kultury** (28 osób) – nagroda za upowszechnianie i popularyzację kultury. Do tej pory grupa przedstawiła cztery premiery teatralne: „Sztuka..., ach sztuka”, „Leć w duet czyli Fioletowa Krowa”, „Romanse i papierosy” oraz „Królik Królik”;
- Zespół redakcyjny w składzie: **Anita Odachowska-Mazurek, Sobiesław Nowotny, Mariusz Barcicki, Wiktor Bąkiewicz, Anna Szvec** za publikację „Wieża ratuszowa. Historia i teraźniejszość”. Książka dokumentuje historię wieży ratuszowej, opowiada o wcześniejszych staraniach i obecnych działaniach związanych z jej odbudową.

Poza nagrodami, Prezydent Miasta przyznał **STYPENDIA W DZIEDZINIE KULTURY** w wysokości 9.300,00 zł. Stypendia są przeznaczone dla świdniczan, którzy wykazują się dorobkiem artystycznym, zajmują się upowszechnianiem kultury bądź sprawują opiekę nad zabytkami. Stypendystami mogą zostać osoby wyróżniające się w swojej działalności z dorobkiem, a dodatkowym atutem jest pomysłowość i twórcze zdolności. Stypendia mają zachęcić ich do realizacji pomysłów i ciekawych przedsięwzięć. W 2012r. stypendia otrzymali:

- **historyk Sobiesław Nowotny** – stypendium w wysokości 6,8 tys. zł na opracowanie popularno-naukowej książki historycznej, dotyczącej dziejów oblężenia twierdzy świdnickiej w okresie II połowy XVIII wieku. Publikacja w ciekawy sposób ma opisywać cztery oblężenia twierdzy w latach 1757, 1758, 1761 oraz 1762,
- **muzyk Krzysztof Kowalewski** – stypendium w wysokości 2,5 tys. zł na wydanie płyty zawierającej zbiór nagrań zespołów rockowych i pokrewnych, tworzących w Świdnicy.

Na terenie Świdnicy znajduje się duża liczba obiektów zabytkowych, jednak ich stan techniczny wraz z towarzyszącą infrastrukturą wymaga dużych nakładów finansowych, a jeszcze większego zaangażowania społeczności lokalnej. W 2012 r. miasto wsparło działania inwestycyjne związane z **ochroną zabytków i opieką nad zabytkami**. Na dotacje celowe przeznaczono kwotę **504.541,69 zł**. Podmioty, które otrzymały wsparcie finansowe na wskazane przez siebie zadania zostały wymienione w punkcie Tożsamość.

W ramach poprawy **infrastruktury kulturalnej**:

- Świdnicki Ośrodkowi Kultury zakupił elektryczne napędy do sztankietów scenicznych w Sali teatralnej na kwotę 13.130,00 zł.
- Muzeum Dawnego Kupiectwa wykonało zabudowę biblioteczną, zakupiło aparat fotograficzny i obraz Tadeusza Gadowskiego na łączną kwotę 14.644,58zł.

ROK 2013

Finansowanie działań w zakresie kultury na terenie Gminy Miasta Świdnica w roku 2013 odbywało się przede wszystkim ze środków budżetu Miasta oraz środków zewnętrznych pozyskiwanych z programów krajowych i Unii Europejskiej. Miasto pełniło istotną rolę jako koordynator i partner w działaniach na rzecz rozwoju kultury w Mieście.

Dotacje podmiotowe dla instytucji kultury w roku 2013r. wyniosły **4.297.552,00 zł** i dotyczyły przede wszystkim finansowania działalności:

- Świdnickiego Ośrodka Kultury (ŚOK) w kwocie 1.708.438,00 zł;
- Miejskiej Biblioteki Publicznej (MBP) w kwocie 1.993.114,00 zł;
- Muzeum Dawnego Kupiectwa (MDK) w kwocie 596.0003,00 zł;

W dniach 1-6 czerwca 2013r. odbył się **6. Festiwal Reżyserii Filmowej** zorganizowany w salach kina Cinema 3D, Teatrze Miejskim oraz plenerze przez Lokalną Organizację Turystyczną „Księstwo Świdnicko Jaworskie”. Jest to jedyne tego typu wydarzenie kulturalne w kraju. Twarzą 6 edycji Festiwalu była Małgorzata Kożuchowska. W ramach festiwalu Świdniczanom i przyjezdnym gościom umożliwiono obejrzenie 60 projekcji filmów, spotkania z 16 reżyserami i aktorami oraz warsztaty reżyserskie. Gośćmi festiwalu byli m. in. Anna Dereszowska, Renata Danczewicz, Artur Żmijewski, Joanna Szczepkowska, Jan Nowicki. Najlepsi twórcy polskiego kina otrzymali tradycyjną nagrodę – złotego i kryształowego dzika. **Kryształowymi Dzikami** uhonorowano: Janusza Zaorskiego twórcę takich filmów jak m. in. „Uciec jak najbliżej”, „Awans”, „Dziecinne pytania”, „Baryton” czy „Pokój z widokiem na morze” oraz Małgorzata Kożuchowska - za twórczą współpracę aktora z reżyserem. Najważniejszą nagrodę Festiwalu – **Złotego dzika** otrzymał **Marcin Krzyształowicz** za film „Oblawa”. Nowością tegorocznego Festiwalu był nowy konkurs dla widzów – amatorów w każdym wieku – Konkurs etiud i filmów amatorskich, w którym można było wygrać wiele cennych nagród tj. projekcję filmu na dużym ekranie, statuetkę Kryształowego Dzika oraz nagrody rzeczowe. Filmy oraz etiudy zgłoszone do konkursu oceniane były w kategorii „Najlepszy reżyser filmu amatorskiego” 6. Festiwal Reżyserii Filmowej finansowany był z budżetu miasta Świdnicy, przy wsparciu środków sponsorów oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Wstęp na wszystkie pokazy i spotkania był bezpłatny. Organizatorzy festiwalu wydali ok. 15 tysięcy wejściówek.

W dniach 1-4 sierpnia 2013r. miał miejsce **I Integracyjny Zjazd Wszystkich Świdniczan**. Wydarzenie o zasięgu międzynarodowym, w którym uczestniczyło ok. 1300 mieszkańców Świdnicy, Polski, Europy i Świata. Więcej informacji na stronie www.zjazdswidniczan.pl

W dniach od 19 lipca do 4 sierpnia 2013 w Świdnicy odbywał się **XIV Międzynarodowy Festiwal Bachowski**. Festiwal rozpoczął się spektaklem znanego świetnie świdnickiej publiczności Jana Peszka. Melomani, którzy przybyli na festiwal mieli okazję usłyszeć m.in.: Motety Bacha, Ensemble Extempore, który zaprezentował publiczności kompozycje z violą da gamba w roli głównej, Karola Kozłowskiego w repertuarze Schubertowskim, Capellę Cracoviensis z Vivaldim czy Ewę Zeuner, która wykonała utwory Straussa, Brahmsa, Wagnera i Liszta. Organizatorzy festiwalu w roku 2013 postawili na edukację i w czasie festiwalu można było powędrować dolnośląskim szlakiem organowym, spotkać się z Cezarym Tomaszewskim i porozmawiać o jego spojrzeniu na Monteverdiego i Schoenberga oraz poznać tajniki violi da gamba. Festiwal został wsparty dotacjami celowymi przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego w wysokości 160 tys. zł.

Inne wydarzenia kulturalne, które miały miejsce w 2013r. w mieście:

W dniu 23 marca 2013 r. rozpoczęły się **20 Międzynarodowe Świdnickie Noce Jazzowe** – impreza dla wielbicieli jazzu i muzyki estradowej. Głównymi gwiazdami 20. edycji Festiwalu byli: Urszula Dudziak i Super Band, Dean Brown Group feat, Marvin Smitty Smith, Die Original Blütenweg Jazzer, Fourth Floor, Scott Henderson Trio. Koncerty odbywały się m. in. w salach koncertowych Świdnickiego Ośrodka Kultury oraz w świdnickich klubach muzycznych.

W dniach 17-20 maja 2013r. odbyły się **8. Dni Papieskie** - cykl imprez upamiętniających pontyfikat Jana Pawła II. W tych dniach zorganizowane zostały liczne przedsięwzięcia pod hasłem „Jan Paweł II – Pamięć i obecność”. Ważnym punktem programu tegorocznych obchodów Dni Papieskich był wieczór wspomnień o Janie Pawle II w gronie Osobistych Przyjaciół z udziałem JE Ks. Henryka Kardynała Gulbinowicza.

W dniach 24-25 maja 2013r. na terenie Świdnickiego Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. Śląskiej odbywało się święto miasta „**Dni Świdnicy**”. Program obejmował wiele atrakcji oraz koncerty gwiazd. Pierwszy dzień Dni Świdnicy upłynął w rytmie reggae, hip hop, poprock. Zagrały zespoły KOMBII, ABRADAB, MADZIAŁ, MELON. Drugi dzień był poświęcony muzyce rockowej z zespołem LAO CHE, HURT i country **JOHNNY TRZY PALCE**.

W dniach 22-23 czerwca 2013r. w Rynku realizowany był projekt „**Dzik na Szlaku Cysterskim w Świdnicy**”. Projekt współfinansowany był ze środków unijnych w ramach RPO WD na lata 2007-2013, priorytetu 9 - Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska, działania 9.1 - Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców. Celem projektu była konieczność uzupełniania przedsięwzięć infrastrukturalnych, realizowanych przy wsparciu środków priorytetu „Miasta”, odpowiednimi przedsięwzięciami społecznymi, integrującymi lokalną społeczność. W pierwszym dniu imprezy w Rynku zorganizowany został „Dzień Myśliwski” z wioską myśliwską, w której odbywały się m.in.: prezentacje kół myśliwskich, zawody strzeleckie, zabawy dla najmłodszych oraz degustacja potraw myśliwskich. W drugim dniu imprezy zorganizowany został „Dzień Rycerski” z przemarszem bractw rycerskich, turnieje rycerskie, pokazy uzbrojenia i strojów z epoki, koncerty muzyczne, pokazy tańców oraz pokazy rzemiosła artystycznego. **Wartość projektu wyniosła 150.634,74 zł**, w tym dofinansowanie 102.475,80 zł.

W dniu 19 września 2013 r. miała miejsca VI edycja **Festiwalu Filmów Dokumentalnych „Oknem Młodych”**, która zmieniła Świdnicę w małą stolicę kina dokumentalnego. Konkurs na

najlepszy krótkometrażowy film dokumentalny autorstwa twórców do 30 roku życia. Więcej informacji na stronie: www.okiemmlodych.pl.

W dniu 22 października 2013r. odbył się koncert „**Pielgrzym**” poświęcony osobie Jana Pawła II w wykonaniu Studia Piosenki pod kierunkiem Mirosława Jabłońskiego przy Młodzieżowym Domu Kultury w Świdnicy.

Kontynuowany był projekt „**Alchemia teatralna**” - pomysł na aktywizację i inspirację zachowań twórczych przedstawicieli różnych grup wiekowych oraz stworzenie możliwości do aktywnego uczestnictwa w kulturze poprzez poszerzenie oferty artystycznej edukacji pozaszkolnej. Projekt uzupełnia i wzbogaca ofertę działań realizowanych przez ŚOK. W wykonaniu grupy teatralnej w roku 2013 mogliśmy obejrzeć spektakl „Królik, królik”.

W dniach 5-7 lipca 2013 r. odbył się **XVI Festiwal Teatru Otwartego**, który stanowi atrakcję kulturalno-turystyczną regionu zaspakajającą potrzeby kulturalne Dolnoślązaków oraz turystów. W Festiwalu udział biorą znaczące polskie i zagraniczne grupy teatralne. To powiązanie i pokazanie różnych form teatralnych profesjonalnych i amatorskich. Podczas XVI edycji Festiwalu zaprezentowali się: Teatr Novogo Fronta z Czech, Teatr Gry i Ludzie z Katowic, Teatr Akt z Warszawy, Teatr na Walizkach z Wrocławia, Teatr na Bruku z Wrocławia, Teatr A3 z Warszawy, Teatr Nikoli z Krakowa.

Na uwagę zasługuje organizacja w roku 2013 niżej wymienionych **przedsięwzięć kulturalnych** wspieranych finansowo przez Miasto Świdnicę:

- ✓ „Świdnicki Festiwal Modelarski 2013” realizowany przez Świdnickie Stowarzyszenie Modelarzy Redukcyjnych im. PFT;
- ✓ „Tutejsi, czyli stragan kultury w małym mieście!” realizowany przez Stowarzyszenie Miłośników Tańca „Jubilat”;
- ✓ „Świdnicki Dzień Lwowa i Kultury Kresowej” realizowany przez Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo – Wschodnich;
- ✓ „Świdnicka Orkiestra Kameralna. Koncert połączony z występem zespołu Krąg” realizowany przez Świdnickie Towarzystwo Muzyczne;
- ✓ „Świdnicki Jednodniowy Maraton Filmowy” realizowany przez Stowarzyszenie DobraInicjatywa.pl;
- ✓ III Ogólnopolski Kongres Małżeństw” realizowany przez Fundację Małżeństwo Rodzina;
- ✓ Dolnośląskie kolędowanie Chórów Szkół Muzycznych;
- ✓ Świdnickie Konfrontacje Młodych Skrzypków;
- ✓ Orszak Trzech Króli;
- ✓ Konkurs „Świdnicki Łokieć”;
- ✓ Obchody Roku Żołnierzy Wyklętych;

W 2013r. Prezydent Miasta doceniając zasługi świdniczan, przyznał **NAGRODY W DZIEDZINIE KULTURY** w kwocie 12.000,00zł. Przyznana została jedna nagroda zbiorowa i dwie nagrody indywidualne za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechnianie i ochronę kultury. Nagrodę zbiorową otrzymało:

- **Towarzystwo Regionalne Ziemi Świdnickiej** za przedsięwzięcie realizowane od kilkadziesiąt lat – publikację „Rocznika Świdnickiego”. „Rocznik Świdnicki” jest wydawany od 1973 r., a w 2013 r. zostanie wydany 40. tom wydawnictwa.

Nagrodę indywidualną otrzymali:

- **dr Dobiesław Karst** za przygotowanie publikacji „Sztuka Świdnicy na tle dziejów”, która jest pierwszym albumowym wydawnictwem prezentującym artystyczne wyroby powstałe w przeszłości w Świdnicy na zamówienie jej mieszkańców,
- **Lubomir Szmid** za całokształt działalności. Lubomir Szmid jest choreografem tańca, autorem programów dla zespołów ludowych, kierownikiem artystycznym Zespołu Pieśni i Tańca „Jubilat” i Formacji Tańca

Poza nagrodami, Prezydent Miasta w roku 2013 przyznał jedno **STYPENDIUM W DZIEDZINIE KULTURY** w wysokości 8.900,00 zł Panu Wojciechowi Korycińskiemu na realizację projektu „Wieża Legend”.

Na terenie Świdnicy znajduje się duża liczba obiektów zabytkowych, jednak ich stan techniczny wraz z towarzyszącą infrastrukturą wymaga dużych nakładów finansowych, a jeszcze większego zaangażowania społeczności lokalnej. W 2012 r. miasto wsparło działania inwestycyjne związane z **ochroną zabytków i opieką nad zabytkami**. Na dotacje celowe przeznaczono kwotę **504.541,69 zł**. Podmioty, które otrzymały wsparcie finansowe na wskazane przez siebie zadania zostały wymienione w punkcie Tożsamość.

W ramach poprawy **infrastruktury kulturalnej**:

- Świdnicki Ośrodek Kultury zakupił specjalistyczną ogniotrwałą wykładzinę na scenę Sali teatralnej na kwotę 9.667,89 zł.
- Muzeum Dawnego Kupiectwa zakupiło eksponaty muzealne na kwotę 15.000,00zł.

W roku 2013 w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Terytorialnej Republika Czeska - Rzeczpospolita Polska 2007–2013, osi priorytetowej 3. Wspieranie współpracy społeczności lokalnych, dziedziny wsparcia 3.3 Fundusz Mikroprojektów realizowany był projekt pn. „**Świdnicki GRYF i Trutnowski SMOK**”. Projekt realizowała Gmina Miasto Świdnica przy współpracy z Młodzieżowym Domem Kultury i Miasto Trutnow przy współpracy ze Stowarzyszeniem „Trutnov–město draka”. Celem projektu było przeprowadzenie wspólnych imprez kulturalnych i edukacyjnych na rzecz rozwoju i współpracy transgranicznej PL-Cz. Na terenie Świdnicy odbyły się 3 imprezy kulturalno-edukacyjne: Międzynarodowy Konkurs Modeli Redukcyjnych, Świdnicka Gryfiada, Święto Latawca-Dragonalia oraz szereg warsztatów tematycznych z zakresu modelarstwa, plastyki, muzyki i teatru. Również świdniczanie uczestniczyli w imprezach w Trutnowie: korowód – Parada Smoków; festyn z okazji „Wejścia smoka na wieżę Ratuszową”, impreza z okazji „Zejścia smoka z wieży Ratuszowej”. Działania projektowe były oparte o legendy, baśnie i historię miast oraz wspólne dzieje i losy m.in. **Księżniczki Świdnickiej Anny, królowej Czech i Cesarza Karola**. Wartość projektu wyniosła 108.994,32 zł, z czego wysokość dotacji wyniosła 103.576,60 zł.

Od roku 2010 na stronie internetowej urzędu w zakładce **SUKCESY ŚWIDNICZAN**, miasto promuje sukcesy Świdniczan i popiera działania ukierunkowane na sukces.

Czas wolny

Hasło: „Każdego dnia coś może się wydarzyć”

O atrakcyjności Miasta decyduje niezbędna infrastruktura, umożliwiająca szeroki udział świdniczan w wydarzeniach kulturalnych i imprezach rozrywkowych. Niezbędna jest dostępność dla

Świdniczan do obiektów dla imprez masowych, jak i kameralnych. Wymagana jest również rozbudowana przestrzeń miejska do relaksu, tzn. infrastruktura rekreacyjna i piknikowo - biesiadna. Obiekty, które posiada Świdnica służą do organizacji imprez masowych. Baza sportowa służy do spędzania czasu wolnego, integracji i rozwoju fizycznego świdniczan.

W roku 2012 Miasto Świdnica zostało **LAUREATEM II EDYCJI KONKURSU „AKTYWNE MIASTO”** – nagroda przyznana została miastu za potencjał, bogatą infrastrukturę sportową, wysoki standard i najwyższą jakość obiektów, porównywalną z najlepszymi ośrodkami sportowymi oraz szeroki wachlarz imprez sportowych i rekreacyjnych.

INFRASTRUKTURĘ SPORTOWĄ na terenie Świdnicy tworzą przede wszystkim **obiekty sportowe** /patrz załącznik nr 1/w większości będące w zarządzie Świdnickiego Ośrodka Sportu i Rekreacji /ŚOSiR/.

Jednostką miejską odpowiedzialną za organizowanie i prowadzenie działalności sportowej i rekreacyjnej na terenie Świdnicy jest **ŚOSiR** z siedzibą w Świdnicy przy ul. Śląskiej 35. Jego działalność jest finansowana z budżetu Miasta. ŚOSiR każdego dnia zaspokaja potrzeby mieszkańców w zakresie sportu i szeroko pojętej rekreacji. Współpracuje z klubami sportowymi ze Świdnicy, a także spoza Naszego miasta. Ze świdnickich obiektów, przygotowując się do sezonu, korzystają kluby z najwyższych klas rozgrywkowych, a także reprezentacje województw i Polski.

W latach 2012 – 2013

ŚOSiR zorganizował wiele imprez sportowych o charakterze masowym, zachęcając mieszkańców do czynnego w nich uczestnictwa. Obiekty rekreacyjno- sportowe były również udostępniane organizacjom pozarządowym na realizację ich inicjatyw. W ramach swoich zadań ŚOSiR organizował zawody sportowe, imprezy rekreacyjno- sportowe i turystyczne; udostępniał bazę sportową i rekreacyjną, wypożyczał sprzęt sportowy i turystyczny, zajmował się eksploatacją, konserwacją bazy sportowej i rekreacyjnej, udostępniał bazę campingowo – carawaningową.

Miasto wraz instytucjami kultury i sportu oraz organizacjami pożytku publicznego promowało i wspierało finansowo nw. działania sportowe i rekreacje:

- Rajd Świdnicki „Krause” – Rajd Samochodowych Mistrzostw Polski;
- Międzynarodowy Wyścig Kolarski "Szlakiem Grodów Piastowskich";
- „Bałtyk – Karkonosze Tour” Międzynarodowy Wyścig Kolarski;
- Rajd Rowerowy Pamięci Jana Pawła II;
- Międzynarodowy Turniej Bokserski;
- Międzynarodowy Turniej w Akrobatyce Sportowej;
- Mistrzostwa Dolnego Śląska w Akrobatyce Sportowej;
- Pierwszoligowe Rozgrywki Piłki Ręcznej;
- Turniej Piłki Ręcznej Świdnica Cup;
- Międzynarodowy Turniej Piłkarski „Silesian Cup”;
- Międzynarodowy Turniej Piłkarski „Silesian Winter Cup”;
- Ogólnopolski Turniej Piłkarski /Tymbark, Wielgus/;
- Międzynarodowy Festiwal Szachowy;
- Memoriał Tadeusza Ząbka – Piłka Siatkowa Kobiet;

- Liga Siatkówki Kobiet;
- Liga Siatkówki Mężczyzn;
- Szkolna Liga Piłki Siatkowej;
- Wakacyjne Turnieje Siatkówki Plażowej;
- Turniej Siatkówki im. Tadeusza Żąbka;
- Bieg Noworoczny;
- Bieg Niepodległości;
- Bieg po zdrowie;
- Świdnicka Piętnastka - bieg na 15 km;
- Bieg Konstytucji;
- Mistrzostwa Świdnicy w Pływaniu;
- „Gwiazdka świdnicka” Międzynarodowe zawody pływackie;
- Świdnicka Liga Pływacka;
- Zawody Snowboardowe Snow Jam;
- Ferie letnie i zimowe z OSiR;
- Turniej Drużyn Podwórkowych;
- Mistrzostwa Świdnicy w Skateboardingu;
- Kolęda na sportowo;
- Zawody bmx i mtb na Skateparku;
- Grand Prix Świdnicy w tenisie ziemnym;
- Memoriał Bogdana Szymańskiego w tenisie ziemnym;
- Wakacyjna Szkoła Tenisa;
- Otwarte Mistrzostwa Świdnicy w Judo;
- Mistrzostwa Świdnicy Strong Man;
- Międzynarodowy Zlot Caravaningu;
- Turniej Karate Kyokushinkai;
- Motor Festiwal- Świdnicki Zlot Motocyklowy;
- Mistrzostwa Ziemi Świdnickiej w Narciarstwie Alpejskim i Piknik Rodzinny;
- Regaty o Puchar Księżstwa Świdnicko Jaworskiego;
- Liga Piłkarska;
- Otwarte Spławikowe Mistrzostwa Świdnicy;
- Święto Latawca;
- Zawody Balonów na Ogrzane Powietrze;
- Turniej Tańca Towarzyskiego i Rozrywkowego;
- Mototravel - festiwal podróżników;
- Festyn Tata, Mama i Ja na Sportowo;
- Festyny rodzinne;
- Sportowe współzawodnictwo szkolne prowadzone przez OSiR.

Na **promocję miasta poprzez sport** w roku **2012** przeznaczono kwotę **1.134.070,00 zł**. Środki przekazano n.w. klubom:

- ✓ Automobilklub Sudecki w Świdnicy;
- ✓ Klub Piłkarski „Polonia-Sparta Świdnica”;
- ✓ Świdnicki Klub Piłki Ręcznej „Świdnica”;
- ✓ Miejski Klub Siatkówki „Świdnica”;
- ✓ Klub Sportowy Stal Świdnica;
- ✓ Uczniowski Klub Sportowy „Gryf” Świdnica.

Na **promocję miasta poprzez sport** w roku **2013** przeznaczono kwotę **1.075.570,00 zł**. Środki przekazano n.w. klubom:

- ✓ Automobilklub Sudecki w Świdnicy;
- ✓ Świdnicki Klub Piłki Ręcznej „Świdnica”;
- ✓ Miejski Klub Siatkówki „Świdnica”;
- ✓ Klub Sportowy Stal Świdnica;
- ✓ Uczniowski Klub Sportowy „Gryf” Świdnica.

W ramach tych środków kluby m.in. miały za zadanie:

- używać nazwy ŚWIDNICA jako stałego i integralnego elementu w oficjalnej nazwie drużyny;
- umieszczać banery klubów podczas meczów w miejscach widocznym dla publiczności i mediów;
- umieszczać na koszulkach drużyny herb miasta Świdnicy;
- umieszczać nadruk herbu Świdnicy na plakatach informujących o terminach meczów, na biletach wstępu;
- umieszczać herb Świdnicy oraz adres strony internetowej (www.um.swidnica.pl) wraz z linkiem na oficjalnej stronie internetowej Klubu;
- umieszczać plik graficzny z herbem miasta w mailingu (newsletterze), który ok. 1-2 razy w tygodniu systematycznie wysyłany jest z najświeższymi informacjami o Klubie;
- umieszczać herb miasta w stopce sponsorskiej przy artykułach publikowanych w prasie;
- podawać w reklamie głosowej spikera, że sponsorem jest Miasto Świdnica;

W roku 2012 z budżetu miasta **na funkcjonowanie** ŚOSiR wydatkowano kwotę **4.373.041,27zł**, w tym **475.579,71 zł** na wydatki związane z modernizacją i rozbudową infrastruktury sportowo – rekreacyjnej. W ramach prac wykonano:

- ✓ IV etap modernizacji lodowiska;
 - ✓ modernizację hali sportowej Zawiszów;
 - ✓ budowę parkingu przy hali sportowej Zawiszów;
 - ✓ modernizację części sanitarnej kąpieliska letniego;
 - ✓ przebudowę basenu krytego, w tym uszczelnień i naświetli basenowych;
- oraz zakupiono:
- ✓ sprzęt multimedialny;
 - ✓ traktor wielofunkcyjny.

W roku 2013 z budżetu miasta **na funkcjonowanie** ŚOSiR wydatkowano kwotę **4.293.284,99zł**, w tym **272.862,95 zł** na wydatki związane z modernizacją i rozbudową infrastruktury sportowo – rekreacyjnej. W ramach prac wykonano:

- ✓ przebudowę części dachu oraz elewacji hali sportowej Pionierów;
 - ✓ modernizację ogrodzenia lodowiska ul. Sportowa – Śląska wraz z projektem;
 - ✓ modernizację elewacji lodowiska wraz z modernizacją dachu;
 - ✓ modernizację oświetlenia lodowiska;
 - ✓ budowę wiat dla zawodników rezerwowych;
- oraz zakupiono:
- ✓ pojazd transportowy;
 - ✓ urządzenia siłowni zewnętrznej;
 - ✓ tablicę świetlną.

W latach **2012-2013** wspierano i upowszechniano działania z kultury fizycznej oraz stwarzano warunki do rozwijania rozmaitych zainteresowań. Sukcesy sportowe mieszkańców wspierane były poprzez przyznawanie nagród i wyróżnień przyznawanych za wyniki sportowe oraz osiągnięcia w działalności sportowej.

W roku **2012** dla osób wyróżniających się osiągnięciami w **działalności sportowej** przyznano **nagrody i wyróżnienia** na łączną kwotę **22.100,00 zł**. Wyróżniono zawodników w następujących kategoriach:

Nagrody indywidualne dla zawodników:

- Daniel Bukowy – karate – Świdnicki Klub Kyokushinkai Karate;
- Paulina Zdanowicz – boks – Miejski Klub Sportowy „Polonia”;
- Patryk Salomon – piłka nożna – Klub Piłkarski Polonia/Sparta;
- Agata Jodko – jeździectwo – Ludowy Klub Sportowy „Stragona” Strzegom.

Nagrody zespołowe dla zawodników:

- Zespół piłki ręcznej – Świdnicki Klub Piłki Ręcznej „Świdnica” w składzie: Stanisław Makowiejew, Mateusz Piędziak, Kamil Rogaczewski, Damian Olichwer, Jarosław Gnysiński, Piotr Kijek, Mateusz Kaczmarczyk, Marek Mrugas;
- Zespół piłki siatkowej – Świdnicki Klub Siatkówki „Świdnica” w składzie: Natalia Bernaciak, Aleksandra Gancarz, Joanna Szczurek, Ewa Woźniak, Aleksandra Małodobra;
- Zespół piłki nożnej – Uczniowski Klub Sportowy „Gryf” w składzie: Szymon Tragarz, Wiktor Nahrebecki, Dawid Romaniuk, Szymon Stec;
- Zespół akrobatów – Miejski Klub Sportowy „Polonia” w składzie: Szymon Skowron, Jonas Al-Hadad.

Nagrody dla trenerów prowadzących szkolenie:

- Magdalena Antoniak – piłka siatkowa – Miejski Klub Siatkówki Świdnica;
- Krzysztof Mistak – piłka ręczna – Świdnicki Klub Piłki Ręcznej „Świdnica”;
- Arcadi Macoveev – piłka ręczna – Świdnicki Klub Piłki Ręcznej „Świdnica”;
- Dimitrios Theodosiadis – lekkoatletyka – Międzyszkolny Uczniowski Lekkoatletyczny Klub Sportowy „Olimpia”.

Wyróżnienia dla osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej:

- Romuald Górski – piłka nożna – Klub Piłkarski Polonia/Sparta;
- Dariusz Jaworski – piłka nożna – Uczniowski Klub Sportowy „Gryf”.

W roku **2013** dla osób wyróżniających się osiągnięciami w **działalności sportowej** przyznano **nagrody i wyróżnienia** na łączną kwotę **21.200,00 zł**. Wyróżniono zawodników w następujących kategoriach:

Nagrody indywidualne dla zawodników:

- Daniela Bukowego – karate – Świdnicki Klub Kyokushinkai Karate;
- Klaudii Markockiej – boks – Stowarzyszenie Boks Polonia Świdnica;
- Wojciecha Szuby – piłka nożna – Klub Piłkarski „Polonia-Sparta Świdnica”;
- Kamila Gieruli – karate – Świdnicki Klub Kyokushinkai Karate;

- Jerzego Brzostowskiego – Taekwon-Do – Uczniowski Klub Sportowy Taekwon-Do „Gryf”.

Nagrody zespołowe dla zawodników:

- dla zespołu akrobatów – Miejski Klub Sportowy „Polonia” w składzie: Michał Skowron, Jonas Al-Hadad;

Nagroda rzeczowa:

- drużyny juniorów starszych – piłka nożna – Klub Sportowy „Stal” w składzie: Jakub Dec, Wojciech Grygoriew, Tomasz Janikowski, Jakub Kaczorowski, Bartłomiej Kot, Łukasz Kot, Marcin Kusaj, Tomasz Kusaj, Igor Mateja, Przemysław Osienienko, Jakub Pasiewicz, Sebastian Paweła, Patrick Piotrowski, Bartłomiej Skowroński, Kuba Stachurski, Ryszard Tyndel, Jakub Wawro.

Nagrody dla trenerów prowadzących szkolenie:

- Mariusza Kuca – boks – Stowarzyszenie Boks Polonia Świdnica;
- Zbigniewa Romanowskiego – karate – Świdnicki Klub Kyokushinkai Karate.

Nagrody dla osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej:

- Radosława Wenera – piłka ręczna – Świdnicki Klub Piłki Ręcznej „Świdnica”;
- Lecha Stankiewicza – piłka siatkowa – Miejski Klub Siatkówki Świdnica.

Wyróżnienia upominek rzeczowy:

- Elżbiety Kielki, pływanie - UKS „Svida”;
- Adrianny Szczepary, jeździectwo - LKS „Stragona” Strzegom;
- Macieja Kurnickiego, siatkówka – UKS „Świdnica”;
- Jakuba Popławskiego, siatkówka - UKS „Świdnica”;
- Grzegorza Radziwiłko, siatkówka - UKS „Świdnica”;
- Bartłomieja Zygmunta, siatkówka - UKS „Świdnica”;
- Marcela Żukowskiego, piłka nożna - UKS „Gryf”;
- Dawida Hanza, piłka nożna - UKS „Gryf”.

Wybrane przedsięwzięcia podejmowane na rzecz mieszkańców Świdnicy zapewniające możliwość spędzenia czasu wolnego:

W dniu 4 marca 2012 r. w Rzecze zorganizowane zostały **II Otwarte Mistrzostwa Ziemi Świdnickiej w Narciarstwie Alpejskim**. Imprezie towarzyszył piknik rodzinny połączony z zabawami na śniegu dla dzieci i testowaniem nart światowych marek. Celem zawodów była popularyzacja narciarstwa, zachęcanie rodzin z dziećmi do aktywnego spędzania czasu wolnego. Program obejmował gry i zabawy na śniegu tj.:

- jazda na wyszukany i nietypowym sprzęcie FUN FACE,
- mega hokej – nowość na zimowych imprezach, to była najprawdziwsza liga hokejowa,
- bezpłatne zajęcia dla dzieci z profesjonalnymi instruktorami przy małym wyciągu,
- slalom dla dzieci do 10 roku życia.

W zawodach wystartowało 135 osób, a w pikniku rodzinnym wzięło udział ponad 200 osób.

W dniach 20-22 kwietnia 2012 r. miała miejsce **40. edycja Rajdu Świdnickiego-Krause II** rundy Platinum Rajdowych Samochodowych Mistrzostw Polski 2012 r. oraz II rundy Rajdowego

Pucharu Polski. Dodatkowo w ramach rajdu rozegrany został prolog rajdu ulicami miasta. Oficjalna strona rajdu - www.rajdkrause.pl.

W dniu 2 maja 2012r. odbył się **Rajd samochodów zabytkowych** po Księstwie Świdnicko Jaworskim. W ramach Rajdu mieszkańcy Świdnicy mogli obejrzyć pojazdy z epoki i mini inscenizację oraz pokazy przygotowane przez organizatorów – Projekt Arado i Miasto Kamienna Góra.

Od 29 kwietnia realizowany był projekt kulturalno-rekreacyjny **bezpłatnych spacerów po Świdnicy**. Celem projektu było pobudzenie motywacji najmłodszych i dorosłych mieszkańców Świdnicy do lepszego poznawania swojego miasta oraz propagowanie wzorca aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez turystykę, rekreację, krajoznawstwo. Podczas spacerów po Starym Mieście na dzieci czekało wiele niespodzianek i tajemnic do odkrycia oraz mnóstwo ciekawych opowieści przygotowanych przez doświadczonych przewodników. Mali uczestnicy wycieczek otrzymywali pamiątkowe, rysunkowe mapki miasta z legendami świdnickimi. Projekt zapełnił lukę w ofercie Miasta o propozycję skierowaną specjalnie dla dzieci. Uczestnicy odwiedzili dawny kościół Urszulanek, zobaczyli barokowy wystrój Katedry i Kościoła Pokoju, świdnicką wieżę ratuszową.

W maju 2012 r. LOT „Księstwo Świdnicko-Jaworskie” realizowała projekt **spacerów z audiprzewodnikiem** po Świdnicy z historią w tle. Świdniczanom, którzy zdecydowali się poznać lepiej swoje miasto zaproponowano spacer uroczymi zakątkami miasta i poznanie historii Świdnicy. Zwiedzanie miasta wiodło wytyczoną „Trasą Książęcą”: Rynek - Plac Pokoju - Kościół Pokoju - ulica Kościelna – 1-go Maja - plac Świętej Małgorzaty - ulica Franciszkańska - ulica Grodzka - ulica Zamkowa - ulica Kotlarska - plac Katedralny – Katedra - Plac Wolności - Apteka pod Bykami - Aleja Niepodległości - Plac Grunwaldzki.

W ramach projektu „**Odkryj Świdnicę**” w dniu 19 maja 2012r. miało miejsce coroczne **sprzątanie Twierdzy Świdnickiej** - Flesza Nowomłyńska al. Brzozowa. Uczestnicy akcji zwiedzali wraz z przewodnikiem ruiny fortyfikacji, uczestniczyli w biwaku pruskim, gdzie odbyła się rekrutacja do regimentu Alt Kreytzen.

W roku 2012 kontynuowano realizację dwuletniego projektu pn. „**Dotknij historii – rocznice, flesze, numizmaty**”, którego celem było przypomnienie historii pogranicza polsko-czeskiego oraz znaczenia obiektów architektury obronnej. Ważnym elementem projektu było pielęgnowanie tożsamości lokalnej i rozwijanie w społeczeństwie potrzeby dbałości o zabytki. Dla upamiętnienia zaistniałych wydarzeń wybita została moneta okolicznościowa. W ramach działań mieszkańcy mogli skorzystać z bezpłatnego wyjazdu do miasta partnerskiego i wziąć udział w festynie z konkursami i nagrodami i wspólnie sprzątać Twierdzę Świdnicką /Fleszę Nowomłyńską/. W dniu 22 września 2012r. świdniczanie po raz kolejny robili porządki na Fleszy Nowomłyńskiej przy ul. Śląskiej. Podczas akcji zaprezentowana i zamontowana została mini replika Fleszy Nowomłyńskiej.

Z okazji zakończenia prac na wieży ratuszowej w dniu 2 czerwca 2012r. zorganizowany został festyn pod hasłem „**Wieża radości**” z wieloma atrakcjami, widowiskiem laserowym i dyskoteką pod gwiazdami. W ramach festynu zagrał zespół „Sztynny Pal Azji” wykonując znaną piosenkę „**Wieża radości, wieża samotności**”, która była wykorzystywana przy promocji wieży. W związku z zakończeniem inwestycji została wydana specjalna moneta okolicznościowa – 6 kwartników świdnickich. Kwartnik to nazwa pierwszej srebrnej monety groszowej wybijanej w Średniowieczu ok. 1290-1330r. w środkowej Europie.

W ramach IX Międzynarodowych Warsztatów Archeologii Przemysłowej, organizowanych w dniach 14-15 czerwca m.in. w Świdnicy został na jeden dzień **otwarty schron przy ul. Lwa Tolstoja 7-10** /stacja wzmacniakowa sygnału telefonicznego/ organizowany przez Fundację Otwartego Muzeum Techniki przy współudziale Centrum Radiokomunikacji Amatorskiej. Schron stanowi doskonale zachowany zabytek techniki, wzniesiony w okresie przygotowań do II wojny światowej. Schron to unikatowa świdnicka amplifikatornia jest jednym z cenniejszych zabytków nie tylko Śląska, ale i Europy.

W dniu 17 czerwca 2012r. miały miejsce zmagania w ramach **V Turnieju Rajców Księstwa Świdnicko-Jaworskiego**. Na strzegomskich plantach stanęły drużyny m. in. z Miasta Świdnicy, Starostwa Powiatowego w Świdnicy, Gminy Świdnica, Strzegomia, Jawora i Świebodzic. Konkurencje poprowadziło Bractwo Rycerskie Zamku Bolków zapewniając widzom emocje i rozrywkę na najwyższym poziomie. W programie Turnieju m.in. było: powitanie drużyn przed obliczem Księżnej Anny, przemarsz na plac boju, konkurencje dla szlachetnie urodzonych, pokazy walk rycerskich, zabawy plebejskie, narzędzia tortur, jarmark różności i pokazy starodawnych tańców. Świdnicka drużyna wygrała V Turniej Rajców Księstwa.

Świdnicki camping zlokalizowany w kompleksie OSiR w roku 2012 zajął III miejsce w konkursie na najlepszy obiekt tego typu w Polsce – „**Mister Camping 2011**”. W ramach konkursu oceniane było m. in. zagospodarowanie i wyposażenie campingu, oferta i jakość usług dla turystów, czystość i estetyka, stan techniczny oraz opinie turystów z kraju i zagranicy. Camping rekomendowany i reklamowany jest przez Polską Federację Campingu i Caravaningu w wydawnictwach oraz internecie. Promocję najlepszych campingów, w tym świdnickiego, wspierają również zagraniczne ośrodki Polskiej Organizacji Turystycznej i narodowy portal turystyczny „Odkryj Polskę”.

Nad zalewem Witoszówka wykonano nowe **pomosty i balustrady ochronne**. Balustrada na każdym z dwóch pomostów ma długość 104 cm i wykonana została z metalu oraz drewna. Na pomostach wymieniono zmurszałe deski, a całą drewnianą nawierzchnię zaimpregnowano środkami grzybobójczymi i oczyszczono z ptasich odchodów.

W okresie wakacji kontynuowane było przedsięwzięcie pn. „**Z Mamą i Tatą odkrywam Świdnicę**” skierowane do rodzin z terenu powiatu Świdnickiego, które wakacyjny czas wolny mogły spędzić uczestnicząc w wycieczkach po Świdnicy. Uczestnicy przy wsparciu przewodnika mieli możliwość poznać ciekawostki dotyczące miasta. Wszystkim spotkaniom towarzyszył pokaz multimedialny. Wycieczki po Świdnicy były bezpłatne, a ich celem było pobudzenie motywacji najmłodszych i dorosłych mieszkańców Świdnicy do lepszego poznawania swojego miasta oraz propagowanie wzorca aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez turystykę, rekreację, krajoznawstwo.

W dniach 14-16 września 2012r. w Sławie miały miejsce 10. Regaty „**Książęcy Szkwał 2012**” o Puchar Księstwa Świdnicko-Jaworskiego w klasie OMEGA w systemie przesiadkowym. Organizatorem regat była LOT „Księstwo Świdnicko-Jaworskie” przy współpracy Świdnickiego Klubu Żeglarskiego „Qbryg”.

W dniu 17 lutego 2013r. miał miejsce **Śnieżny Piknik Rodzinny** w Rzecze „Na Stoku”. Impreza skierowana do mieszkańców Świdnicy. Organizatorem imprezy była LOT „Księstwo

Świdnicko-Jaworskie”. Dla najmłodszych i ich rodziców zorganizowano liczne atrakcje m. in. testowanie nart znanych marek z możliwością mierzenia czasów przejazdu, slalom dla małych dzieci, ciekawe gry i zabawy oraz ciepły poczęstunek z żurkiem i pieczonymi kiełbaskami ufundowany przez miasto Świdnica.

W dniu 9.06.2013r. miała miejsce **„Prezentacja historyczno- edukacyjna 2013”**. Świdniczanie uczestniczyli w prezentacjach historycznych regimentów od grup średniowiecznych poprzez XVIII, XIX aż do XX wiecznych: ubiór, uzbrojenie oraz pokazy życia obozowego. Wydarzeniu towarzyszyły: konkursy, zabawy oraz pogadanki dot. życia w prezentowanych epokach, obyczajów, walk. Celem imprezy było budowanie współpracy społeczności lokalnej.

W dniu 15 czerwca 2013r. miała miejsce akcja **„Świdnica na rowery”** – mini rajd rowerowy. Impreza zorganizowana przez Urząd Miejski i Leroy Merlin w Świdnicy i skierowana do wszystkich, którzy lubią dwa kółka i dobrą zabawę. Dla pierwszych 150 uczestników pamiątkowe koszulki, a na koniec rajdu piknik grillowy nad Zalewem Witoszówka.

Od 26 maja do 29 września 2013r. miał miejsce cykl wycieczek, w tym wyjazdowych dla mieszkańców pn. **„Poznajmy Świdnicę”** – dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Tematy wycieczek: „Najwyższa? najpiękniejsza? najstarsza? – o wieżach ratuszowych na Dolnym Śląsku”, „Krzeszów- europejska perła baroku - pocysterski zespół klasztorny”, „Mądrość wybudowała sobie dom...”, „Świątynia z barokowym smakiem”, „Kościół z barokowym przekazem”.

W dniach 12-14 kwietnia 2013 r. rozegrała się **41. edycja Rajdu Świdnickiego –KRAUSE**. 1 Rundy Lotos Rajdowych Samochodowych Mistrzostw Polski oraz 1 rundy Rajdowego Pucharu Polski. Rozpoczęcie i zakończenie rajdu było w Świdnicy, a prolog rajdu rozegrany został ulicami miasta. Rajd Świdnicki wspierany był finansowo m. in. przez Urząd Miejski w Świdnicy.

W dniach 3-5 maja 2013 miały miejsce zmagania **48. Wyścigu Kolarskiego Szlakiem Grodów Piastowskich** z honorowym startem ze Świdnicy. Wyścig wpisany jest przez Międzynarodową Organizację Kolarską UCI do grona największych imprez kolarskich w Europie „UCI Europe Tour”.

W dniu 12 lipca 2013 r. w ramach **V Międzynarodowego Złotu Samochodów 2013** Świdnicę odwiedziły piękne pojazdy marki Rolls-Royce i Bentley. Była to druga wizyta zabytkowych samochodów w Świdnicy.

W dniach 20-22 września 2013r. w Sławie miały miejsce 11. Regaty **„Książęcy Szkwał 2013”** o Puchar Księstwa Świdnicko-Jaworskiego w klasie OMEGA w systemie przesiadkowym. Organizatorem regat była LOT „Księstwo Świdnicko-Jaworskie” przy współpracy Świdnickiego Klubu Żeglarskiego „Qbryg”.

W dniu 11-13 października 2013r. odbyły się **VI Rekonstrukcje historyczne bitew – Świdnica 2013**. Impreza skierowana była do rodzin. W wydarzeniu wzięły udział regimenty historyczne prezentujące swoje umundurowanie i broń. Na terenie pozostałości po twierdzy świdnickiej - Fleszy Nowomłyńskiej miała miejsce inscenizacja bitwy historycznej z pokazem pirotechnicznym. W Rynku odbyła się musztra paradna, a na terenie OSiR-u znajdowało się obozowisko wojska. Koszt imprezy to kwota 28.000zł. W otwartej imprezie wzięło udział kilkaset osób.

W dniach 26-27 października 2013r. na terenie hali lodowiska odbyły się obchody **„30 lat Turystyki Carawaningowej na Dolnym Śląsku”**. W ramach tego przedsięwzięcia zorganizowano wiele atrakcji.

Na terenie OSiR-u dla mieszkańców Świdnicy powstała **amatorska siłownia pod chmurką** dla rodzin do treningu rekreacyjnego tzw. mini plac do ćwiczeń z jedenastoma urządzeniami: wioślarz, prasa ręczna, orbitrek, wyciąg górny, koła tai chi, wahadło, prasa nożna, piechur, drążek do podciągania, twister oraz masażer. Siłownia ma służyć świdniczanom i gościom odwiedzającym OSiR przez cały rok. Korzystanie z niej jest bezpłatne i dostępne niemal o każdej porze.

Władza

Hasło: „Służba publiczna”

Władze Świdnicy, realizują wiele zadań i wyzwań, jakie przed nią postawiono wraz z przystąpieniem do Unii Europejskiej. Jednym z nich, nie mniej ważnym od pozostałych jest dostosowanie rozwoju miasta do wymagań europejskich, a w szczególności świadome uczestnictwo w kształtowaniu warunków rozwoju gospodarczego. Do realizacji tego celu władze wykorzystują szereg instrumentów i metod postępowania, które służą głównie pobudzaniu przedsiębiorczości w zakresie **rozwoju gospodarczego**. Dla władz miasta duże znaczenie dla zrównoważonego rozwoju gospodarczego miasta ma stabilny i równomierny postęp na szczeblu lokalnym oraz łączenie problemów ekologicznych z ekonomicznymi, społecznymi i urbanistycznymi. W tym celu tworzone są dokumenty strategiczne, odpowiednie plany i programy, które są następnie na bieżąco monitorowane.

Jednym z wielu podstawowych zadań władzy miasta w latach 2012-2013 było utrzymanie w ruchu infrastruktury codzienności, w taki sposób, aby mogła służyć kolejnym pokoleniom. Wszystkie zadania prowadzone przez Miasto miały na celu poprawę i rozbudowę przestrzeni publicznej.

W latach 2012-2013 starano się rozbudować przestrzeń wolności obywatelskiej i ekonomicznej, dążąc do poszerzania zakresu spraw, w których decyzje podejmują sami zainteresowani. Narzędziem informacji o pracy urzędu jest strona internetowa www.um.swidnica.pl, www.swidnica.bip-gov.info.pl, na której zamieszczane są obszernie i szczegółowe informacje, tj. akty prawa miejscowego, plany, strategie, sprawozdania i analizy.

Natomiast działalność Urzędu Miejskiego w Świdnicy dotyczyła świadczenia usług dla klientów indywidualnych oraz instytucji i firm w ramach realizacji zadań o charakterze publicznym. W realizacji świadczonych usług istotną kwestią był ich poziom. Kluczowymi elementami, które wpłynęły w latach 2012-2013 na **jakość świadczonych usług** było:

- Wdrożenie **Systemu Zarządzania Jakością** opartego na modelu zarządzania wg **PN- EN ISO 9001:2009** w zakresie: wykonywania zadań administracji publicznej dla społeczności lokalnej potwierdzone Certyfikatem PW- 23106/07 z dn. 26.06.2007r., recertyfikowanym w dn. 25.06.2010r. ważnym do dn. 24.06.2013r. System objął procesy określone przez kierownictwo, jako szczególnie zorientowane na klientów. Przejrzyste procedury udoskonaliły funkcjonowanie urzędu. System zawierał: udokumentowaną Politykę Jakości, Księżę Jakości, procedury wymagane przez normę ISO, dokumenty i zapisy wymagane w procesach. Usługi świadczone przez Urząd są skatalogowane w postaci Kart Usług i wywieszane w miejscu ogólnodostępnym /parter/. Zawierają one niezbędne informacje i formularze zamieszczone na stronie internetowej Urzędu www.um.swidnica.pl /zakładka mieszkańcy –poradnik interesanta/. Przygotowane i wyłożone zostały dla klientów urzędu ulotki informujące o sposobach załatwiania różnych spraw w Urzędzie.

- Stworzenie rozwiązań sprzyjających podwyższaniu kwalifikacji przez pracowników w oparciu o **Politykę Szkoleniową**. Pracownicy urzędu uczestniczyli w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych. Zapoznani zostali z procedurami „kompetentnego urzędnika” i chętnie uczestniczyli w kursach, szkoleniach, studiach podyplomowych podnoszących poziom kompetencji.
- Sprawnie funkcjonujące **Biuro Obsługi Interesanta** z elektronicznym obiegiem dokumentów, który zapewnia klientom swobodną wymianę dokumentów w formie elektronicznej. Celem biura jest ułatwienie współpracy z klientem. W biurze można otrzymać wszelkie informacje i materiały z zakresu funkcjonowania gminy.
- Wprowadzenie **elektronicznego obiegu dokumentów w systemie DocMan, a następnie OO Document Manager**, który obsługuje pełen obieg korespondencji oraz umożliwia całkowitą kontrolę przepływu dokumentów. Rozwiązanie oparto o Rzeczowy Wykaz Akt oraz Instrukcję Kancelaryjną, obowiązującą w instytucji. System umożliwia obsługę dokumentów nadsyłanych w postaci papierowej, elektronicznej oraz w formie faksu. Dokumenty wprowadzone do systemu są łatwo segregowane poprzez łączenie ich w elektroniczne sprawy i teczki. System zapewnia automatyczną kontrolę terminowości załatwiania spraw i generowanie ponagieł. Zastosowanie algorytmów wyszukiwania pełnotekstowego umożliwia szybkie dotarcie do potrzebnej informacji oraz przeglądanie dokumentów według opisujących je atrybutów i słów kluczowych.
- Wdrożenie projektu „**System Elektronicznej Sieci Przesyłu Informacji i Dokumentów (SESPID)**” usprawniający pomoc społeczną poprzez system generujący informacje potrzebne do skrócenia czasu oczekiwania na wydanie decyzji, a tym samym odciążenie interesantów od donoszenia wymaganych zaświadczeń www.sespid.praca.swidnica.pl.
- Poniesienie nakładów na zakup odpowiedniej jakości sprzętu komputerowego i **specjalistycznego oprogramowania** w celu zapewnienia sprawnej obsługi klientów oraz prawidłowej realizacji zadań: system obsługi ludności/przedsiębiorców, system budżetowo-księgowy, elektroniczny obieg dokumentów, system informacji o terenie (mapy cyfrowe), system wymiany informacji pomiędzy instytucjami SESPID, system obsługi pracowników. Posiadane obecnie wersje oprogramowania umożliwiają współpracę systemów informatycznych Urzędu, Powiatu, Sądu oraz organów prowadzących ewidencję gruntów i budynków. Edycja oraz przekazywanie aktów prawnych do publikacji odbywa się za pomocą specjalistycznego oprogramowania.
- Powołanie 17 osobowego **gminnego zespołu zarządzania kryzysowego** stanowiącego organ pomocniczy Prezydenta Miasta w zapewnieniu wykonywania zadań zarządzania kryzysowego.
- Wdrożenie z myślą o mieszkańcach bezpłatnego Samorządowego Informatora **SI SMS** z ośmioma serwisami informacyjnymi. System informuje o najważniejszych i najciekawszych miejskich imprezach sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych, a także o ewentualnych zagrożeniach.

W celu poprawy jakości życia mieszkańców Świdnicy wdrażany został system usług publicznych SUP umożliwiający składanie pism drogą elektroniczną, wykorzystujący platformę **e-puap**.

Świadczone przez Urząd usługi spotykały się z nagrodami i wyróżnieniami:

- **Złote Godło QI 2012** nagroda w VI edycji konkursu „Najwyższa Jakość QI 2012” przyznana przez redakcję Forum Biznesu pod patronatem Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Klubu Polskie Forum ISO 9000 i Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości;
- **5 miejsce** w rankingu **Miast Atrakcyjnych dla Biznesu** w kategorii miasta od 50 tys. do 150 tys. mieszkańców przyznane Świdnicy w roku 2012 przez „Forbes”;

- Laureat II edycji konkursu w 2012 „**Aktywne Miasto**” w kategorii od 30 tys. do 100 tys. mieszkańców -konkurs pod patronatem Polskiego Komitetu Olimpijskiego;
- W grudniu 2012r. w „**Raporcie o atrakcyjności inwestycyjnej**” sporządzonym przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych Świdnica znalazła się na 1 miejscu na Dolnym Śląsku w kategorii „**Gmina na „5”**”;
- **Złote Godło QI 2013** nagroda w VII edycji konkursu „Najwyższa Jakość QI 2013” przyznana przez redakcję Forum Biznesu pod patronatem Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Klubu Polskie Forum ISO 9000 i Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości;
- Certyfikat „**Przyjazna Gmina**” na 17 gmin z całej Polski. Konkurs organizuje redakcja Forum Biznesu.pl;
- W grudniu 2013r. w „**Raporcie o atrakcyjności inwestycyjnej**” sporządzonym przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych Świdnica znalazła się na 2 miejscu na Dolnym Śląsku w kategorii „**Gmina na „5”**”;
- **9 miejsce** w rankingu **Miast Atrakcyjnych dla Biznesu** w kategorii miasta od 50 tys. do 150 tys. mieszkańców przyznane Świdnicy w roku 2013 przez „Forbes”;
- Honorowy tytuł i III miejsce w konkursie „**Dolnośląski lider RPO**” przyznany przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego za projekt „Przebudowa budynku przy ul. Długiej na Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych”;
- **Samorządowy Menadżer Regionu** - tytuł przyznany Prezydentowi Miasta w VIII edycji rankingu **Filary Polskiej Gospodarki 2012**, organizowanym przez redakcję „Puls Biznesu” i firmę Millward Brown SMG/KRC.
- Wyróżnienie i certyfikat „**Przyjazna Gmina**” przyznany w konkursie organizowanym przez redakcję Forum Biznesu pod patronatem Ministerstwa Rozwoju Regionalnego;
- **Sudecki Kryształ** - nagroda za najlepszą promocję regionu przyznana Gminie Miasto Świdnica i Ringier Axel Springer Poland w Plebiscycie Gospodarczym Sudeckie Kryształy 2013.

Medialnym wydarzeniem promującym Świdnicę w środowiskach biznesowych i samorządowych w całym kraju była organizacja **Ogólnopolskiego Kongresu Regionów**:

- **III Ogólnopolski Kongres Regionów** odbył się w Świdnicy w dniach 29-31 maja 2012r. Zorganizowany został przez wydawnictwo Axel Springer Polska wspólnie z Miastem Świdnica i przebiegał pod hasłem: „**Samorząd – Inwestycje – Rozwój**”. Patronat Honorowy nad Kongresem objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski. Do Świdnicy przybyli przedstawiciele samorządu, biznesu, administracji publicznej oraz z Unii Europejskiej, a także eksperci, naukowcy i dziennikarze. W przedsięwzięciu wzięło udział ok. dwa tysiące uczestników, którzy wzięli udział w **5 sesjach plenarnych oraz 64 panelach dyskusyjnych**. Kongresowi towarzyszyły liczne imprezy towarzyszące oraz wystawa, podczas której firmy z całego kraju zaprezentowały swoją ofertę dla jednostek samorządu terytorialnego. Wręczone zostały również nagrody w prestiżowych rankingach samorządowych, organizowanych przez tygodnik „Newsweek Polska”, miesięcznik „Forbes”, miesięcznik „Komputer Świat”, tygodnik „Auto Świat” oraz Związek Powiatów Polskich.
- **IV Ogólnopolski Kongres Regionów** odbył się w Świdnicy dniach 11-13 czerwca 2013r. Zorganizowany został przez wydawnictwo Axel Springer Polska wspólnie z Miastem Świdnica i przebiegał pod hasłem „**Samodzielność a efektywność. Samorząd jako wspólnota mieszkańców**”. Patronat honorowy nad Kongresem objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego. Do udziału zostali zaproszeni przedstawiciele samorządów, biznesu, administracji publicznej oraz Unii Europejskiej, a także eksperci, naukowcy i dziennikarze. Kongresowi towarzyszyły liczne imprezy towarzyszące oraz wystawa, podczas której firmy

z całego kraju zaprezentowały swoją ofertę dla jednostek samorządu terytorialnego. Do dyspozycji wystawców były poszczególne lokalizacje oraz Rynek w Świdnicy. W przedsięwzięciu wzięło udział ok. dwóch tysięcy osób, które uczestniczyły w **5 sesjach plenarnych, 56 panelach dyskusyjnych oraz 7 panach bez krawata**. Podczas Kongresu wręczone zostały nagrody w 7 prestiżowych rankingach samorządowych, w których nagrodzono w sumie 157 prezydentów, burmistrzów, starostów oraz wójtów.

Prezydent Miasta sprawując kierownictwo nad pracą Urzędu m.in. przyjmował od mieszkańców miasta wnioski i skargi oraz sprawował kontrolę zarządczą w Urzędzie i w jednostkach organizacyjnych. W roku 2012 roku w Urzędzie zarejestrowano **367 interwencji**, z czego 266 interwencji, tj. 72,4%, przekazano do rozpatrzenia do Departamentu Mienia Komunalnego.

W 2013 roku w Urzędzie zarejestrowano **352 interwencje**, z czego 262 interwencje, tj. 74,4%, przekazano do rozpatrzenia do Departamentu Mienia Komunalnego. Interwencje najczęściej dotyczyły gospodarki mieszkaniowej /przyznania i przyspieszenia przydziału mieszkania oraz umorzenia zaległości czynszowych/.

W 2012 roku w Urzędzie zarejestrowano **4 skargi** na działalność pracowników Urzędu Miejskiego. Natomiast w roku 2013 zarejestrowano **3 skargi** (1 – na działalność funkcjonariuszy Straży Miejskiej oraz organizację ruchu w Rynku, 2 – na działalność Zastępcy Prezydenta Miasta).

W roku 2012 w Biurze Rady Miejskiej, Radni złożyli **288 interpelacji**. Natomiast w roku 2013 - **324 interpelacje**. Większość z nich została przekazana do Departamentu Komunikacji i Departamentu Infrastruktury Miasta. Interpelacje najczęściej dotyczyły remontu chodników, ulic, parkingów, przystanków autobusowych, parków, cmentarzy, wymiany oświetlenia/.

W roku 2013 przystąpiono do prac nad **budgetem obywatelskim** - demokratycznym procesem dyskusji i podejmowania decyzji, w którym każdy mieszkaniec Świdnicy mógł decydować, w jaki sposób wydawać część miejskiego budżetu. W ramach akcji "**Moja Świdnica - mój budżet**" władze miasta odbyły liczne spotkania z mieszkańcami Świdnicy. Została przygotowana i zatwierdzona lista zadań do głosowania, które odbyło się w dniach 10-12 stycznia 2014r. Na realizację zadań przeznaczono kwotę 3,5 mln zł. Zgłoszono m.in. budowę monitoringu, chodników, dróg rowerowych, schroniska dla zwierząt, hospicjum, remont elewacji zabytkowych budynków, rewitalizację parków i budowę centrum sportowego. Więcej informacji na stronie www.mojbudzet.swidnica.pl

Władze miasta chętnie podejmowały działania na rzecz integracji społecznej wspierając rzeczowo i finansowo lokalne inicjatywy.

Wybór 2 - POSTAĆ MIASTA

Hasło: „Miasto które się rozwija, a nie rozlewa”

Świdnica jest miastem o ponad 750-letniej tradycji. Zajmuje obecnie 261 miejsce wśród 908 polskich miast pod względem obszaru, który obejmuje **21,76 km²** oraz 74 miejsce pod względem liczby ludności, która na koniec grudnia 2012r. liczyła **59 737** mieszkańców, a na koniec roku 2013 było **59.182** mieszkańców – 13 miejsce pod kątem gęstości zaludnienia.

W Mieście mamy wiele cennych zabytków religijnych, mieszczańskich, militarnych i industrialnych. Na każdym kroku widać średniowieczny układ urbanistyczny Rynku, piękne kamienice reprezentujące mieszaninę stylów i atmosferę dawnego kupieckiego miasta.

Kształt urbanistyczny Świdnicy, mimo widocznych zaburzeń i niedoskonałości, jest dużym atutem strategicznym. W okresie ostatnich lat Świdnica rozwija się intensywnie.

INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ

Dokonując wyboru głównych inwestycji zrealizowanych w Świdnicy w ciągu ostatnich lat władze Miasta kierowały się kryteriami: wartość zadania, zasięg oddziaływania oraz waga problemu, który jest rozwiązywany. Pozwoliło to na zrealizowanie min. niżej wymienionych przedsięwzięć, które przyczyniły się na udostępnienie kolejnych terenów inwestycyjnych, czy też poprawy warunków funkcjonowania już zagospodarowanych terenów inwestycyjnych.

Natomiast w roku 2012-2013 realizowano następujące przedsięwzięcia:

- **Budowę centrum przesiadkowego przy ul. Dworcowej i Kolejowej w Świdnicy** – realizacja zadania ma na celu stworzenie regionalnego centrum przesiadkowego dla transportu publicznego w rejonie pl. Grunwaldzkiego i ul. Kolejowej w Świdnicy powiązanego systemem informacji pasażerskiej. W okresie od października 2010r. do lipca 2013 r. w ramach zadania wykonano rewaloryzację zabytkowego budynku dworca PKP wraz z przebudową i wydzieleniem części budynku dla potrzeb: Centrum Przesiadkowego, Biura Strefy Płatnego Parkowania, pomieszczeń do wynajmu oraz pomieszczeń dla obsługi ruchu kołowego.

W 2013 r. wykonano kolejne etapy robót budowlanych:

- przebudowę ul. Kolejowej na odcinku od ul. Wałbrzyskiej do osi ul. Spacerowej,
- budowę dworca autobusowego oraz przebudowę części placu przed dworcem kolejowym.

Do zakończenia w 2014 r. pozostanie:

- budowa ogródka i remont istniejącego ogrodzenia od strony ul. Dworcowej,
- dokończenie przebudowy ul. Kolejowej,
- wybudowanie i wykonanie renowacji ogrodzenia pomiędzy torami kolejowymi, a dworcem,
- wybudowanie przejścia podziemnego,
- dokończenie przebudowy dworca autobusowego,
- przebudowa ul. Dworcowej,
- dokończenie robót na placu przed budynkiem dworca kolejowego.

Planowany termin zakończenia prac: listopad 2014r.

Źródło: Zadanie dofinansowane z RPO WD 2007-2013 Priorytetu III „Rozwój Infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku”, Działania nr 3.3. „Transport miejski i podmiejski”.

Wartość zadania: ok. 23.600.000 PLN, z czego dofinansowanie ok. 13.568.705,93 zł.

- **Rewaloryzację bloku śródrynkowego wraz z restytucją wieży ratuszowej.** Zadanie realizowano w okresie od 19.05.2010 r. do 8.10.2012 r. W okresie realizacji zadania wykonano:
 - wieżę ratuszową liczącą 9 kondygnacji + poziom podziemny, w którym zamontowano toalety;
 - obiekt strefy wejściowej przyległy do wieży o wysokości do 3 kondygnacji i powierzchni zabudowy ok. 50 m² (recepcja, sanitariaty, pomieszczenia gospodarcze, dźwig osobowy);
 - zagospodarowanie dziedzińca bloku śródrynkowego;
 - nowe stylizowane oświetlenie;
 - nawierzchnię ul. Wewnętrznej;
 - przyłącza i instalację wodno - kanalizacyjną, kanalizację deszczową, centralnego ogrzewania, elektryczną, wentylacyjną oraz telefoniczną.

Źródło: dofinansowanie projektu z RPO WD 2007-2013 Priorytetu IX „Odnowa zdegradowanych obszarów na terenie Dolnego Śląska (Miasta)” Działania 9.1 „Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców”.

Wartość zadania: 10.077.985,94 PLN, w tym dofinansowanie 5.472.124,69 zł.

- **Przebudowę ul. Równej w Świdnicy na odcinku od skrzyżowania z ul. Westerplatte do skrzyżowania z ul. Zygmuntowską wraz z budową parkingu** - zadanie realizowane w okresie od 08.11.2012 r. do 07.06.2013 r. W trakcie realizacji wykonano:

- rozbiórkę istniejących nawierzchni chodników i jezdni,
- przebudowę podłoża dla osiągnięcia parametrów technicznych dla chodników i jezdni,
- nowe nawierzchnie jezdni i chodników,
- kolektor kanalizacji deszczowej,
- przebudowę instalacji odwodnienia ulicy i parkingu,
- parking dla samochodów osobowych (53 miejsca parkingowe),
- obiekty małej architektury (ławki, gazony kwiatowe), nasadzenia zieleni ozdobnej,
- wymianę istniejącej wiaty przystankowej,
- demontaż konstrukcji stalowej wsporczej zjeżdżalni basenowej.

Źródło: zadanie realizowane ze środków pochodzących z budżetu miasta.

Wartość zadania: 1.180.712,86 zł.

- **Zagospodarowanie terenu ul. Parkowa – Podchorążych w Świdnicy etap I – Budowa dróg ul. Hetmańskiej i Kosynierów oraz infrastruktury podziemnej** zadanie realizowane w okresie od 23.04.2012 r. do 17.09.2012 r. W trakcie realizacji wykonano:

- uzbrojenie terenu w sieci: kanalizacji deszczowej i energetycznej oraz oświetlenie uliczne;
- przebudowano drogę ul. Hetmańskiej i Kosynierów (jezdnia + chodniki + ścieżki rowerowe);
- wybudowano parking na 71 miejsc postojowych;

Realizacja w/w inwestycji pozwoli na dogodny dojazd do Zespołu Szkół Specjalnych oraz udostępni nowe tereny pod budownictwo mieszkaniowe i usługowe.

Źródło: zadanie realizowane ze środków pochodzących z budżetu miasta i Programu Wieloletniego pn. Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych – II etap Bezpieczeństwo Dostępności-Rozwój.

Wartość zadania: 1.944.245,61 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 534.067,00 zł.

- **Przebudowę ulic Polna Droga i Sprzymierzeńców w Świdnicy – Etap I – Przebudowa ulic Polna Droga i Sprzymierzeńców w Świdnicy, na odcinku od ul. Piaskowej do ul. Rycerskiej wraz z przebudową wiaduktu kolejowego w ciągu łącznicy PLK nr 771 nad w/w ulicami.**

Realizacja inwestycji miała na celu przebudowę wiaduktu kolejowego, a tym samym likwidację bariery komunikacyjnej oraz udrożnienie ciągu komunikacyjnego poprzez poszerzenie części ul. Sprzymierzeńców i ul. Polna Droga wraz z budową bezpiecznych dla pieszych chodników i ścieżki rowerowej, jak również poprawę dostępności komunikacyjnej Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz miejsc atrakcyjnych nad zalewem Witoszówka. W okresie od 23.04.2013 r. do 12.03.2014 r. realizowano roboty budowlane obejmujące:

- naprawę linii kolejowej nr 285 na odcinku Świdnica – Kraszowice,
- rozbiórkę istniejącego niskiego, wąskiego wiaduktu i zastąpienie go metalową, lekką konstrukcją.

Źródło: Zadanie dofinansowane z RPO WD 2007-2013 Priorytetu III „Rozwój Infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku”, Działania nr 3.1. „Infrastruktura drogowa”.

Wartość zadania: ok. 4.600.000,00 zł, z czego dotacja ok. 3.101.615,75 zł.

- **Rewaloryzację wnętrza bloku śródmiejowego - przebudowa Lapidarium.** Celem zadania było udrożnienie nieczynnego południowego dojścia do dziedzińca wraz z poprawą estetyki

i funkcjonalności całego bloku śródrynkowego. Realizacja zadania przyczyniła się do odnowy i przywrócenia funkcji ciągu pieszego w centrum miasta. W ramach zadania odtworzono tynki na budynku Rynek 43, odtworzono nawierzchnię, wykonano wewnętrzną linię zasilania i oprawę oświetleniową oraz bramę kratową zamykaną do dziedzińca dla budynków Rynek 39/40, Rynek 43 i ul. Wewnętrzna 1, 3, 5.

Wartość zadania: 354.653,46 zł, w tym dofinansowane wysokości 100.000,00 zł z budżetu województwa dolnośląskiego.

- Opracowana została dokumentacja na **Przebudowę promenady przy ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego**, a w czerwcu 2014r. rozpoczęły się prace budowlane. Zakres zadania objął przebudowę istniejącego ciągu pieszego o szerokości 8 m, likwidację chodnika po wschodniej stronie terenu oraz przebudowę terenów zielonych. Wzdłuż ciągu pieszego promenady zlokalizowane zostały siedziska w formie małych placyków. Teren przebudowy objął obszar o łącznej powierzchni ok. 0,417 ha. Zadanie realizowane było ze środków pochodzących z budżetu miasta. Koszt zadania wyniósł 694.335,00 zł.

- **Budowę infrastruktury przestrzeni publicznej na rewitalizowanym terenie powojkowym ul. Ułańska w Świdnicy**. Wniosek złożony w 2013r. Zadanie polegało na zagospodarowaniu terenu wnętrza byłych koszar Wojsk Federacji Rosyjskiej. Zakres zadania obejmował budowę parkingu oraz zespół boisk i placów zabaw w miejscu placu apelowego. Roboty budowlane realizowane były w okresie od stycznia do września 2014 r.
Źródło: dofinansowanie projektu z RPO WD 2007-2013 Priorytetu IX „Odnowa zdegradowanych obszarów na terenie Dolnego Śląska (Miasta)” Działania 9.1 „Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców”.
Koszt zadania wyniósł 2.407.562,00 zł.

- **Przebudowę bramy wejściowej i przyległego ogrodzenia cmentarza przy ul. Waleriana Łukasińskiego** – zadanie realizowane w okresie od maja do lipca 2012 r. Wykonano prace odtworzeniowe, zgodnie z zaleceniami konserwatorskimi bramy wejściowej i przyległego ogrodzenia cmentarza przy ul. Waleriana Łukasińskiego. Zadanie realizowane ze środków pochodzących z budżetu miasta w wysokości 64.000,00 zł.

- **Rewaloryzację wnętrza bloku śródrynkowego etap I - elewacje budynków ul. Wewnętrzna 1,3,5 oraz Rynek 41, 42 w Świdnicy** – zadanie realizowane w okresie od kwietnia do maja 2012 r. Obejmowało rewaloryzację wnętrza bloku śródrynkowego – elewację budynków zlokalizowanych przy, ul. Wewnętrznej 1-3-5, oraz Rynek 41,42 i miało na celu podniesienie estetyki tkanki urbanistyczno – architektonicznej oraz poprawę bezpieczeństwa przebywania i atrakcyjności modernizowanych budynków oraz ich otoczenia.
Źródło: dofinansowanie projektu z RPO WD 2007-2013 Priorytetu IX „Odnowa zdegradowanych obszarów na terenie Dolnego Śląska (Miasta)” Działania 9.1 „Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców”.
Koszt zadania: 167.519,00 zł, w tym dofinansowanie 74.815,79 zł.

- **Przebudowę alejek na cmentarzu komunalnym przy ul. Waleriana Łukasińskiego w Świdnicy** – zadanie realizowane od 29.08.2013 do 21.03.2014r. W ramach zadania wykonano alejki z kostki granitowej o pow. 993 m² oraz podjazd dla osób niepełnosprawnych wraz z barierką

ochroną. Zadanie realizowane ze środków pochodzących z budżetu miasta w wysokości 291.348,55 zł.

- **Przebudowę Szkoły Podstawowej Nr 8 przy ul. Wałbrzyskiej 39 w Świdnicy - modernizacja obiektów dydaktycznych na terenie powojaskowym.** Wniosek złożony 2013r. W ramach zadania planowana jest przebudowa obiektu polegająca na odpowiednim do konstrukcji budynków ociepleniu, przebudowie instalacji co wraz z wymianą kotłowni olejowej na gazową oraz modernizacją oświetlenia. Realizację zadania rozpoczęto w 2013 r. wykonując prace związane z przebudową kotłowni olejowej. Kolejny etap zadania realizowany był w roku 2014. Źródło: dofinansowanie projektu z RPO WD 2007-2013 Priorytetu IX „Odnowa zdegradowanych obszarów na terenie Dolnego Śląska (Miasta)” Działania 9.1 „Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców”. Planowana wartość zadania: ok. 3.900.000,00 zł.
- W roku 2013 złożono dwa wnioski na realizację zadania **Budowę ul. Kliczkowskiej Etap I i II**, która ma na celu wyprowadzenie ruchu kołowego z terenu byłego ŚFUP w kierunku ul. Wrocławskiej oraz stworzenie alternatywy dojazdu do drogi krajowej nr 35 dla wschodniej części miasta. Zadanie przyczyni się do poprawy infrastruktury drogowej oraz ożywienia gospodarczego zdegradowanych obszarów poprzemysłowych. W 2012 r. został opracowany projekt budowlany i wykonawczy, pozyskano niezbędne uzgodnienia oraz pozwolenie na budowę. Roboty będą realizowane w II etapach. Zakres zadania obejmuje:
 - wybudowanie odcinka drogi długości ok. 350 mb (od ul. Wincentego Witosa do ul. Wrocławskiej) wraz z przebudową ronda,
 - przebudowę istniejącej ulicy długości ok. 200 mb od Wincentego Witosa do Kopernika,
 - budowę oświetlenia ulicznego i kanalizacji deszczowej.Projekt „Budowa ul. Kliczkowskiej w Świdnicy – Etap I” obecnie oczekuje na drugim miejscu na liście rezerwowej, natomiast projekt „Budowa ul. Kliczkowskiej w Świdnicy – Etap II” został wybrany do dofinansowania. Planowana wartość zadania: ok. 10.300.000,00 PLN.

INWESTYCJE O CHARAKTERZE SPOŁECZNYM

Dokonując wyboru inwestycji społecznych władze miasta w ostatnich latach kierowały środki finansowe na przedsięwzięcia, których celem miał być nie tyle dochód z inwestycji, co zysk społeczny - rozwój prowadzący do zmiany społecznej. Wykonywano remonty obiektów o dużym znaczeniu historycznym i oddziaływaniu społecznym. Wykonane prace przyczyniły się do poprawy estetyki, bezpieczeństwa oraz tkanki urbanistyczno - architektonicznej Miasta.

W latach 2012 -2013 realizowano, czy też kontynuowano min. niżej wymienione zadania:

- **Budowę zakładu opieki zdrowotnej - poradni dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin** - zadanie realizowane od stycznia 2011 do kwietnia 2012r. Obiekt w całości przeznaczony jest do realizacji zadań związanych z leczeniem osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin oraz szeroko rozumianą profilaktyką różnego rodzaju uzależnień. Zadanie sfinansowane ze środków pochodzących z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości 1.986.150,87 zł.
- **Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - eInclusion w Gminie Miasto Świdnica.** Projekt adresowany jest do dzieci i młodzieży z rodzin świdnickich, w których z racji niepełnosprawności, bądź niskiego dochodu istnieje zagrożenie wykluczeniem cyfrowym. Wartość projektu: całkowita

wartość projektu wynosi 1 300 788, 00 zł, wysokość dotacji: 1 049 142, 77 zł pochodzi z EFRR.

- **Termomodernizację obiektów użyteczności publicznej pełniących funkcje edukacyjne i kulturalne na obszarze Podgórze Sudeckiego i Niziny Śląskiej**, projektem objęto 19 obiektów użyteczności publicznej tj. przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoła ponadgimnazjalne, domy kultury, biblioteki. W Świdnicy wyremontowano następujące placówki: Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 16, Szkoła Podstawowa nr 6, Gimnazjum nr 1, 2, 3, 4. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 25.949.038,75 zł, w tym: Gmina Miasto Świdnica 14.346.562,64 zł, z czego dofinansowanie wyniosło 10.037.073,31 zł

- **Wyposażenie zrewaloryzowanego bloku śródrynkowego i wieży ratuszowej w Świdnicy**. W ramach zadania zakupiono wyposażenie do odbudowanej wieży ratuszowej: meble, sprzęt ekspozycyjny, oświetlenie, komputery i urządzenia elektroniczne. Wieża ratuszowa pełni funkcje punktu obsługi ruchu turystycznego w mieście i regionie oraz stanowi miejsce licznych, bezpłatnych dla odwiedzających, ekspozycji obrazujących historię i współczesność Miasta.
Źródło: projekt realizowany jest w ramach RPO dla WD na lata 2007-2013. Priorytetu 9 - Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska ("Miasta"), Działania 9.1 - Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców.
Wartość projektu: całkowita wartość projektu wyniosła 755.261,82 zł, z czego wysokość dotacji wynosi 528.607,75 zł.

- **Budowę infrastruktury przestrzeni publicznej na rewitalizowanym terenie powojkowym ul. Ułańska w Świdnicy**". Zadanie realizowane ze środków własnych oraz dotacji w ramach RPO WD, Priorytetu IX „Miasto” Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska, Działania 9.1 - Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców. Wartość zadania: 2.293.317,73, z czego dotacja 1.944.654,27 zł. W ramach projektu wybudowane zostało: boisko do gry w piłkę nożną oraz boisko do gry w koszykówkę i siatkówkę z nawierzchnią poliuretanową, plac zabaw, strefa rekreacyjna dla seniorów z elementami małej architektury i zewnętrznymi urządzeniami do ćwiczeń fizycznych. Ponadto powstał parking dla 35 miejsc dla samochodów osobowych, platforma rekreacyjna przeznaczona dla komunikacji pieszo-rowerowej z ławkami, miejsce segregacji odpadów stałych oraz tereny zielone.

- **Miejskie trasy turystyczne zintegrowanym produktem turystycznym miast czesko- polskiego pogranicza**. W ramach projektu został stworzony miejski szlak turystyczny - Trasa Książęca prowadząca do najbardziej atrakcyjnych zabytków i ciekawych miejsc w starej części Miasta. Głównym założeniem projektu było utworzenie zintegrowanego systemu oznakowań i stworzenie tras turystycznych, które w każdym z miast partnerów projektu: Bardo, Świdnica, Kłodzko, Kędzierzyn-Koźle, Czeska Skalica, Prerov będą funkcjonować na takich samych zasadach. Dzięki projektowi zostały zagospodarowane te obszary, gdzie najpełniej będzie można rozwinąć usługi turystyczne. Świdnicki szlak został wyposażony w nowoczesne multimedialne kioski i przewodniki (typu audio-guide), a jeden z infokiosków został uruchomiony w pomieszczeniach Informacji Turystycznej.
Źródło: projekt realizowany w ramach środków własnych i dotacji w ramach Programu Operacyjnego Europejskiej Współpracy Terytorialnej Republika Czeska - Rzeczpospolita Polska

2007–2013, Osi priorytetowej 2. Poprawa warunków rozwoju przedsiębiorczości i turystyki, Działania 2.3 Wspieranie rozwoju turystyki.

Wartość zadania: dla Świdnicy wyniosła 791.228,00 zł, z czego dotacja 672.543,80 zł.

- **Rewaloryzację przestrzeni publicznych kwartałów Starego Miasta - przebudowa terenu przy ul. Franciszkańskiej w Świdnicy.** Projekt polegał na rewaloryzacji terenu przy ul. Franciszkańskiej w Świdnicy. Zakładał całkowitą wymianę nawierzchni istniejących, wprowadzenie nowych elementów małej architektury, wymianę instalacji odwadniającej oraz elektrycznej jak również zabezpieczenie pozostałych elementów uzbrojenia podziemnego. Prace wykonane w ramach projektu miały przyczynić się do poprawy estetyki w centrum miasta.
Źródło: Projekt realizowany jest w ramach RPO dla WD na lata 2007-2013, Priorytetu 9 - Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska ("Miasta"), Działania 9.1 - Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców.
Wartość: całkowita wartość projektu wyniesie 624 012,55 zł, w tym wysokość dotacji: 404 382,82 zł.

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Na warunki klimatyczno- atmosferyczne miasta wpływa jego położenie niedaleko masywu Ślęży, Gór Sowich, Gór Wałbrzyskich. Bezpośrednio przez Świdnicę przepływa rzeka Bystrzyca, będąca lewobrzeżnym dopływem Odry. Teren charakteryzują gleby pseudobielicowe, brunatne właściwe, brunatne kwaśne i wylugowane i czarne ziemie zdegradowane.

Świdnica jest miastem o dużym udziale zieleni miejskiej ok. **21%** ogólnej powierzchni miasta. Na terenie miasta mamy 11 parków i skwerów. Parki zajmują ok. 67,31 ha i mają istotne znaczenie w strukturze funkcjonalno – przestrzennej:

- **Park Zawiszowski** przy ul. Waleriana Łukasińskiego o pow. 2,56 ha;
- **Park Strzelnica** przy ul. gen. Władysława Sikorskiego o pow. 16,50 ha;
- **Park Młodzieżowy** między ul. Armii Krajowej, ul. Wałbrzyską, ul. Tenisową i ul. Sportową o pow. 11,17 ha;
- **Park Harcerski** o pow. 7,11 ha;
- **Park im. Gen. W. Sikorskiego** przy ul. gen. Władysława Sikorskiego o pow. 8,33 ha;
- **Park Kanonierów** przy ul. Kanonierskiej o pow. 1,57 ha;
- **Park Ułanów** przy ul. Gdyńskiej o pow. 2,56 ha;
- **Park Saperów** przy ul. Parkowej o pow. 2,14 ha;
- **Park Centralny** między ul. Śląską, ul. Pionierów Ziemi Świdnickiej, ul. Sprzymierzeńców o pow. 9,25 ha;
- **Park Wrocławski** między ul. 1 Maja i ul. Saperów o pow. 1,75 ha;
- **Park im. Jana Kasprowicza** między ul. Pionierów Ziemi Świdnickiej, ul. Ramualda Traugutta, ul. Sprzymierzeńców o pow. 4,37 ha.

W sierpniu 2014 r. rozpoczęła się **rewitalizacja parku im. Jana Kasprowicza**. Celem zadania jest rewitalizacja terenu parku polegająca na wymianie nawierzchni alejek oraz 3 placów na trwałe utwardzone z kruszywa naturalnego stabilizowane statycznie wraz z wykonaniem pochylni dla niepełnosprawnych, wykonaniu przyłącza kanalizacji deszczowej, wykonaniu oświetlenia terenu, elementów małej architektury tj. ławki parkowe, kosze na śmieci, stojaki na rowery. Przedmiot zamówienia obejmuje wykonanie nasadzeń w obrębie 3 placów. Zakończenie zadania planowane jest na październik 2014r. Koszt zadania 1.129.769,32 zł.

W październiku br. rozpocznie się I etap prac pn. „**Rewaloryzacja Parku Centralnego w Świdnicy**”. Celem zadania są roboty budowlane polegające na wymianie części nawierzchni istniejących oraz ułożeniu nowych nawierzchni; wykonanie systemu oświetlenia parkowego połączonego z systemem sterowania wodą w fontannach; budowa obiektów małej architektury - małego amfiteatru, ławek, śmietników, stojaków na rowery, „mebli miejskich”, budowa zespołów fontannowych; wykonanie elementów ukształtowania terenu obejmujące skarpy, mury oporowe i nasypy; rozbudowa sieci infrastruktury technicznej; rozbiórka obiektów kolidujących z projektowanym zagospodarowaniem terenu; wycinka lub przesadzenie drzew i krzewów kolidujących z projektowanym zagospodarowaniem terenu. Planowany termin zakończenia prac 30.06.2015r. Koszt inwestycji 5.997.922,91 zł.

MONITORING

W Mieście jest zamontowany system monitoringu wizyjnego wspierający działania Straży Miejskiej i Policji, pozwalający na szersze, szybsze i skuteczniejsze monitorowanie większego terenu. Celem monitoringu jest poprawa bezpieczeństwa publicznego poprzez prowadzenie obserwacji przestrzeni publicznej i zdarzeń zachodzących na terenie Świdnicy oraz ich rejestracji za pomocą kamer i innych urządzeń technicznych. Zgodnie z założeniami, monitoring obejmuje miejsca publiczne wskazane przez służby mundurowe i jednostki miejskie, jako szczególnie niebezpieczne lub zagrożone przestępczością, ze szczególnym uwzględnieniem ciągów komunikacji pieszej, skrzyżowań o dużym natężeniu ruchu, ulic i skrzyżowań strategicznych, placów, miejsc użyteczności publicznej i innych. Dzięki systemowi kamer monitorujących i rejestrujących obraz w miejscach publicznych, gdzie najczęściej dochodzi do popełniania przestępstw, mieszkańcy mogą czuć się bezpieczniej. Strażnicy patrolujący ulice pozostają w stałym kontakcie z kontrolerem obrazu monitorów i na bieżąco mogą interweniować w przypadku wykrycia przez system naruszenia bezpieczeństwa mieszkańców czy turystów. Nowoczesne rozwiązania pracują z pożytkiem na rzecz wszystkich użytkowników.

W roku 2013 system monitoringu obsługiwał **10 kamer** stacjonarnych i **12 kamer** obrotowych zlokalizowanych głównie w centrum. Lokalizacja kamer **stacjonarnych** przedstawia się następująco:

1. ul. Kotlarska;
2. Rynek;
3. ul. Łukowa;
4. ul. Wewnętrzna /arkady/;
5. ul. Wewnętrzna /wejście do wieży/;
6. ul. Wewnętrzna /wgląd na wieżę/;
7. ul. Wewnętrzna /wejście/;
8. Pl. Jana Pawła II;
9. Urząd Miasta;
10. Ul. Franciszkańska /skwer/.

Lokalizacja kamer **obrotowych** przedstawia się następująco:

1. ul. Kotlarska- ul. Łukowa- Rynek;
2. Długa /na plac Jana Pawła II/;
3. Zaulek Świętokrzyski;
4. ul. Kazimierza Pułaskiego- Rynek;
5. ul. Grodzka- Rynek;
6. ul. Boh. Getta – ul. 1 Maja;

7. Pl. Grunwaldzki/Sąd;
8. Pl. Grunwaldzki/sklep Jonatan;
9. Osiedle Zawiszów/ plac zabaw;
10. Osiedle Zawiszów/ ul. Księcia Henryka Brodatego;
11. Osiedle Zarzecze/ plac zabaw;
12. ul. Marii Konopnickiej- ul. Franciszkańska.

Centrum monitoringu wizyjnego zlokalizowane jest w obiekcie Straży Miejskiej przy ul. Romualda Traugutta 11.

W roku 2013 miał miejsce przetarg nieograniczony na „**Rozbudowę i modernizację monitoringu wizyjnego**”, który objął:

- ✓ uruchomienie trzech kamer obrotowych wysokiej rozdzielczości: 2 na Osiedlu Zawiszów i 1 na osiedlu Zarzecze.
- ✓ uruchomienie monitoringu wokół budynku Poradni Uzależnień na ul. Westerplatte;
- ✓ wyposażenie centrum monitoringu w urządzenia umożliwiające podgląd obrazu z monitoringu szkolnych.

POLITYKA PRZESTRZENNA

Polityka przestrzenna miasta w latach 2012-2013 prowadzona była na bazie **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy** przyjętego uchwałą nr XXXV/422/09 Rady Miejskiej Świdnicy z dnia 3 lipca 2009 r.

Studium, nie posiada rangi przepisu prawa miejscowego, jest zobowiązaniem władzy lokalnej do działań zgodnie z wyznaczonymi kierunkami. Stanowi zespół zapisów ustalonych i uzgodnionych, jako nienaruszalne uwarunkowania i kierunki zagospodarowania do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego na koniec roku 2013 objęte było **66,5%** powierzchni gminy, tj. 1448 ha.

W oparciu o Studium w roku 2013 uchwalono 4 plany:

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego **obszaru „ulicy Leśnej”**, zatwierdzony uchwałą nr **XXIV/285/13** Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia **15 lutego 2013r.** Plan zakłada lokalizację terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej, w tym obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², parkingów, zieleni urządzonej, infrastruktury technicznej oraz komunikacji. Plan porządkuje zasady zagospodarowania na obszarach istniejącej zabudowy oraz ustala ochronę układów zabudowy pokoszarowej.
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy **dla terenu Dworca Kolejowego Kraszowice**, zatwierdzonego uchwałą nr **XXIV/284/13** Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia **15 lutego 2013r.** Z uwagi na fakt zaprzestania wykorzystania dworca do celów kolejowych decyzją Ministra Transportu z dnia 23.10.2006 r. działkę wyłączono z terenów zamkniętych, a w październiku 2007 r. działka 10/3 AM 15 w obrębie Kraszowice, na której znajduje się budynek nieczynnego dworca Kraszowice wraz z usytuowanymi na niej obiektami została przejęta w przez Gminę Miasto Świdnica, za zaległe należności podatkowe w podatku od nieruchomości, ciążące na spółce Polskie Koleje Państwowe SA. Działka przestała mieć status terenów zamkniętych, zatem zaszła konieczność uregulowania jej przeznaczenia i sposobów

zagospodarowania w zmianie planu miejscowego. Odpowiednie wykorzystanie obiektu, określone w planie wpłynie korzystnie na zagospodarowanie rejonu.

3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego **obszaru w granicach ulic Sikorskiego - Podmiejskiej**, zatwierdzony uchwałą nr **XXVI/309/13** Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia **19 kwietnia 2013r.** Na przestrzeni obowiązywania poprzedniego mpzp zaszło wiele zmian, które wpłynęły na rozwiązania przedmiotowego planu. Opracowany plan zakłada możliwość rezygnacji z części dróg publicznych na rzecz dróg wewnętrznych, co skutecznie obniży koszty realizacji uzbrojenia terenu. Zakłada również możliwość retencjonowania wód opadowych na terenach działek budowlanych, co również obniży koszty realizacji sieci kanalizacji deszczowej. Ponadto zaproponowany układ urbanistyczny pozwala na etapowanie zadań poprzez wskazanie obszarów scaleń i podziałów oraz obszarów z nich wyłączonych, przyspieszając tym samym realizację osiedla, przy zaangażowaniu udziału finansowego osób fizycznych w realizacji elementów uzbrojenia osiedla (np. drogi wewnętrzne).
4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego **dla obszaru Świdnicy – Zarzecze I**, zatwierdzony uchwałą nr **XXVII/320/13** Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia **7 czerwca 2013r.** Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zakłada lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, mieszkaniowo – usługowej, usługowej, w tym usług handlu wielkopowierzchniowego, sieci oraz obiektów infrastruktury technicznej. Stopniowe przekształcanie zabudowy przemysłowo-produkcyjnej na usługową lub mieszkaniową. Plan zakłada w znaczącej części przekształcenie terenów kolejowych na funkcje usługowo-przemysłowe. Wzdłuż rzeki Bystrzycy zaprojektowano tereny zieleni urządzonej z ciągami pieszo-rowerowymi jako element systemu miejskich zielonych bulwarów.

TABELA - WYKAZ PLANÓW OBOWIĄZUJĄCYCH /stan na koniec roku lipca 2014/
NUMER/LITERA ZAMIESZCZONA NA MAPIE ODPOWIADA NUMEROWI/LITERZE W PONIŻSZEJ TABELI

Lp	NAZWA UCHWAŁY	PUBLIKACJA	UWAGI	Sygnatura
1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego przy ulicy Parkowej w Świdnicy, zatwierdzony uchwałą nr LIII/559/98 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 15 maja 1998r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 23 poz. 158 z dn. 30.07.1998r	w części zmieniony uchwałą pkt. 16 tabeli	
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla rejonu Kraszowic i ul. Śląskiej , zatwierdzony uchwałą nr XXII/267/00 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 17 listopada 2000r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 14 poz. 123 z dn. 28.02.2001r	w części zmieniony uchwałą pkt. 11 i 17 tabeli	
3	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru ul. Sikorskiego , zatwierdzony uchwałą nr XLI/495/02 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 25 czerwca 2002r. uchwała +załącznik graficzny	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 175 poz. 2523 z dnia 14.08.2002r.	w części zmieniony uchwałą pkt. 10, 23 i 27 tabeli	
4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru zabudowy ulic Okulickiego-Skłodowskiej-Sybiraków , zatwierdzony uchwałą nr XLI/469/14 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 27 czerwca 2014r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Rok 2014 poz. 3206 z dn. 14.07.2014r.		
5	Miejscowy plan zagospodarowania	Dz.Urz. Woj. Doln.	w części	

	przestrzennego dla obszaru ograniczonego ulicami Westerplatte – Równą, Wodną i rzeką Bystrzycą , zatwierdzony uchwałą nr XIII/152/03 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 7 listopada 2003r.	Nr 26 poz. 467 z dn. 10.02.2004r.	zmieniony uchwałą pkt. 14 tabeli	
6	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla dzielnicy mieszkaniowej „Zawiszów”, zatwierdzony uchwałą nr XIII/153/03 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 7 listopada 2003r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 26 poz. 468 z dn. 10.02.2004r.	w części zmieniony uchwałą pkt. 8 i 9 tabeli	
7	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy dla obszaru dzielnicy produkcyjno – składowo - usługowej w rejonie ulic Mazowiecka – Przemysłowa – Kopernika – granica administracyjna, zatwierdzony uchwałą nr XXVI/286/04 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 26 listopada 2004r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 6 poz. 174 z dn. 10.01.2005r.	w części zmieniony uchwałą pkt. 22 tabeli	
8	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla dzielnicy mieszkaniowej „Zawiszów” w Świdnicy, dla obszaru ograniczonego od północy – granicą administracyjną miasta, od wschodu – skarpą oddzielającą tereny zalewowe rzeki Bystrzycy, od południa – granicą terenów zainwestowanych Osiedla Zawiszów i od zachodu – projektowanym przebiegiem ulicy Kazimierza Wielkiego – „Zawiszów I” zatwierdzony uchwałą nr XXXII/340/05 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 22 marca 2005r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 71 poz. 1540 z dn. 22.04.2005r.		
9	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla dzielnicy mieszkaniowej „Zawiszów” w Świdnicy, dla obszaru ograniczonego od północy – granicą administracyjną miasta, od wschodu – linią rozgraniczającą projektowany przebieg ulicy Kazimierza Wielkiego, od południa – granicą terenów zainwestowanych Osiedla Zawiszów i od zachodu - granicą terenów kolejowych - „Zawiszów II” – zatwierdzony uchwałą nr XXXV/361/05 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 5 maja 2005r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 99 poz. 2145 z dn. 03.06.2005r.		
10	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „ulicy Sikorskiego” w Świdnicy dla działki nr 1/ 4 i części dz. 1/14 AM 3 , obręb 1, położonych przy ul. Sikorskiego zatwierdzonego uchwałą nr XLIX/490/06 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 17 marca 2006r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 93 poz. 1599 z dn. 15.05.2006r.		
11	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy dla rejonu Kraszowic i ul. Śląskiej , ograniczonego ul. Śląską, rzeką Bystrzycą i liniami kolejowymi zatwierdzony uchwałą nr XLIX/491/06 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 17 marca 2006 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 93 poz. 1600 z dn. 15.05.2006r.		
12	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, obejmujący obszar części obrębów w Kraszowicach w sąsiedztwie projektowanego przebiegu obwodnicy miasta	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 114 poz. 1890 z dn. 12.06.2006r.	w części zmieniony uchwałą pkt. 25	

	Świdnica w ciągu dróg - krajowej nr 35 i wojewódzkiej nr 382- „ Obwodnica ” zatwierdzony uchwałą nr LI/512/06 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 28 kwietnia 2006r.		tabeli	
13	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy dla działek powstałych w wyniku podziału działki nr 5, am 11, obręb 1, położonej u zbiegu ulic: Zamenhofs-Riedla-Wróblewskiego zatwierdzony uchwałą nr X/109/07 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 2 lipca 2007 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 215 poz. 2588 z dn. 03.09.2007r.		
14	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy, dla terenu ograniczonego ulicami: Westerplatte, Równą, Wodną i rzeką Bystrzycą , zatwierdzony uchwałą nr XXXVI/436/09 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 21 sierpnia 2009 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 161 poz.3001 z dn. 25.09.2009r.		6722.1.2009 (7322-1/2009)
15	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy dla obszaru zabudowy usługowo - mieszkaniowej „ Armii Krajowej – Skłodowskiej ” w obrębie ulic: Ludwika Zamenhofs, Marii Skłodowskiej - Curie, Leopolda Okulickiego i Armii Krajowej, zatwierdzony uchwałą nr XXXIX/485/09 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 27 listopada 2009r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 9 poz.156 z dn. 19.01.2010r.		6722.2.2009 (7322-2/2009)
16	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego przy ul. Parkowej dla terenu w rejonie ul. Hetmańskiej , zatwierdzony uchwałą nr XLII/501/10 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 19 lutego 2010r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 64 poz.982 z dn. 9.04.2010r		6722.1.2010 (7322-1/2010)
17	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego rejonu ul. Śląskiej i ul. Lipowej w Świdnicy , zatwierdzony uchwałą nr XLIII/514/10 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 26 marca 2010r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 106 poz.1656 z dn. 9.06.2010r.		6722.2.2010 (7322-2/2010)
18	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru zabudowy mieszkaniowo-usługowej „ Westerplatte – Bystrzycą ” w Świdnicy, zatwierdzony uchwałą nr XLV/540/10 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 14 maja 2010r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 123 poz.1896 z dn. 2.07.2010r.		6722.3.2010 (7322-3/2010)
19	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy dla obszaru położonego przy ul. Towarowej – Westerplatte , zatwierdzony uchwałą nr XLVI/545/10 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 16 czerwca 2010r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 141 poz.2189 z dn. 3.08.2010r.		6722.4.2010 (7322-4/2010)
20	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy dla obszaru miasta Świdnicy „ Śródmieście – południe ”, zatwierdzony uchwałą nr XLVI/546/10 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 16 czerwca 2010r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 142 poz.2211 z dn. 4.08.2010r.		6722.5.2010 (7322-5/2010)
21	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Świdnica-Zarzecze II , zatwierdzony uchwałą nr XLI/468/14 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia	Dz. U. Woj. Dol. Rok 2014 poz. 3205 z dn. 14.07.2014r.		6722.1.14

	27 czerwca 2014r.			
22	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy w obszarze ograniczonym ulicą Metalowców, linią kolejową, bocznicą i ulicą Przemysłową zatwierdzony uchwałą nr XI/129/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 21 października 2011r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 245 poz. 4314 z dn. 30.11.2011r.		6722.2.2012 (7322-2/2012)
23	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „ ul. Sikorskiego ” w Świdnicy w granicach ulic Sikorskiego – Pogodnej zatwierdzony uchwałą nr XI/131/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 21 października 2011r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 245 poz. 4315 z dn. 30.11.2011r.		6722.3.2012 (7322-3/2012)
24	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy „ Śródmieście – północ ” zatwierdzony uchwałą nr XII/145/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 25 listopada 2011r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Rok 2012 poz. 68 z dn. 12.01.2012		6722.4.2012 (7322-4/2012)
25	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy dla terenu Dworca Kolejowego Kraszowice , zatwierdzony uchwałą nr XXIV/284/13 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 15 lutego 2013r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Rok 2013 poz. 2157 z dn. 27.03.2013r.		6722.1.2013
26	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru „ulicy Leśnej” , zatwierdzony uchwałą nr XXIV/285/13 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 15 lutego 2013r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Rok 2013 poz. 2158 z dn. 27.03.2013r.		6722.2.2013
27	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru w granicach ulic Sikorskiego - Podmiejskiej , zatwierdzony uchwałą nr XXVI/309/13 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 19 kwietnia 2013r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Rok 2013 poz. 3522 z dn. 5.06.2013r.		6722.3.2013
28	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Świdnicy – Zarzecze I , zatwierdzony uchwałą nr XXVII/320/13 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 7 czerwca 2013r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Rok 2013 poz. 4470 z dn. 23.07.2013r.		6722.4.2013

MPZP W OPRAWIANIU

LP	NAZWA UCHWAŁY	Sygnatura
1	Uchwała nr XIV/173/12 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 24 lutego 2012r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Świdnicy – ul. Ofiar Oświęcimskich	6721.1.2012
2	Uchwała nr XLI/475/14 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 27 czerwca 2014r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Świdnicy Osiedle Młodych	6721.1.2014

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Powierzchnia geodezyjna miasta wynosi 21,76 km². Poniżej struktura użytkowania gruntów.

Struktura użytkowa gruntów	Powierzchnia (w ha)	% w strukturze gruntów
Użytki rolne	777	35,7
Grunty leśne i zadrzewione	21	1,0
Tereny zabudowane mieszkalne	296	13,6
Tereny zabudowane przemysłowe	207	9,5
Inne tereny zabudowane	277	12,7
Tereny rekreacyjne	90	4,1
Tereny komunikacyjne	320	14,7
Zurbanizowane tereny niezabudowane	72	3,3
Grunty pod wodami	56	2,6
Nieuzytki	11	0,5
Tereny różne	50	2,3
Łącznie	2176	100

ZASÓB MIESZKANIOWY

W zasobach mieszkaniowych Świdnicy w roku 2013 znajdowało się 3 219 budynków mieszkalnych (wzrost o 11 budynków w porównaniu do 2012r.) W zasobach gminy było 2375 lokali mieszkalnych a w tym 518 socjalnych i 251 należących do TBS. W lokalach gminnych powierzchnia użytkowa mieszkań wynosiła 116 903 m², na której zamieszkiwało 5 654 osób. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkań wynosi 49,22 m². Średnia powierzchnia użytkowa na 1 osobę wynosiła 20,76 m²/os. Średnio na 1 mieszkanie przypadało 2,38 osoby.

Na przydział lokalu komunalnego z mieszkaniowego zasobu gminy oczekuje **379 rodzin** /950osób/, w tym:

- lista socjalna - 76 rodzin;
- lista mieszkalna - 2 rodziny;
- lista wykwaterowań - 34 rodziny;
- lista socjalna /wyroki eksmisyjne/ - 189 rodzin;
- lista pomieszczeń tymczasowych /wyroki eksmisyjne/ - 78 rodzin.

W roku 2012 Świdnickie Towarzystwo Budownictwa Społecznego /ŚTBS/ oddało do użytku 36 lokali mieszkalnych w bloku przy **ul. Jana Kilińskiego 35 d,e,f (II etap budowy)**. Zadanie na kwotę 5.300.000 zł., na realizację zadania z Banku Gospodarstwa Krajowego /BGK/ zaciągnięto kredyt w wysokości 2.601.000 zł.

SPRZEDAŻ LOKALI MIESZKALNYCH, UŻYTKOWYCH I BUDYNKÓW

W roku **2012** sprzedano:

- **17** lokali użytkowych, w tym 9 na rzecz najemcy i 8 w drodze przetargu na kwotę 1.123.380,00 zł;
 - **76** lokali mieszkalnych, w tym 47 na rzecz najemcy i 29 w drodze przetargu, na kwotę 2.240.042,00 zł;
 - **3** budynki, w tym 2 na rzecz najemcy i 1 w drodze przetargu, na kwotę 694.748,00zł.
- Łączny dochód ze sprzedaży ww. lokali wyniósł **4.058.170,00 zł.**

W roku 2012 uzyskano dochód w wysokości **595.689,39 zł** ze sprzedaży gruntu o pow. 14.100m² przy lokalach mieszkalnych i użytkowych.

W roku **2013** sprzedano:

- 22 lokale użytkowe, w tym 10 na rzecz najemcy i 12 w drodze przetargu na kwotę 1.989.115,00zł;
- 164 lokale mieszkalne, w tym 140 na rzecz najemcy i 24 w drodze przetargu, na kwotę 1.602.015,00 zł;
- 1 budynek w drodze przetargu, na kwotę 585.479,00 zł.

Łączny dochód ze sprzedaży ww. lokali wyniósł **4.176.609,00 zł**.

W roku 2013 uzyskano dochód w wysokości **253.156,00 zł** ze sprzedaży gruntu o pow. 5.120m² przy lokalach mieszkalnych i użytkowych.

Wybór 3 -BILANSE MIASTA

Świdnica wspiera aktywność gospodarczą mieszkańców, a także utrzymuje mieszkańców, którzy nie wykazują aktywności gospodarczej. Nikt trwale bezradny nie powinien zostać bez pomocy, ale trwale i nieodwracalnie bezradnych nie powinno być aż tak wielu. Celem strategicznym Miasta jest zmniejszanie strefy biedy, poprzez redukcję nieuzasadnionej bezradności oraz zwiększanie sfery dobrobytu, poprzez usuwanie barier uniemożliwiających aktywność.

Biznes

Hasło: „Nowoczesna przedsiębiorczość w ramach tradycyjnych, kupieckich reguł gry”

Rok 2012

Władze Miasta starają się pozyskać nowych inwestorów. Pozyskanie dużych inwestorów do roku 2013 z branży przemysłowej przyczyniło się do ożywienia gospodarczego miasta, spadku bezrobocia oraz wzrostu dochodów własnych Miasta. Duże inwestycje znanych firm na terenie Świdnicy przyciągnęły także kolejnych inwestorów zagranicznych oraz zaktywizowały lokalnych przedsiębiorców, w tym z sektora MŚP. Pokazuje to, że warto nie tylko inwestować w Świdnicy, ale także **mieszkać i żyć**. Stanowi to gwarancję i zachętę dla kolejnych inwestorów.

W ostatnich latach oprócz działań w kierunku pozyskania kolejnych inwestorów z branży przemysłowej nacisk położono na inwestycje infrastrukturalne ułatwiające funkcjonowanie całego Miasta, skomunikowanie istniejących oraz nowych terenów inwestycyjnych z miejskim i regionalnym układem komunikacyjnym. Podjęte w tym kierunku działania są opisane w wyborze 4 – Świdnica w powiązaniach – Komunikacja.

Na terenie Miasta usytuowana jest **Podstrefa Świdnicka WSSE „INVEST -PARK”**, której powierzchnia na koniec roku 2013 wynosiła **159, 81 ha**, z czego **139,81 ha** znajdowało się na terenie Gminy Miasta Świdnica. W maju 2014 r. decyzją Rady Ministrów Podstrefa Świdnicka WSSE nastąpiła zmiana obszaru WSSE. Włączone zostały dwa obszary: **2,21 ha** przy **ul. Stalowej** i **7,60 ha** przy **ul. Pogodnej** oraz wyłączono teren o pow. **1,878 ha** przy ul. Towarowej, zakładu Siwela Sp. z o.o. Obecnie powierzchnia Podstrefy Świdnickiej WSSE wynosi **167,74 ha**, z czego **147,74 ha** znajduje się na terenie Gminy Miasta Świdnica. W ofercie Podstrefy Świdnickiej pozostaje do zagospodarowania **52,74 ha** dla potencjalnych inwestorów, z czego **32,74 ha** to tereny Gminy Miasta Świdnica.

Podstrefa Świdnicka WSSE obejmuje:

1. **Kompleks 1** - w Obszarze Fabryczna obejmujący tereny przy ul. Przemysłowej, Metalowców, Wokulskiego, Stalowej i Towarowej oraz Kopernika, przy czym do zbycia pozostaje ok. **19,02 ha**,
2. **Kompleks 2** - w obszarze Zawiszów obejmujący tereny przy ul. Pogodnej, Ząbka i K. Wielkiego i Andersa, przy czym wolne tereny przeznaczone do zbycia to ok. **13,72 ha**,
3. **Kompleks 3** - w obszarze Jagodnik obejmujący tereny przy ul. Kopernika przy czym wolne tereny przeznaczone do zbycia to ok. **20 ha**.

W kwietniu 2013 r. świdniccy radni podjęli uchwałę o powiększeniu Podstrefy Świdnickiej WSSE „Invest Park” i **włączeniu** do terenów inwestycyjnych działki nr 1493/1 o powierzchni **2,2109 ha** położonej na terenie Gminy Miasto Świdnica w rejonie ul. Przemysłowej, bezpośrednio przy ul. Stalowej, natomiast we wrześniu 2013 drugą uchwałę o powiększenie świdnickiej podstrefy WSSE INVEST PARK o włączeniu terenów inwestycyjnych - działki nr 1113/4 o powierzchni **7,6059 ha** położonej na terenie Gminy Miasto Świdnica w obrębie ulic Sikorskiego i Pogodnej. Oba wnioski o powiększenie zostały złożone do WSSE INVEST PARK Sp. z o.o. i w maju 2014 r. decyzją Rady Ministrów pozytywnie rozpatrzone. Powiększony teren świdnickiej podstrefy ma wpływ na rozwój gospodarczy miasta i wprowadzenie nowych rozwiązań technicznych i technologicznych. Przedsiębiorcy, którzy ulokują na tym terenie swoje firmy, zgodnie z przepisami obowiązującymi w strefach mogą liczyć na zwolnienia z podatków. Decyzją Rady Ministrów **wyłączono** teren o pow. **1,878 ha** przy ul. Towarowej, zakładu Siwela Sp. z o.o. nieruchomości na której nie była prowadzona działalność na podstawie zezwolenia strefowego.

W WSSE INVEST-PARK Sp. z o.o. w Podstrefie Świdnickiej na koniec 2013 było **15 przedsiębiorców**:

1. **Colgate - Palmolive Manufacturing Poland Sp. z o. o.**- produkcja: preparatów do higieny zębów i jamy ustnej, w szczególności pasty do zębów;
2. **Klingenburg International Sp. z o.o.** – produkcja: urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych (z wyłączeniem urządzeń przeznaczonych dla gospodarstw domowych);
3. **Nifco Poland Sp. z o. o.** - produkcji i sprzedaż przemysłowych nitów, pierścieni, zacisków z tworzyw sztucznych i innych części przemysłu motoryzacyjnego;
4. **Sonel S.A.** - produkcja innowacyjnych przyrządów;
5. **Gryphon Sp. z o.o.** - produkcja artykułów biurowych;
6. **FORMA SYSTEM Sp. z o.o.** - produkcja blatów do mebli kuchennych;
7. **Cloos - Polska Sp. z o.o.** - produkcja zrobotyzowanych stanowisk spawalniczych;
8. **Jakub Gieysztor Porta P.H.U. EXPORT-IMPORT** - produkcja materiałów biurowych;
9. **Lotte Wedel Sp. z o.o.** - w planach budowa i produkcja art. spożywczych;
10. **THT Produkcja Opakowań Przemysłowych Sp. z o.o.** - produkcja opakowań przemysłowych;
11. **Best System Grzewcze Sp. z o.o.** - produkcja konstrukcji stalowych i elementów linii technologicznych, metalowych zbiorników i cystern;
12. **ANTI KOR Sp. z o.o.** /była Cynkownia Galess Sp. z o.o./ - cynkownia ogniowa, usługi obróbki metali i nakładania powłok na metale, obróbka mechaniczna elementów metalowych;
13. **Electrolux Poland Sp. z o. o.** - produkcja: elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego (kuchenki, piekarniki);- produkcja, siatki, foli i sznurka rolniczego;
14. **Tama Polska Sp. z o.o.**
15. **AAM Poland Sp. z o.o.** - produkcja metalowych części mechanizmów różnicowych, modułów tylnego napędu oraz zespołów przeniesienia napędu /w 2014 wyszła ze strefy/.

Dane dotyczące Podstrefy Świdnickiej WSSE „INVEST -PARK” na dzień 30.04.2014 r.:

- ilość aktywnych zezwoleń: **23**
- deklarowane nakłady w sumie: **773.058.680,00 zł**
- poniesione nakłady: **964.393.587,49 zł**
- deklarowane zatrudnienie: **1 925**
- stan zatrudnienia: **2 222**
- tereny inwestycyjne: **167,7430 ha**, w tym zagospodarowane (zakupione użytkowane przez inwestora): **115,0061 ha**, niezagospodarowane: **52,7369 ha**

INFRASTRUKTURA BIZNESOWA I OKOŁOBIZNESOWA:

- **„INVEST-PARK DEVELOPMENT” sp. z o.o.** utworzona w lutym 2008r. przez: Wałbrzyską Specjalną Strefę Ekonomiczną „INVEST –PARK” Sp. z o.o., Gminę Wałbrzych, Gminę Miasto Świdnica i Gminę Miejską Dzierżoniów, jako Instytucja Otoczenia Biznesu na rzecz rozwoju regionalnego między innymi poprzez stwarzanie korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. Spółka prowadzi działalność na terenie województwa dolnośląskiego. Działania Spółki skupiają się głównie na modernizacji, budowie i udostępnianiu nowoczesnych hal produkcyjno-magazynowych, w ramach parków przemysłowych.
- **ŚWIDNICKI PARK PRZEMYSŁOWY /ŚPP/-** inwestycja w rejonie ulic **Towarowej i Kopernika** rozpoczęta w roku 2011 przez „INVEST-PARK DEVELOPMENT” Sp. z o. o (IPD) - spółkę utworzoną w lutym 2008r. z inicjatywy władz Świdnicy, Wałbrzycha, Dzierżoniowa i zarządu Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Invest-Park”. Głównym obszarem działalności Spółki jest tworzenie atrakcyjnej oferty przestrzeni produkcyjno - magazynowych i biurowych w formie parków przemysłowych i inkubatorów przedsiębiorczości uzupełniających proponowane przez gminy – udziałowców oraz WSSE „INVEST -PARK” tereny typu greenfield oraz realizacja polityki mieszkaniowej w formie oferowania niezabudowanych nieruchomości pod budownictwo mieszkaniowe przeznaczonych pod sprzedaż oraz budowa budynku mieszkalnego z preferencjami wynajmu i zakupu dla nowych pracowników przedsiębiorstw. W 2008 r. w formie aportu Gmina Miasto Świdnica wniosła do Spółki nieruchomości niezabudowane o łącznej powierzchni **8,7113 ha** tj. 1,9792 ha w obszarze Zawiszowa, z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną oraz **6,8365 ha** w rejonie ul. Towarowej, z przeznaczeniem pod zabudowę przemysłową i magazynową.
- **INKUBATOR PRZEDSIĘBIORCZOŚCI REGIONU SUDECKIEGO** utworzony w dniu 24 września 2013r. przez 5 sygnatariuszy: Gmina Miasto Świdnica, Powiatowy Urząd Pracy, Sudeckie Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych, Bank PKO BP i Sudecka Izba Przemysłowo Handlowa zainicjowano utworzenie **Inkubatora Przedsiębiorczości Regionu Sudeckiego**. Sygnatariusze podpisali list intencyjny w sprawie współpracy przy realizacji projektu mającego na celu utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości Regionu Sudeckiego. Celem projektu jest wspomaganie procesu uruchomienia i rozwoju firm, poprzez stworzenie dostępu do: wiedzy, szkoleń, usług doradczych, nowoczesnej infrastruktury biurowo-usługowej.

INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU DZIAŁAJĄCE NA TERENIE MIASTA:

- Sudeckie Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych /SSIG/;
- Sudecka Izba Przemysłowo-Handlowa w Świdnicy /SIPH/;
- Stowarzyszenie Przedsiębiorców i Kupców Świdnickich /SPiKŚ/;
- Stowarzyszenie „Unia Przedsiębiorców Dolnego Śląska”;
- Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości;

- Świdnicka Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Techniczna Naczelnej Organizacji Technicznej /ŚR FSNT NOT/;
- Stowarzyszenie Wolna Przedsiębiorczość /SWP/ - Centrum Wspierania Biznesu;
- Klub Rotary Świdnica – Wałbrzych;
- Dolnośląski Klaster Energii Odnawialnej/DKEO/;
- Polsko - Czeska Izba Przemysłowo Handlowa;
- Świdnickie Stowarzyszenie Kupców, Restauratorów i Przedsiębiorców „KADUCEUSZ”.

Miasto wypracowało **zasady pomocy dla przedsiębiorców w procesie przedinwestycyjnym i inwestycyjnym**. Każdy potencjalny inwestor, w zależności od stopnia zaawansowania negocjacji, otrzymuje pełną pomoc i wyczerpującą informację polegającą na:

- wskazaniu działek inwestycyjnych najbardziej odpowiednich dla indywidualnych potrzeb;
- uzyskaniu oferty inwestycyjnej w wybranym języku, zawierającej szczegółowe dane opisowe, graficzne i informacje o dostępności uzbrojenia, kosztach wykonania niezbędnych elementów infrastruktury oraz kosztach eksploatacji urządzeń i prowadzenia przedsiębiorstwa na terenie Świdnicy;
- uzyskaniu kompleksowej informacji w skali Miasta i regionu, dotyczącej struktury i prognoz demograficznych, struktury bezrobocia, otoczenia biznesowego, potencjalnych podwykonawców i kooperantów oraz oferty zamieszkiwania, kształcenia, opieki zdrowotnej i spędzania wolnego czasu;
- uzyskaniu informacji na temat dostępnych ulg i preferencji w ramach aktualnych programów pomocowych oraz deklaracji pomocy w procesie inwestycyjnym ze strony zaangażowanych w ten proces urzędów;
- uzyskaniu danych teleadresowych i dokumentach niezbędnych na wszystkich etapach procesu przedinwestycyjnego oraz kompleksowej pomocy w procesie inwestycyjnym;
- uzyskaniu pomocy w załatwieniu spraw formalno - prawnych związanych z procesem inwestycyjnym i uruchomieniem działalności na terenie miasta.
- aktywne przekazywanie informacji dla przedsiębiorców lub dla kandydatów na właścicieli firm o możliwościach otrzymania wsparcia finansowego lub innego na terenie gminy, województwa i kraju. Gmina organizuje spotkania, konferencje, debaty i szkolenia dla przedsiębiorców.

Na stronie urzędu www.um.swidnica.pl prowadzony jest:

- Wyodrębniony **dział BIZNES** z informacją dla inwestora, na który składają się:
 - bieżące wiadomości gospodarcze, obszar podstrefy WSSE, realizacja przedsięwzięć infrastrukturalnych, programy gospodarcze i projekty wsparcia przedsiębiorczości;
 - informacje o stanie świdnickiej gospodarki;
 - opis założeń konkursu „Debiut Gospodarczy”;
 - odsyłacze do stron internetowych świdnickich organizacji wsparcia przedsiębiorczości;
 - profesjonalna obsługa inwestorów i świadczenie pomocy w procesie inwestycyjnym.
- Wyodrębniony **dział POMOC PUBLICZNA** w którym przedsiębiorcy mają łatwy dostęp do informacji dotyczących form, możliwości i wysokości uzyskania pomocy publicznej oraz formularza wniosku.

Prowadzona jest strona internetowa Nieruchomości Miasta Świdnicy www.nieruchomosci-swidnica.pl pod hasłem **Zainwestuj u nas!** Na której zamieszczone są oferty:

- sprzedaży gruntów, w tym gruntów pod inwestycje;

- sprzedaży mieszkań;
- sprzedaży lokali użytkowych;
- sprzedaży budynków;
- lokali użytkowych do wynajęcia w ramach Programu Aktywizacji Śródmieścia;
- najmu pomieszczeń biurowych w budynku dworca PKP;
- boksów handlowych w Miejskim Domu Towarowym;
- inne oferty dotyczące miejskich nieruchomości.

Elementy współpracy samorządu z lokalnymi podmiotami gospodarczymi stanowią o jakości i elastyczności rynku pracy. Głównym narzędziem wsparcia firm lokalnych była pomoc finansowa dla istniejących i nowopowstałych firm zarówno z sektora MŚP, jak i dużych przedsiębiorstw różnych branż w postaci zwolnień w podatku od nieruchomości.

ROK 2012

- PROGRAMY POMOCOWE z których skorzystali przedsiębiorcy terenie Świdnicy:
 - **„Program pomocy w zakresie zatrudnienia w ramach wyłączeń grupowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie Gminy Miasto Świdnica”** - uchwała nr XLI/397/05 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 26 sierpnia 2005r. Zwolnieniem objęto **7 przedsiębiorców** na kwotę **2.833.852,00 zł**.
 - **„Program pomocy w zakresie zatrudnienia w ramach wyłączeń grupowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie Gminy Miasto Świdnica”** - uchwała nr VI/54/07 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 30 marca 2007r. Zwolnieniem objęto **3 przedsiębiorców** na łączną kwotę **568.360,00 zł**.
 - **„Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców dokonujących inwestycji”** - uchwała XXI/253/08 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 27 czerwca 2008 r. Zwolnieniem objęto **6 przedsiębiorców** na łączną kwotę **1.440.479,00zł**.
 - **„Program pomocy de minimis dla wybranych kategorii przedsiębiorców”** - uchwała XIX/233/08 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 25 kwietnia 2008r. Zwolnienie otrzymało **30 przedsiębiorców** na łączną kwotę **193.051,00 zł**.
 - **"Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców dokonujących inwestycji"**, który przewiduje zwolnienie z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców realizujących nową inwestycję na terenie Gminy Miasta Świdnicy - Uchwała nr XIII/164/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 grudnia 2011r. Programem objęto 3 przedsiębiorców na łączną kwotę **89.997,00 zł**.

W roku 2012 w ramach Programów pomocowych udzielono zwolnień z podatku od nieruchomości na kwotę **5.125.739,00zł**.

ROK 2013

- PROGRAMY POMOCOWE z których skorzystali przedsiębiorcy terenie Świdnicy:
 - **„Program pomocy de minimis dla wybranych kategorii przedsiębiorców”**, który przewiduje zwolnienie z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców realizujących inwestycje w zakresie usług gastronomicznych oraz działalności hotelarskiej – Uchwała nr XIX/233/08 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 25 kwietnia 2008r. Programem objęty został 1 przedsiębiorca na łączną kwotę **15.132,00 zł**.
 - **„Program pomocy w zakresie zatrudnienia w ramach wyłączeń grupowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie Gminy Miasto Świdnica”** -

uchwała nr XLI/397/05 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 26 sierpnia 2005r. Zwolnieniem objęto 4 przedsiębiorców na kwotę **2.720.486,00 zł.**

- „Program pomocy w zakresie zatrudnienia w ramach wyłączeń grupowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie Gminy Miasto Świdnica” - uchwała nr VI/54/07 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 30 marca 2007r. Zwolnieniem objęto 3 przedsiębiorców na łączną kwotę **627.256,00 zł.**
- „Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców dokonujących inwestycji”, który przewiduje zwolnienie z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców realizujących nową inwestycję na terenie Gminy Miasta Świdnicy – Uchwała nr XXI/253/08 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 27 czerwca 2008 r. Programem objęto 6 przedsiębiorców na łączną kwotę **1.307.374,00 zł.**
- "Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców dokonujących inwestycji", który przewiduje zwolnienie z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców realizujących nową inwestycję na terenie Gminy Miasta Świdnicy - Uchwała nr XIII/164/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 grudnia 2011r. Programem objęto 3 przedsiębiorców na łączną kwotę **94.985,00 zł.**
- "Program pomocy de minimis dla wybranych kategorii przedsiębiorców", który przewiduje zwolnienie z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców realizujących inwestycje w zakresie usług gastronomicznych oraz działalności hotelarskiej –Uchwała nr XIII/165/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 grudnia 2011r. Programem objęto 13 przedsiębiorców na łączną kwotę **250.495,00 zł.**
- "Program pomocy de minimis dla wybranych kategorii przedsiębiorców", który przewiduje zwolnienie z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców realizujących inwestycje w zakresie usług gastronomicznych oraz działalności hotelarskiej - Uchwała nr XXIX/350/13 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 6 września 2013r.;

W roku 2013 w ramach Programów pomocowych udzielono zwolnień z podatku od nieruchomości na kwotę **5.015.728,00zł.**

Świdnica w roku 2012 i 2013 promowała realizację zadań w zakresie wspierania przedsiębiorczości i samozatrudnienia poprzez **ORGANIZACJĘ KONKURSÓW OGÓLNOPOLSKICH:**

- „Debiut Gospodarczy” konkurs skierowany do absolwentów szkół średnich i wyższych rozpoczynających działalność gospodarczą, młodych przedsiębiorczych ludzi z ciekawym pomysłem na otwarcie własnej działalności gospodarczej. Realizowany był w oparciu o uchwałę nr XVII/215/12 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 25 maja 2012r. w sprawie przyjęcia „Programu pod nazwą Debiut Gospodarczy”. W ramach konkursu Miasto dofinansowuje część kosztów związanych z rozpoczęciem działalności gospodarczej na łączną kwotę ok. **60.000,00 PLN.** Konkurs jest cykliczny i ma na celu promocję przedsiębiorczych postaw wśród młodych ludzi. W roku 2013 o nagrody walczyło 8 osób, w ścisłym finale znalazło się 6 osób, które swoje biznes plany zaprezentowały przed komisją konkursową i publicznością. Konkurs zakończył się przyznaniem trzech równorzędnych nagród zróżnicowanych kwotami ze względu na różne koszty zrealizowania projektu. W ramach zadania powstały trzy firmy: „Friendly-Fizjo”, która prowadzi działalność fizjoterapeutyczną na rzecz dzieci i młodzieży, „Akademia Dobrej Muzyki”, która edukuje i popularyzuje aktywność muzyczną, „Salon fiński” – kawiarenka, gdzie popularyzowana jest fińska kultura, nauka języka fińskiego, a także można rozwinąć kontakty biznesowe.

- **„Napisz o Świdnicy”** - konkurs na najlepszą pracę dyplomową ma na celu promowanie postaw przedsiębiorczych oraz kreatywnego myślenia wśród młodych ludzi. Konkurs skierowany jest do absolwentów I-go i II-go stopnia polskich uczelni, którzy w swoich pracach dyplomowych zdecydowali się podjąć tematykę związaną z potrzebami Świdnicy. Rezultatem konkursu jest wyróżnienie i nagrodzenie najciekawszych prac dyplomowych, proponujących rozwiązania o największym potencjale na realizację w praktyce. Na nagrody Miasto przeznaczyło 20.000 zł. W roku 2013 finale konkursu przyznano trzy nagrody główne o wartości 6.000zł i dwa wyróżnienia o wartości 1.000zł. Prace były o różnej tematyce

W maju roku 2013r. ruszył Program pilotażowy pn. **„Rynek z tradycjami”** nad **aktywizacją świdnickiego Rynku**. Celem programu jest: ożywienie Starego Miasta, wsparcie handlu i usług w obrębie świdnickiej starówki, promocja ciekawych miejsc, wydarzeń, ludzi. Inicjatywa jest szansą na dobry początek trwałych zmian i współpracy z przedsiębiorcami z rejonu Starego Miasta.

Założenia programu: bezpłatne parkowanie w sobotę i inne godziny pracy SPP, promocja obiektów handlowych i imprez w Rynku, pomoc najemcom lokali miejskich na Starym Mieście w zamian za promocję, dodatkowy bezpłatny parking. Wdrożenie programu w skali roku będzie kosztowało ponad 368.000,00 zł.

Rynek z tradycjami:

- pierwszeństwo dla działań organizowanych przez Miasto i jego jednostki w Rynku,
- dwie odsłony Dni Świdnicy – festyn rodzinny w Rynku oraz koncerty na terenie OSiR,
- nowe formy działań Młodzieżowego Domu Kultury i Świdnickiego Ośrodka Kultury w obszarze bloku śródrzykowego i Rynku,
- każde duże przedsięwzięcie artystyczne i gospodarcze musi „opierać” się o Rynek i Stare Miasto,
- wdrażanie, w miarę możliwości finansowych, nowych projektów (Świdnickie Targi Sztuki, Kino Pod Chmurką itp.).

Od września 2012r. Departament Prywatyzacji Mienia Komunalnego realizuje **Program Aktywizacji Śródmieścia**, w ramach którego możliwe jest wynajęcie od Miasta lokali użytkowych w strefie śródmiejskiej po niższej stawce oraz zwolnienie z czynszu przez okres 3 miesiące. Na wymienionych zasadach w roku 2012 wynajęto 1 lokal, a w roku 2013 - 4 lokale.

Podjęto prace na rzecz **wydawania biuletynu promocyjnego „Rynek z tradycjami”** - kwartalnika informującego o ciekawych wydarzeniach, ofertach handlowych, miejscach i ludziach.

Świdnica systematycznie współpracuje z organizacjami działającymi na rzecz zwiększania napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski i firmami zajmującymi się wyszukiwaniem lokalizacji pod inwestycje, placówkami dyplomatycznymi, organizacjami gospodarczymi. W roku 2013 przekazano bezpośrednio lub poprzez instytucje w formie drukowanej bądź elektronicznej, w tym na CD oferty następującym instytucjom działającym na rzecz zwiększania napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski (Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych, Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej, Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej), oraz Wydziałowi Promocji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.

Ww. instytucjom przesłano lub przekazano oferty terenów zlokalizowanych w świdnickiej podstrefie. Oferty kierowano również do PAIiIZ, firm konsultingowych oraz inwestorów bezpośrednich poprzez

WSSE Invest-Park Sp. z o.o. Spółki przekazywały nasze oferty podczas wyjazdów i wydarzeń promocyjnych oraz konferencji.

Z inicjatywy prezydenta Wojciecha Murdzka ponad 30 przedstawicieli samorządów, na których terenie funkcjonuje Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna „Invest-Park” podpisało deklarację skierowaną do Prezydenta RP, Bronisława Komorowskiego o wydłużenia o 6 lat działalności stref ekonomicznych w Polsce. Deklarację przekazano Sekretarzowi Stanu w Kancelarii Prezydenta RP. Samorządowcy oświadczyli w niej, że **popierają przedłużenie działalności Specjalnych Stref Ekonomicznych w Polsce po 2020 r.** i proszą o wsparcie wszelkich działań, które mogą do tego celu doprowadzić. Miasto Świdnica skierowało także wystąpienie z podobnym apelem do ministra gospodarki Janusza Piechocińskiego, które prezydent Wojciech Murdzek złożył na ręce wiceminister gospodarki Ilony Antoniszyn-Klik w dniu 16 stycznia 2013 r. Zabiegi o przedłużenie stref obejmowały oprócz tego szereg spotkań i rozmów w Ministerstwie Gospodarki oraz Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych. Przedłużenie stref ekonomicznych zwiększa atrakcyjność miasta przede wszystkim dla inwestorów, którzy w Świdnicy planują ulokowanie swojego biznesu. W lipcu 2013 Rada Ministrów podjęła decyzję o wydłużeniu działalności stref ekonomicznych do 2016r.

TERENY INWESTYCYJNE PRZEZNACZONE POD FUNKCJE PRZEMYSŁOWE, USŁUGOWE I MIESZKANIOWE PRZYGOTOWANE DO SPRZEDAŻY W ROKU 2013:

Położenie działki	Nr działki	Powierzchnia
1 Maja*	1094	0,1128 ha
Pogodna*	51	2,6216 ha
Stalowa*	11/7,11/8	4,1429ha
Towarowa	80/1, 32/5	0,5961ha
Kanonierska*	2/4	0,6547ha
Stalowa*	5/2 i 6/4	3,5397 ha
Piekarska	109/2	0,0581 ha
Księcia Bolka Świdnickiego	697	0,1463 ha
Księcia Bolka Świdnickiego	698,700,702	0,1118 ha
Ludwika Zamenhofa/Ceglana	256/1,256/5,256/6	0,6099 ha
Stalowa	1486	0,0721 ha
Jodłowa*	565,557,558	0,0340 ha
Towarowa*	41/35	1,6286 ha
Zachodnia	1258/2, 1275	0,0768 ha
Armii Krajowej	535, 536, 537	0,0747 ha
Metalowców	1480	0,6980 ha
Równa	39/1, 44/7	0,0590 ha
Śląska	12	0,0887 ha
Polna Droga*	2180/1	0,2111 ha
	2178/1	0,0343 ha
	2178/3	0,5745 ha
Tadeusza Ząbka*	675/2	0,2074 ha
	675/3	0,2104 ha
Towarowa*	1160, 1161	0,5961 ha
Stanisława Wokulskiego*	1424	0,8177 ha

*działki pozostające w ofercie, jako niesprzedane - stan na dzień 20.05.2014r.

Sfera socjalna

Hasło: "Pomoc tak, demoralizacja nie"

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna oferuje pomoc w formie świadczeń:

- pieniężnych: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy;
- niepieniężnych: praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenia społeczne, pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie, sprawienie pogrzebu, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia.

Zadania z zakresu pomocy socjalnej w latach 2012-2013 realizowane były przy ścisłej współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Świdnicy. Do zadań tych należało w szczególności:

- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń z zakresu pomocy społecznej m.in. zasiłków stałych, okresowych i innych;
- świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania;
- udzielanie pomocy w formie posiłków, schronienia i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, w tym bezdomnym;
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i okresowych w oparciu o ustawę o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Pomoc socjalna świadczona przez MOPS udzielana była z różnych powodów tj.: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, choroby, przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i innych, w tym zdarzeń losowych.

Na **pomoc społeczną** w roku **2012** wydatkowano kwotę **24.293.877,48 zł**. Wydatki obejmowały:

- Domy Pomocy Społecznej dla 52 osób - 1.086.894,15 zł;
- ośrodki wsparcia - 730.441,77 zł;
- rodziny zastępcze - 9.826,89 zł;
- wspieranie rodziny - 94.307,10 zł;
- świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - 10.135.487,54 zł;
- składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej - 153.303,48 zł;
- zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne - 3.209.119,95 zł;
- dodatki mieszkaniowe - 993.802,47 zł;
- zasiłki stałe - 1.062.729,12 zł;
- utrzymanie MOPS - 3.742.326,68 zł;
- jednostki specjalistyczne poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej – 8.191,21 zł;
- usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - 1.037.692,40 zł;
- pozostała działalność - 709.139,57 zł;
- żłobki - 957.033,09 zł;
- pozostałe zadania – 363.612,06 zł.

Na **pomoc społeczną** w roku **2013** wydatkowano kwotę **26.130.823,94 zł**. Wydatki obejmował:

- placówki opiekuńczo - wychowawcze - 88.666,03 zł;
- Domy Pomocy Społecznej - 1.370.611,17 zł;
- ośrodki wsparcia - 768.198,75 zł;
- rodziny zastępcze - 19.122,71 zł;
- wspieranie rodziny - 84.683,76 zł;
- świadczenia rodzinne , świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - 10.194.061,49 zł;
- składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej - 172.663,09 zł;
- zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne - 4.089.218,57 zł;
- dodatki mieszkaniowe - 1.017.570,00 zł;
- zasiłki stałe - 1.317.711,47 zł;
- utrzymanie MOPS - 3.672.065,91 zł;
- jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej - 10.552,54 zł;
- usługi opiekuńcze i specjalistyczne - 871.435,76 zł;
- pozostała działalność - 775.794,57 zł;
- żłobki - 1.138.825,72 zł;
- pozostałe zadania – 539.642,40 zł.

Programy i działania dotyczące sfery socjalnej zostały opisane szerzej w wyborze 1 – **Kapitał społeczny – Rodzina.**

Mieszkańcy miasta, którzy mieli niskie dochody i nie wystarczało im na opłatę czynszu, mogli starać się w Urzędzie Miejskim o przyznanie **dotatku mieszkaniowego** - powszechnego i okresowego świadczenia pieniężnego wynikającego z przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. Nr 71 z 2001r. poz.734 z późn. zm.).

W roku 2012 przyznano **6793** dodatki mieszkaniowe, wydano **1249** decyzji przyznających świadczenia na kwotę **993.802,47 zł.**

W roku 2013 przyznano **6703** dodatki mieszkaniowe, wydano **1206** decyzji przyznających świadczenia na kwotę **1.005.133,13 zł.**

Turystyka

Hasło: „Ciekawe i gościnne miasto u progu gór”

Polityka wspierania rozwoju turystyki skierowana jest do mieszkańców Świdnicy i okolic oraz osób czasowo przebywających w mieście, w tym turystów krajowych i zagranicznych. Świdnica z uwagi na uwarunkowania przestrzenne dąży do bycia miastem o rozwiniętej gospodarce turystycznej. Władze miasta systematycznie podejmują działania zmierzające do poprawy atrakcyjności turystycznej miasta oraz wyeksponowania istniejących walorów. Podejmowane są inwestycje pozwalające stworzyć nowe produkty turystyczne oraz inwestycje mające na celu poprawę dostępności komunikacyjnej. Lokalnie stwarza się warunki, aby zapewnić turystom niezbędne warunki pobytu w mieście tj. obiekty noclegowe i gastronomiczne o odpowiednim standardzie i zdolności obsługowej. Przy ruchu turystycznym niemałe znaczenie ma stworzenie odpowiedniego systemu monitoringu zapewniającego odpowiedni poziom bezpieczeństwa gości. Bardzo ważną rolę odgrywają działające punkty związane z obsługą ruchu turystycznego – informacja turystyczna. Dużym i znaczącym wpływem na utrwalanie pozytywnego wizerunku miasta Świdnicy i jego atrakcyjności turystycznej są sami jego mieszkańcy.

Dbając o poprawę atrakcyjności turystycznej miasta oraz utrwalanie wizerunku Miasta, jako Miasta nowoczesnego, rozwijającego się, a jednocześnie pielęgnującego tradycje historyczne władze miasta w roku 2009 stworzyły koncepcję gospodarki turystycznej i powołały do życia stowarzyszenie **Lokalną Organizację Turystyczną „Księstwo Świdnicko – Jaworskie”**, która m.in. zajmuje się promocją gmin i miast Przedgórza Sudeckiego, jako regionu atrakcji turystycznych. W ramach zadań stowarzyszenia realizowane są projekty, które mają przyczynić się do promocji miasta i dostarczenia atrakcji turystycznych na każdą kieszeń. Należą do nich m.in.: rodzinny festyn sportowo-rekreacyjny w ramach **Dni Księstwa Świdnicko-Jaworskiego, regaty żeglarskie „Książęcy Szkwał”, Turniej Rajców Księstwa Świdnicko Jaworskiego**, a także wspólne wydawnictwa promocyjne oraz uczestnictwo w targach turystycznych.

Nowym produktem turystycznym Świdnicy jest odbudowana po 45 latach **wieża ratuszowa** w bloku śródrynkowym w formie odpowiadającej wyglądowi wieży sprzed zawalenia się. Dzięki środkom unijnym przeznaczonym na rewitalizację, miasto mogło przywrócić wieżę na swoje miejsce, a świdnicka starówka odzyskała swoją dominantę. Stara, zabytkowa część miasta odzyskała dawny blask i stała się atrakcyjna zarówno dla mieszkańców miasta, jak i dla turystów. W wyniku realizacji projektu odbudowano 10-cio kondygnacyjny budynek wieży o wysokości 58 m, zwieńczony hełmem zakończonym iglicą, odwzorowując jego sylwetkę oraz kształt hełmu wieży. Wieża odwiedzana jest przez mieszkańców i turystów, którzy mogą podziwiać piękną panoramę miasta. Na piętrach ekspozycyjnych odbywają się wystawy i działania kulturalno-promocyjne. W latach 2012-2013 prowadzone były działania promocyjne dla nowego **produktu turystycznego**, w ramach których opracowany został jednolity system identyfikacji graficznej dla wieży oraz stworzono dla potrzeb promocji symbol i produkt definiujący wieżę. Opracowano graficzne logo wieży ratuszowej, bilet, żeton, papier firmowy wizytówkę, ulotkę reklamową. W nawiązaniu do jednolitego systemu identyfikacji graficznej dla produktu opracowano: stronę internetową, wariantowe projekty i modele gadżetów promocyjnych, multimedialną prezentację składającą się z części historycznej oraz z części współczesnej, ukazującą m.in. proces odbudowy obiektu na podstawie zdjęć z kamer internetowych.

W ramach wspierania rozwoju turystyki w latach 2012-2013 promowany był **miejski szlak turystyczny - Trasa Książęca Citywalk** prowadząca do najbardziej atrakcyjnych zabytków i ciekawych miejsc w starej części Miasta. Działania promocyjne „Citywalk” mają zachęcać do odwiedzenia naszego miasta. Szlak został stworzony w ramach projektu „Miejskie Trasy Turystyczne zintegrowanym produktem turystycznym miast czesko - polskiego pogranicza” i zintegrowanego systemu oznakowani. Cały szlak liczy ok. 3 km i przedstawia 10 obiektów. Na trasie znajduje się 7 punktów informacyjnych – 6 infokiosków i Regionalna Informacja Turystyczna i Kulturalna w Świdnicy. Szlak wyposażony jest w nowoczesne multimedialne kioski, tablice informacyjne z makietą miasta, audioprzewodniki do samodzielnego zwiedzania, a także mini mapki i foldery opisujące trasę. Na trasach znajdują się tablice zawierające opis historii i szczegółowe dane prezentowanych zabytków. Trasy miejskie zostały tak wytyczone, aby turyści mogli w sposób interesujący zapoznać się z historią miasta i regionu - dziedzictwem kulturowym tej części Europy. Książęca trasa turystyczne zamieszczona jest na wspólnym portalu internetowym [/www.citywalk.info/](http://www.citywalk.info/), w ramach którego funkcjonują partnerzy projektu.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom turystów w Świdnicy w roku 2013 uruchomiono system **Karnetów Turystycznych**, który umożliwi zwiedzanie obiektów z przewodnikiem tj.: Muzeum Dawnego Kupiectwa, Kościół Pokoju, Muzeum Broni i Militariów. Karnety w cenie 28 zł można zakupić w ww. obiektach i poprzez stronę internetową firmy Tradycja.

Po zakończeniu projektu pn. „**Rekonstrukcje historyczne wspólnym produktem turystycznym polsko-czeskiego pogranicza**” dużą atrakcją turystyczną są coroczne imprezy rekreacyjno-edukacyjne rekonstrukcji bitew historycznych na Fleszy Jawornickiej i na Fleszy Nowomłyńskiej. W latach 2012-2013 miały miejsce:

- **V i VI Rekonstrukcja historyczna bitew** z udziałem regimentu historycznego prezentującego swoje umundurowanie i broń. W ramach przedsięwzięcia na terenie pozostałości po twierdzy świdnickiej - Fleszy Nowomłyńskiej miała miejsce inscenizacja bitwy historycznej z pokazem pirotechnicznym. W Rynku odbywały się musztry i parady, a na terenie OSiR-u znajdowało się obozowisko wojska. Impreza skierowana była do rodzin;

- **Prezentacje historyczno- edukacyjne 2013r.** z udziałem historycznych regimentów poczynając od grup średniowiecznych poprzez XVIII, XIX aż do XX wiecznych: ubiór, uzbrojenie oraz pokazy życia obozowego. Wydarzeniu towarzyszyły: konkursy, zabawy oraz pogadanki dot. życia w prezentowanych epokach, obyczajów, walk. Impreza skierowana była do rodzin.

Ofertę turystyczną uatrakcyjniali m.in. takie imprez jak:

- 41. Rajd Świdnicki –KRAUSE;
- Święto Dzika;
- I Zjazd Świdniczan;
- Turniej Rycerski Księstwa Świdnicko Jaworskiego;
- Świdnica na rowery – mini rajd rowerowy;
- Cykl wycieczek dla mieszkańców „Poznajmy Świdnicę” – dla dzieci, młodzieży i dorosłych;
- Śnieżny Piknik Rodzinny;
- Wiosenne porządki na FLESZY NOWOMŁYŃSKIEJ;
- Giełdy Staroci, Numizmatów i Osobliwości w Rynku;
- Międzynarodowy Wyścig Kolarski Szlakiem Grodów Piastowskich;
- Sowiogórski Festiwal Techniki we współpracy z Fundacją Otwartego Muzeum Techniki.

Świdnica stopniowo rozbudowuje bazę turystyczną. Strzeżonym obiektem turystycznym na, którym mogą zatrzymać się goście jest świdnicki **camping** połączony z parkingiem, polem namiotowym z pełnym zapleczem /toalety, umywalnie i prysznic/, świetlicą, ogólnodostępną kuchnią samoobsługową, miejscem do grillowania i rozpalania ogniska. Przy campingu usytuowany jest dwukondygnacyjny **Dom Wycieczkowy** o pow. użytkowej 685,9m² z 18 pokojami z pełnym węzłem sanitarnym i 50 miejscami noclegowymi. W obiekcie znajduje się świetlica i sala kominkowa.

Świdnicki **camping** utrzymujemy się w czołówce polskich baz campingowych. W roku 2012 zajął III miejsce w konkursie na najlepszy obiekt tego typu w Polsce – „Mister Camping 2011”. W ramach konkursu w którym biorą udział wszystkie campingi zrzeszone w Polskiej Federacji Campingu i Caravaningu oceniane było m. in. zagospodarowanie i wyposażenie campingu, oferta i jakość usług dla turystów, czystość i estetyka oraz stan techniczny. Przy dokonywaniu ostatecznej oceny brane były również pod uwagę opinie turystów z kraju i zagranicy oraz oceny publikowane w mediach. Był rekomendowany i reklamowany przez Polską Federację Campingu i Caravaningu w wydawnictwach oraz internecie. Konkurs organizowany jest rokrocznie przez Polską Organizację Turystyczną.

Wybór 4 – ŚWIDNICA W POWIĄZANIACH

Komunikacja

Hasło: „Przenikalność transportowa otoczenia”

Układ dróg ma decydujące znaczenie dla czytelności struktury miasta jako elementu zagospodarowania przesądzającego o możliwości sprawnego funkcjonowania miasta. Świdnica ma dobre usytuowanie komunikacyjne i rozwiniętą sieć dróg (z wyjątkiem kierunku północ – południe). Główną niewygodą dla mieszkańców są problemy komunikacyjne oraz stan dróg zarówno pod względem obciążenia ruchem, jak i stanu technicznego. Ze Świdnicy blisko jest do autostrady A4 (Zgorzelec – Wrocław – Medyka), do której prowadzi oddana do użytku 2011r. lokalna droga o charakterze obwodnicy tzw. łącznik. Odległość zaledwie 30 km dzielić będzie Świdnicę od projektowanej drogi szybkiego ruchu S3 (Lubawka – Legnica – Szczecin). W odległości 10 km od miasta znajduje się duży węzeł kolejowy w Jaworzynie Śląskiej, a odległość ok. 40 km dzieli Świdnicę od najbliższego przejścia granicznego z Czechami.

INFRASTRUKTURA DROGOWA:

Świdnica jest ważnym węzłem komunikacyjnym. Posiada drogi o łącznej długości 132,30 km. Tereny komunikacyjne zajmują 320 ha powierzchni i stanowią 14,7% w strukturze ogólnej gruntów miasta. Na terenie miasta występują trzy kategorie dróg publicznych: krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne /patrz załącznik nr 2/.

KOMUNIKACJA PUBLICZNA /MIEJSKA I MIĘDZYMIASTOWA/:

Na sieć komunikacyjną miejską składają się:

- linie komunikacyjne w granicach administracyjnych miasta /linie miejskie/;
- linie komunikacyjne wykraczające poza granice miasta /linie podmiejskie/ łączące Świdnicę z miejscowościami na obszarze gminy otaczających Świdnicę.

Świdnicka komunikacja miejska obsługiwana jest przez **Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne "Świdnica" Sp. z o.o./MPK/**, które ułatwia mieszkańcom i przyjezdnym przemieszczanie się na obszarze miasta i otaczających Miasto gmin.

Tabela linii komunikacyjnych obsługiwanych przez MPK:

LINIA NR	DŁUGOŚĆ TRASY	WYKAZ TRASY
2	6,55 - 11,07	K. Wielkiego/Colgate - Komorów
4	7,42 – 7,67	Pl. Św. Małgorzaty – Pszenno
6	8,37 – 12,92	E. Plater – Strzebińska
7	2,98 – 8,76	E. Plater – K. Wielkiego/Colgate
8	6,78 – 8,48	Prądyńskiego – Strzebińska
10	11,04 – 13,90	Strzebińska – Pogorzała
12	13,26 – 13,45	Pl.Św. Małgorzaty – Wieruszów
30	8,92 – 17,85	Pogodna – Lubachów
41	12,59 – 12,91	Pl.Św. Małgorzaty – Kątki
43	9,15 – 20,10	Pl. Św. Małgorzaty – Marcinowice
50	19,92	Kopernika - Szarych Szeregów
52	8,09 – 19,98	Szarych Szeregów- Kopernika
60	15,42 – 20,66	Pl. Św. Małgorzaty – Stachowice

13 linii autobusowych miejskich i podmiejskich obsługiwanych jest przez nw. **typy wozów:** MAN NG 313, IRISBUS CROSSWAY, JELCZ 121 I, SOLARIS URBINO 12, MAN NL 202, MAN SG NL 202, VOLVO B10B LE - A51, GEAF&STIFT M11, AUTOSAN M09 LE, AUTOSAN A0808M, JELCZ M101 I3, JELCZ M101 SALUS, NEOPLAN K 4010, KAPENA K7.5M, NEOPLAN OLIBUS, NEOPLAN K 4010, MAN NL 202.

Komunikacja publiczna międzymiastowa realizowana jest min. przez **Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Świdnicy Spółka z o.o.** oraz prywatne przedsiębiorstwa przewozowe. Za ich pośrednictwem obsługiwane są połączenia na terenie całego powiatu świdnickiego, województwa dolnośląskiego oraz na linach dalekobieżnych do Jeleniej Góry, Zakopanego, Warszawy, Kołobrzegu, Przemyśla.

KOMUNIKACJA KOLEJOWA:

Ruch pasażerski obsługiwany jest przez Koleje Dolnośląskie S.A. – Spółkę utworzoną przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego w celu zapewnienia sprawnego systemu kolejowej komunikacji regionalnej

Ruch towarowy obsługiwany jest przez następujących operatorów:

- PKP CARGO S.A.;
- Pol - Miedź - Trans Sp. z o.o./PMT/;
- Firma Handlowo Usługowa Orion Kolej;
- Lotos Kolej Sp. z o.o.;
- Ecco Rail Sp. z o.o.;
- PRKiI S.A. Wrocław.

Na terenie Świdnicy znajduje się jeden czynny pasażerski dworzec kolejowy - **Świdnica Miasto** i jeden czynny towarowy dworzec kolejowy - **Świdnica Przedmieście**. Najbliższym węzłem kolejowym, z którego odjeżdżają pociągi dalekobieżne, jest odległa o **10 km** Jaworzyna Śląska.

W **grudniu 2013** Koleje Dolnośląskie S.A. uruchomiły bezpośrednie połączenie Świdnica Miasto-Wrocław Główny (przez Jaworzynę Śląską, w której następuje zmiana kierunku jazdy. Również to połączenie obsługiwane jest przez autobusy szynowe. Jednocześnie w dniu 15.12.2013r. oddano do użytku wyremontowany budynek dworca Świdnica Miasto.

Przez Miasto przebiegają następujące linie kolejowe:

- **Linia kolejowa nr 137** - linia kolejowa łącząca Katowice i Legnicę, nazywana też jako *Podsudecka Magistrala Kolejowa (PMK)*. Zarządca linii PLK S.A.
- **Linia kolejowa nr 285** - linia kolejowa Świdnica- Wrocław. Zarządca linii PLK S.A.
- **Łącznica 771** – Świdnica Przedmieście – Świdnica Miasto. Zarządca linii PLK S.A.

Ww. linie kolejowe przechodzą przez teren Miasta i są usytuowane w przekopie i na nasypach. W sieci kolejowej znajdują się wiadukty i mosty. W mieście mamy trzy główne przejazdy: ul. Komunardów, ul. Wałbrzyska, ul. Westerplatte.

Na Dolnym Śląsku, z powodu tranzytowego położenia regionu istotne znaczenie odgrywa autostrada A-4 przebiegająca w kierunku zachód – wschód. Dla ruchu tranzytowego duże znaczenie mają drogi prowadzące w kierunku A-4. Gminy z powiatu świdnickiego wspólnie podjęły się realizacji dużej inwestycji o znaczeniu regionalnym i krajowym pn. „**Budowa drogi powiatowej nr 3396 D na odcinku pomiędzy drogą krajową nr 5 a drogą woj. 382 i ul. Stęczyńskiego w Świdnicy**”. Projekt ukończony w 2011 był realizowany w oparciu o porozumienie i umowę z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego w ramach dofinansowania ze środków unijnych. Stanowił element regionalnego projektu połączenia stref aktywności gospodarczej z autostradą A4 (nowy korytarz drogi powiatowej nr 3396 do autostrady A4) i miał na celu aktywizację terenów inwestycyjnych Miasta i gminy Świdnica oraz usprawnienie układu komunikacyjnego Miasta poprzez połączenie części północno-wschodniej z częścią północno - zachodnią, co w konsekwencji przyczyniło się do lepszego skomunikowania istniejących terenów inwestycyjnych. W wyniku realizacji projektu otrzymano 13,076 km drogi.

Z chwilą przystąpienia do budowy łącznika do A4 podjęto plany o budowie tzw. „małej obwodnicy” Świdnicy – nowego odcinka o długości ponad 3 km łączącego drogę krajową nr 35 w węźle Słotwina z drogą wojewódzką nr 382 w kierunku Strzegomia. Droga zaprojektowana została w ramach obwodnicy południowej oraz za pomocą ronda z drogą wojewódzką 382 (ul. Sikorskiego) i drogą powiatową nr 3396D. Budowa drogi współfinansowana była ze środków EFRR w ramach PRO WD 2007-2013 priorytetu 3 Rozwój infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku, działania 3.1 Infrastruktura drogowa. Całkowita wartość projektu wynosi 35.565.556,89 PLN, w tym dofinansowanie 14.720.449,65 PLN. W ramach inwestycji powstała dwujezdniowa droga (po dwa pasy w każdym kierunku) o szerokości 8m każda, nowe skrzyżowanie jednopoziomowe i rondo połączone z obwodnicą Świdnicy w ciągu drogi krajowej nr 35. Celem budowy „małej obwodnicy” Świdnicy była poprawa stanu infrastruktury drogowej na terenie Dolnego Śląska, szczególnie gminy i miasta Świdnicy, a przede wszystkim połączenie planowanego węzła Słotwina z drogą wojewódzką nr 382 w kierunku Strzegomia. Poprzez usprawnienie powiązań sieci dróg wojewódzkich z krajowymi poprawi się komunikacja między ośrodkami regionalnymi rejonu wałbrzysko-świdnickiego z pozostałymi obszarami Dolnego Śląska. Oddanie do użytku tej drogi wyprowadzi tranzyt poza granice Świdnicy i upłynni lokalny ruch miejski. Wykonawcą „małej obwodnicy” było Przedsiębiorstwo Robót Drogowych i Mostowych S.A. z Kędzierzyna Koźła, które w 2012 r. wypowiedziało umowę i ogłosiło upadłość. W efekcie postępowania upadłościowego wykonawstwo przejął partner lidera konsorcjum firma Polimex - Mostostal S.A. Roboty budowlane zakończone zostały w lipcu br. Droga we wrześniu br. została oddana do użytku.

Kolejnym etapem mającym na celu poprawę układu komunikacyjnego i zwiększenie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T jest budowa „obwodnicy Świdnica - południowej” – obwodnicy, która swój początek będzie miała w węźle „Słotwina, a koniec w węźle „Pszemno”. W roku 2013 Miasto podjęło starania, polegające na wpisaniu zadania do realizacji w ramach ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej w latach 2014-2020. W ramach planowanego zadania powstałaby droga o długości 13 677m, przekroju dwujezdniowym bez pasów awaryjnych i prędkości 100 km/h. Szerokość pasa ruchu 3,5m i szerokości pasa dzielącego 4,0m oraz cztery węzły drogowe: Słotwina, Witoszów, Boleścín i Pszemno, 10 wiaduktów, 7 mostów, 29 przepustów. Wybudowana obwodnica południowa ma się przyczynić do skrócenia czasu przejazdu przez miasto, a wyprowadzony ciężki ruch tranzytowy poza tereny zamieszkałe obniży uciążliwości drogi wywołane hałasem, wibracjami i spalinami. Oddzielony zostałby ruch lokalny od regionalnego co poprawi warunki dla ruchu lokalnego i szybki przejazd tranzytowy oraz dobrą komunikację z drogami wojewódzkimi. Poprawią się warunki ruchu wewnętrznego i zmniejszy się niekorzystne oddziaływanie na środowisko. Wniosek Gminy Miasto Świdnica został przyjęty i wpisany do dokumentu pn. „Stanowisko Negocjacyjne Samorządu Województwa Dolnośląskiego” z lipca 2014 r., jako zadanie o istotnym znaczeniu dla rozwoju kraju 2014-2020 pn. „Budowa obwodnicy Wałbrzycha w ciągu Drogi Krajowej 35 oraz budowa obwodnicy Świdnicy wraz z modernizacją drogi krajowej nr 35 na odcinku Słotwina- Świebodzice”.

W roku 2013 złożono dwa wnioski na realizację zdań: **Budowa ul. Kliczkowskiej Etap I i II**, która ma na celu wyprowadzenie ruchu kołowego z terenu byłego ŚFUP w kierunku ul. Wrocławskiej oraz stworzenie alternatywy dojazdu do drogi krajowej nr 35 dla wschodniej części miasta. Zadanie przyczyni się do poprawy infrastruktury drogowej oraz ożywienia gospodarczego zdegradowanych obszarów przemysłowych. W 2012 r. został opracowany projekt budowlany i wykonawczy, pozyskano niezbędne uzgodnienia oraz pozwolenie na budowę. Roboty będą realizowane w II etapach. Zakres zadania obejmuje:

- wybudowanie odcinka drogi długości ok. 350 mb (od ul. Wincentego Witosa do ul. Wrocławskiej) wraz z przebudową ronda,
- przebudowę istniejącej ulicy długości ok. 200 mb od Wincentego Witosa do Kopernika,
- budowę oświetlenia ulicznego i kanalizacji deszczowej.

Projekt „Budowa ul. Kliczkowskiej w Świdnicy – Etap I” obecnie oczekuje na drugim miejscu na liście rezerwowej, natomiast projekt „Budowa ul. Kliczkowskiej w Świdnicy – Etap II” został wybrany do dofinansowania.

Planowana wartość zadania: ok. 10.300.000,00 PLN.

W latach 2012-2013 kontynuowano realizację przedsięwzięcia pn. **Budowa centrum przesiadkowego przy ul. Dworcowej i Kolejowej w Świdnicy**. Realizacja zadania ma na celu stworzenie regionalnego centrum przesiadkowego dla transportu publicznego w rejonie pl. Grunwaldzkiego i ul. Kolejowej w Świdnicy powiązanego systemem informacji pasażerskiej.

W okresie od października 2010r. do lipca 2013 r. w ramach zadania wykonano rewaloryzację zabytkowego budynku dworca PKP wraz z przebudową i wydzieleniem części budynku dla potrzeb: Centrum Przesiadkowego, Biura Strefy Płatnego Parkowania, pomieszczeń do wynajmu oraz pomieszczeń dla obsługi ruchu kołowego.

W 2013 r. wykonano kolejne etapy robót budowlanych:

- przebudowę ul. Kolejowej na odcinku od ul. Wałbrzyskiej do osi ul. Spacerowej,
- budowę dworca autobusowego oraz przebudowę części placu przed dworcem kolejowym.

Do zakończenia w 2014 r. pozostanie:

- budowa ogródka i remont istniejącego ogrodzenia od strony ul. Dworcowej,
- dokończenie przebudowy ul. Kolejowej,
- wybudowanie i wykonanie renowacji ogrodzenia pomiędzy torami kolejowymi, a dworcem,
- wybudowanie przejścia podziemnego,
- dokończenie przebudowy dworca autobusowego,
- przebudowa ul. Dworcowej,
- dokończenie robót na placu przed budynkiem dworca kolejowego.

Planowany termin zakończenia prac: listopad 2014r.

Źródło: Zadanie dofinansowane z RPO WD 2007-2013 Priorytetu III „Rozwój Infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku”, Działania nr 3.3. „Transport miejski i podmiejski”.

Wartość zadania: ok. 23.600.000 PLN, z czego dofinansowanie ok. 13.568.705,93 PLN

W latach 2012-2013 realizowano nw. zadania:

- **„Zagospodarowanie terenu ul. Parkowa – Podchorążych w Świdnicy etap I – Budowa dróg ul. Hetmańskiej i Kosynierów oraz infrastruktury podziemnej”**. Zadanie realizowane w ramach środków własnych i dofinansowania w ramach Programu Wieloletniego pn. „Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych – II etap Bezpieczeństwo - Dostępność – Rozwój”. Wartość zadania: 1.944.245,61 zł, z czego dofinansowanie 534.067,00 zł. Inwestycja miała na celu poprawę dostępności komunikacyjnej w rejonie, na którym zlokalizowane są liczne obiekty użytkowe zagospodarowane przez prywatnych przedsiębiorców. Inwestycję rozpoczęto w kwietniu 2012r., a zakończono we wrześniu 2012r. W ramach zadania wykonano uzbrojenie terenu w sieci: kanalizacji wodociągowej i sanitarnej, deszczowej i energetycznej oraz oświetlenie uliczne. Przebudowano drogę ul. Hetmańskiej i Kosynierów (jezdnia + chodniki + ścieżki rowerowe dwukierunkowe o nawierzchni asfaltowej) i wybudowano parking na 71 miejsc postojowych.

- **„Rewaloryzacja przestrzeni publicznych kwartałów Starego Miasta – przebudowa terenu przy ul. Franciszkańskiej w Świdnicy”.** Zadanie realizowane ze środków własnych i dotacji z RPO WD , Priorytetu IX „Miasto” Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska, Działania 9.1 „Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców”. Wartość zadania: 624.012,55 zł, z czego dotacja wyniosła 404.382,82 zł. Zadanie polegało na rewaloryzacji terenu przy ul. Franciszkańskiej w Świdnicy. W ramach zadania wymieniono nawierzchnię istniejącą i wprowadzono nowe elementy małej architektury. Wymieniono instalację odwadniającą oraz elektryczną, jak również zabezpieczenie pozostałych elementów uzbrojenia podziemnego. Wykonane prace przyczyniły się do poprawy estetyki w centrum miasta.
- **„Przebudowa ulic Polna Droga i Sprzymierzeńców w Świdnicy – Etap I – Przebudowa ulic Polna Droga i Sprzymierzeńców w Świdnicy, na odcinku od ul. Piaskowej do ul. Rycerskiej wraz z przebudową wiaduktu kolejowego w ciągu łącznicy PLK nr 771 nad w/w ulicami.”** Zadanie realizowane ze środków własnych oraz dotacji w ramach RPO WD, Priorytet III „Transport” Rozwój infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku, Działania 3.1 „Infrastruktura drogowa”. Wartość zadania: 4.644.602,21 zł, z czego dotacja 3.042.579,96 zł. Inwestycja miała na celu przedłużenie ciągu komunikacyjnego od ronda na ul. Pionierów Ziemi Świdnickiej, poprzez ulice Sprzymierzeńców/Polna Droga w kierunku ul. Wałbrzyskiej. Po przebudowie wiaduktu znacznie poprawiło się połączenie ul. Wałbrzyskiej z ul. Śląską, powstały nowe możliwości transportowe na kierunku Dzierżoniów - Wałbrzych z ominięciem centrum miasta, a także zdecydowanie poprawiły się warunki bezpieczeństwa ruchu drogowego. Realizacja przedsięwzięcia przyczyniła się do poprawy dostępności komunikacyjnej Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz miejsc atrakcyjnych turystycznie, tj. zalew nad Potokiem Witoszówka.

Ponadto do **poprawy komunikacji w mieście w 2012** przyczyniły się wymienione poniżej inwestycje:

- Budowa parkingu przy ul. Księcia Henryka Brodatego, Władysława Łokietka, Księżnej Jadwigi Śląskiej;
- Budowa chodnika przy ul. gen. Jakuba Jasińskiego;
- Budowa parkingu przy ul. kard. Stefana Wyszyńskiego;
- Przebudowa ul. Wschodniej;
- Budowa parkingu przy ul. Piotra Skargi w Świdnicy;
- Budowa chodnika przy ul. Wrocławskiej;
- Budowa zatoki postojowej przy ul. Hugona Kołłątaja w Świdnicy;
- Budowa chodnika przy ul. Jarosława Dąbrowskiego na odcinku od skrzyżowania z ul. Emilii Plater do nr 117;
- Zakup parkomatów;
- Budowa parkingu na Osiedlu Młodych;
- Budowa kanalizacji deszczowej w ciągu ul. Czereśniowej;
- Budowa zatok postojowych przy ul. Piotra Skargi;
- Budowa chodnika i zatoki autobusowej przy ul. Karola Marcinkowskiego na wysokości szkoły Podstawowej nr 4;
- Budowa chodnika o nawierzchni gruntowej od ul. Stanisława Wokulskiego do ul. Fabrycznej;
- Przebudowa ul. Bobrzańskiej;
- Przebudowa ul. Łużyckiej na odcinku od ul. Wieleckiej do ul. Serbskiej;

Do **poprawy komunikacji w mieście w 2013** przyczyniły się wymienione poniżej inwestycje:

- Budowa parkingu przy ul. Piotra Skargi w Świdnicy;
- Budowa parkingu przy ul. Ignacego Prądzyńskiego w Świdnicy;
- Budowa parkingu przy ul. kard. Stefana Wyszyńskiego;
- Budowa parkingu przy ul. Ignacego Paderewskiego w Świdnicy;
- Przebudowa ul. Częstochowskiej;
- Przebudowa chodnika i peronu dla wsiadających pasażerów przy ul. Mikołaja Kopernika;
- Modernizacja placu manewrowego pomiędzy ul. Armii Krajowej i Głowackiego w Świdnicy na potrzeby WORD.

Świdnica wobec Wrocławia

Hasło: „Młodszy partner, ale nie klient”

Świdnica leży w polu bezpośrednich oddziaływań Wrocławia, na granicy kształtującej się aglomeracji. Wybór strategiczny, to pełne włączenie się w funkcjonowanie aglomeracji przy rezygnacji z części autonomii, albo też otwarcie się na możliwości stwarzane przez rozwój Wrocławia i pogłębianie strategicznej wspólnoty interesów bez naruszania autonomii - taki zapis mamy w Strategii Rozwoju Miasta Świdnicy. Bliskość Wrocławia jest poważnym atutem rozwojowym Świdnicy. Świdnica stara się wykorzystywać szanse, którą stwarza możliwość skorzystania z zasobów edukacyjnych, kompetencyjnych i kulturowych Wrocławia.

Z myślą o stworzeniu szerszej trwałej więzi i poszukiwaniu obszarów kooperacji do tworzenia projektów w skali subregionalnej Świdnica jest członkiem **Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej**. Nasz udział w Spółce wynosi 1000 akcji imiennych o wartości 1000zł. Celem Spółki jest podejmowanie inicjatyw służących ożywieniu życia gospodarczego i społecznego w aglomeracji wrocławskiej, zwiększenie efektywności działań na poziomie strategicznym, poprawę jakości świadczonych przez gminy usług oraz rozszerzenie dotychczasowej oferty, która uwzględniałaby potrzeby dynamicznie zmieniającego się rynku aglomeracji.

Nowa Perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2014-2020 i priorytety zawarte w strategii Europa 2020 oraz założenia Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego wyznaczają nowe kierunki zrównoważonego rozwoju państwa. Polityka krajowa wskazuje nowe **instrumenty rozwoju terytorialnego**, które mają służyć zwiększeniu zaangażowania miast i ich obszarów funkcjonalnych w zarządzaniu środkami UE. Za pomocą tego instrumentu w obszarach funkcjonalnych mają być realizowane **wspólne projekty inwestycyjne**. Kierując się możliwościami, jakie stworzyła Komisja Europejska w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 w celu wspomaganie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz zwiększenia zaangażowania miast i ich obszarów funkcjonalnych z Miasta Wałbrzych i sąsiednich jednostek samorządu terytorialnego powstał obszar funkcjonalny - Aglomeracja Wałbrzyska. Świdnica z uwagi na położenie i powiązania społeczno - gospodarcze uchwałą Rady Miejskiej Świdnicy z dnia 20 grudnia 2013r. przystąpiła do nowego obszaru funkcjonalnego - Aglomeracji Wałbrzyskiej. Deklaracja współpracy na poziomie terytorialnym będzie stanowiła świadectwo partnerstwa między samorządami i ich zdolności współpracy oraz określi ramy nowej integracji terytorialnej.

Świdnicka sfera wpływów

Hasło: „Korzyści i odpowiedzialność”

Należy pamiętać, że Strategia Rozwoju Miasta jest programem rozwoju społeczno- gospodarczego miasta i stanowi w pewnym sensie rejestr wyzwań i zadań przed jakimi stoi społeczność lokalna oraz władze samorządowe. Wyrazem woli wspólnego budowania, lepszego i bardziej funkcjonalnego, lokalnego środowiska życia poprzez rozwiązywanie problemów dnia codziennego jest tworzenie

nowej jakości tego środowiska. Należy podkreślić, że bez czynnego udziału mieszkańców nie da się stworzyć nowej jakości lokalnego środowiska. Mając na uwadze powyższe, Prezydent Świdnicy od lat systematycznie zaprasza mieszkańców Świdnicy na spotkania poświęcone bieżącym problemom danej części Miasta.

Obecnie w całej Europie nasilają się procesy aglomeracyjne. Miasta stają się centrami wzrostu decydującymi o poziomie życia i rozwoju otaczających ich obszarów. Dodatkowym wyzwaniem są zmiany związane z perspektywą finansową UE 2014-2020 oraz nowo wytyczonymi priorytetami dla Unii Europejskiej zawarte w strategii Europa 2020. Mając na uwadze zmieniającą się rzeczywistość Świdnica wraz z sześcioma innymi gminami z Powiatu Świdnickiego /Gmina Świdnica, Gmina Jaworzyna Śląska, Gmina Strzegom, Gmina Żarów, Gmina Dobromierz, Gmina Marcinowice/ w roku 2013 przystąpiła do tworzącej się Aglomeracji Wałbrzyskiej (AW). AW powstała z inicjatywy samorządów skupionych wokół wspólnych spraw i wizji rozwoju subregionu wałbrzyskiego. Obecnie skupia ona 22 jednostki samorządu terytorialnego. Członkowie AW zobowiązali się do:

- zintensyfikowania wspólnych działań dla zapewnienia warunków trwałego rozwoju na całym obszarze AW;
- opracowania, a następnie realizacji wspólnej Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2013-2020;
- stosowania zasady partnerstwa, wzajemnego poszanowania i współpracy dążąc do zrównoważonego rozwoju całej Aglomeracji;
- realizacji na obszarze AW Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych /ZIT/;
- współpracy z Zarządem Województwa Dolnośląskiego i Ministerstwem Rozwoju Regionalnego w celu określenia finansowych narzędzi wsparcia przy realizacji ZIT AW na lata 2014-2020.

W ramach AW utworzone są 4 Rady Samorządowe AW: społeczna, gospodarcza, naukowa i organizacji pozarządowych skupiające przedstawicieli Gmin – Sygnatariuszy Deklaracji AW rekomendowanych przez ich władze wykonawcze.

Świdnica w roku 2013 w ramach Aglomeracji Wałbrzyskiej przystąpiła do realizacji projektu pn. **„Rozwój Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Wałbrzyskiej poprzez opracowanie dokumentów strategicznych wspierających integrację 23 jst: Strategii ZIT, Programu Gospodarki Niskoemisyjnej i Zintegrowanego Programu Transportu Publicznego”** na opracowanie dokumentów mających na celu dalszą integrację i zaciśnięcie współpracy gmin w ramach Aglomeracji Wałbrzyskiej oraz wspieranie zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju obszaru funkcjonalnego. Sporządzone dokumenty będą podstawą do ubiegania się o środki finansowe z Unii Europejskiej w latach 2014-2020.

Świdnica wobec sąsiadów

Hasło: „Współzawodnictwo i współdziałanie”

Narzędziem lokalnej polityki rozwoju jest współpraca i współdziałanie z sąsiadami. Celem współpracy Miasta Świdnica jest wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i budowanie partnerskich relacji między samorządem, a zorganizowanymi grupami mieszkańców oraz zdynamizowanie działań w sferze zadań publicznych, podniesienie ich skuteczności i efektywności przy realizacji celów Strategii Rozwoju Miasta. Dążenie do ściślejszych związków między gminami, mającymi wspólne powiązania i problemy.

W roku 2013 Radni Rady Miejskiej Świdnicy wyrazili wolę przystąpienia do Aglomeracji Wałbrzyskiej. W oparciu o zgodę Rady władze Świdnicy wraz z 22 innymi gminami podpisały **list intencyjny** w sprawie „**Współpracy służącej realizacji wspólnych działań w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej**” /tzw. ZIT/. Takie zintensyfikowanie wspólnych działań powinno zapewnić warunki trwałego rozwoju na całym obszarze Aglomeracji Wałbrzyskiej oraz pozwolić starać się o dotacje unijne na realizację wspólnych inwestycji. Program działań ZIT obejmuje przede wszystkim dynamiczną gospodarkę, innowacyjną przedsiębiorczość, modernizację kolei oraz infrastrukturę drogową, rewitalizację obszarów zdegradowanych czy projekty ekologiczne. Członkowie Aglomeracji będą strategicznym partnerem dla Dolnego Śląska.

Świdnica systematycznie współpracuje z organizacjami działającymi na rzecz zwiększania napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski i firmami zajmującymi się wyszukiwaniem lokalizacji pod inwestycje, placówkami dyplomatycznymi, organizacjami gospodarczymi. W latach 2012-2013 ściśle współpracowaliśmy z **Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną „INVEST - PARK”** Sp. z o.o. posiadającą kilkunastoletnie doświadczenie w tworzeniu atrakcyjnych warunków inwestycyjnych zarówno dla polskich, jak też zagranicznych przedsiębiorców. Równolegle prowadzona była współpraca z inwestorami krajowymi, jak i zagranicznymi. Na bieżąco przygotowywane były tereny inwestorom planującym rozpoczęcie lub rozszerzenie działalności gospodarczej. Również na bieżąco przekazywano lokalnym instytucjom otoczenia biznesu tj. Sudeckiej Izbie Przemysłowo – Handlowej w Świdnicy oraz Stowarzyszeniu Kupców i Przedsiębiorców Świdnickich, informacje związane z targami branżowymi i konferencjami gospodarczymi w Polsce i zagranicą celem poinformowania o nich przedsiębiorców.

W latach 2012-2013 Miasto wspierało w działaniach Lokalną Organizację Turystyczną "**Księstwo Świdnicko-Jaworskie**", która zajmuje się promocją gmin i miast Przedgórze Sudeckiego. Stowarzyszenie przy wsparciu finansowym Miasta wspierało rozwój turystyki, szczególną uwagę poświęcając promocji miast i miejscowości stowarzyszonych. Inicjatywa ma na celu odbudowę zerwanych więzi pomiędzy miastami i gminami Podgórze Sudeckiego leżącymi na terytorium średniowiecznego Księstwa Świdnicko-Jaworskiego. Członkowie stowarzyszenia podjęli na szeroką skalę wspólną promocję turystyczną i przedsięwzięcia kulturalne. Efektem tych działań jest integracja i współpraca mieszkańców regionu.

Miasto Świdnica jest członkiem **Sudeckiego Stowarzyszenia Inicjatyw Gospodarczych /SSIG/**, które ma na celu wspieranie samorządów lokalnych oraz obronę interesów gmin. Świdnica wspiera działalność stowarzyszenia, które swym zasięgiem obejmuje Powiat Świdnicki. W latach 2012-2013 Miasto wspomagało stowarzyszenie przy inicjatywach gospodarczych i społecznych. Za ich pośrednictwem udzielane było wsparcie bezrobotnym, małym i średnim przedsiębiorcom, w tym rozpoczynającym działalność gospodarczą po raz pierwszy. SSIG wspierało mikro, małych i średnich przedsiębiorców niskoprocentowanymi pożyczkami, posiłkując się środkami pozyskanymi z dotacji unijnych. W roku 2014 Bank Gospodarstwa Krajowego przyznał SSIG specjalną statuetkę za realizację projektu JEREMIE w regionie i wspieranie z sukcesem lokalnej przedsiębiorczości. Sudeckie Stowarzyszenie. Od grudnia 2010 roku, w pięciu otwartych konkursach stowarzyszenie zdobyło 20,5 mln zł. Wraz z finansowym wkładem własnym Stowarzyszenia, w wysokości ponad 1 mln zł, pozwoliło to stworzyć fundusz wsparcia mikro, małych i średnich przedsiębiorstw o wartości ponad 21,5 mln zł.

Zdrowa konkurencja sąsiadów i współdziałanie w latach 2012-2013 pozwalało na dynamizowanie rozwoju samorządności w Polsce. Od roku 2007 wóldarze gmin Przedgórze Sudeckiego spotykają się cyklicznie w zależności od potrzeb na **Sudeckich Konwentach Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów** z pięciu powiatów: świdnickiego, dzierzoniowskiego, kłodzkiego, wałbrzyskiego i ząbkowickiego. Uczestnicząc w spotkaniach kierują się zasadą „razem możemy więcej”. W ramach spotkań poruszane były różne tematy dotyczące funkcjonowania samorządu w Polsce. Do udziału w konwentach zapraszani byli przedstawiciele innych samorządów.

Z myślą o stworzeniu szerszej trwałej więzi i poszukiwaniu obszarów kooperacji do tworzenia projektów w skali subregionalnej Świdnica współpracowała m.in. z:

- **Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej**, której jest akcjonariuszem. Celem Spółki jest podejmowanie inicjatyw służących ożywieniu życia gospodarczego i społecznego w aglomeracji wrocławskiej, zwiększenie efektywności działań na poziomie strategicznym, poprawę jakości świadczonych przez gminy usług oraz rozszerzenie dotychczasowej oferty, która uwzględniałaby potrzeby dynamicznie zmieniającego się rynku aglomeracji;
- **Dolnośląską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A.** z siedzibą w Wałbrzychu, której jest akcjonariuszem. Celem spółki jest rozwój województwa dolnośląskiego i podnoszenie konkurencyjności jego gospodarki, przygotowanie przedsiębiorstw i struktur otoczenia biznesowego do współpracy międzynarodowej, zwłaszcza z instytucjami Unii Europejskiej, dostosowanie oferty małych i średnich przedsiębiorstw z Dolnego Śląska do wymagań rynku europejskiego oraz ułatwianie im dostępu do nowoczesnych, ekologicznych technologii produkcji i nowoczesnych metod zarządzania.

Świdnica jest członkiem **Ligi Polskich Miast i Miejsc UNESCO** z wpisaniem w roku 2001 na listę światowego dziedzictwa UNESCO Kościołem Pokoju.

W latach 2012-2013 Miasto było organizatorem i współorganizatorem spotkań i konferencji dla przedsiębiorców i z udziałem przedsiębiorców, instytucji, organizacji biznesowych i okołobiznesowych tj.:

- **„Wsparcie dla przedsiębiorców”** spotkanie w dniu 27.02.2012 r. skierowane do osób zainteresowanych pozyskaniem informacji nt. Dolnośląskiego Funduszu Powierniczego jako szansy rozwoju dla mikro, małych i średnich firm na Dolnym Śląsku, tanich pożyczek ze środków unijnych na rozwój przedsiębiorstw, poręczeń kredytowych udzielanych ze środków Dolnośląskiego Funduszu Powierniczego w ramach inicjatywy JEREMIE, refundacji na utworzenie stanowiska pracy i inne instrumenty wsparcia, sieci informacji i wsparcia przy aplikowaniu o Fundusze Europejskie 2007 – 2013, możliwości wsparcia dla przedsiębiorców w ramach RPO WD na lata 2007 – 2013. W spotkaniu wzięło udział ok. 90 przedsiębiorców.
- **I Śniadanie Biznesowe** „Korzyści wynikające z działalności w WSSE. Jakiego wymogi należy spełnić, aby skorzystać z ulg podatkowych” – spotkanie w maju 2012 r.
- **Śniadanie Biznesowe**- seminarium 2012 poświęcone inwestowaniu w Polsce i na Dolnym Śląsku, organizowane przez Amerykańską Izbę Handlową w Polsce, Brytyjsko-Polską Izbę Handlową oraz Polsko-Niemiecką Izbę Przemysłowo-Handlową, w ramach INTERNATIONAL OKTOBERFEST 2012 r.
- **Spotkanie biznesowo-noworoczne** z przedsiębiorcami strefowymi w ramach marketingu inwestycyjnego. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Ministerstwa Gospodarki, PAIiIZ, władze województwa dolnośląskiego, gmin i miast oraz inwestorzy z terenów WSSE- styczeń 2012 r.

- **Śniadanie biznesowe** w ramach INTERNATIONAL CHRISTMAS EVENING organizowanego przez Am Cham, AHK Polska, BPCC oraz CCIFP.
- Konferencja pt: "**Firmy rodzinne-sposób na kryzys?**" - 2012, jako wspólne przedsięwzięcie Sudeckiej Izby Przemysłowo-Handlowej w Świdnicy, Społecznej Akademii Nauk w Świdnicy oraz Urzędu Miejskiego w Świdnicy. Głównym zamierzeniem było przedstawienie obecnej sytuacji firm rodzinnych w Polsce, zaprezentowanie mocnych i słabych stron firm rodzinnych, zwrócenie uwagi na szanse ich rozwoju, a także na występujące zagrożenia. Powyższa konferencja była połączona z panelem dyskusyjnym, w którym wzięli udział m.in: Moderator: dr Andrzej Marjański, Prodziekan Wydziału Zarządzania Społecznej Akademii Nauk Paneliści: prof. Krzysztof Rybiński, prof. dr hab. Łukasz Sułkowski, przedstawiciele firm rodzinnych oraz samorządu terytorialnego i gospodarczego.
- **„Wsparcie dla przedsiębiorczych”** spotkanie w dniu 19.03.2013r. skierowane do osób zainteresowanych pozyskaniem kapitału na rozpoczęcie działalności jak i na rozwój firmy. Do dyskusji zaproszono specjalistów z kilku instytucji finansowych, którzy przedstawili możliwość pozyskania dotacji, niskooprocentowanych pożyczek i poręczeń kredytowych. W trakcie spotkania była możliwość skorzystania z bezpłatnych konsultacji indywidualnych na temat środków finansowych na rozpoczęcie i rozwój firm. W spotkaniu udział wzięło ok. 100 osób.
- **Spotkanie dla przedsiębiorczych** w dniu 24.09.2013r. Uczestnikom przekazano pakiet informacji na temat różnych rodzajów wsparcia, najnowsze informacje i dane na temat ostatnich dotacji ze środków UE na projekty inwestycyjne. Uczestnikom przekazana została aktualna wiedza w zakresie finansowego i niefinansowego wsparcia działalności gospodarczej. W spotkaniu udział wzięło ponad 100 osób.
- **„Chcemy dać pracę, ale potrzebujemy wsparcia”** pierwsze spotkanie w dniu 22.04.2014r. z parlamentarzystami z regionu i przedsiębiorcami poświęcone problemom i możliwym ułatwieniom w prowadzeniu działalności gospodarczej. Przedsiębiorcy mieli okazję w bezpośredni sposób przekazania swoich uwagi parlamentarzystom, którzy mają realny wpływ na funkcjonowanie polskiej gospodarki i tworzenie prawa. Spotkanie miało szczególny charakter w czasie, gdy dużo mówi się o kryzysie, który staje się odczuwalny również dla naszej lokalnej gospodarki. W spotkaniu wzięło udział ok. 30 osób, w tym przedstawiciele Stowarzyszenia Przedsiębiorców i Kupców Świdnickich, Sudeckiej Izby Przemysłowo-Handlowej, Sudeckiego Stowarzyszenia Inicjatyw Gospodarczych, Cechu Rzemiosł Różnych, firm lokalnych oraz działających w świdnickiej podstrefie WSSE „Invest-Park”, a także uczelni wyższych.
- **Spotkanie z parlamentarzystami i przedstawicielami lokalnego biznesu** w dniu 9.12.2013r. było kontynuacją wcześniejszych tematów i zasad współpracy poruszonych na spotkaniu w dniu 22 kwietnia w Świdnicy. Podczas spotkania rozmawiano o problemach i możliwych ułatwieniach w prowadzeniu działalności gospodarczej. W spotkaniu wzięło udział ok. 30 osób. m. in. przedstawiciele Stowarzyszenia Przedsiębiorców i Kupców Świdnickich, Sudeckiej Izby Przemysłowo-Handlowej, Sudeckiego Stowarzyszenia Inicjatyw Gospodarczych, Cechu Rzemiosł Różnych, firm lokalnych oraz działających w świdnickiej podstrefie WSSE „Invest-Park”, a także uczelni wyższych, Urzędu Skarbowego, ZUS-u i Powiatowego Urzędu Pracy.
- **„Nowi przedsiębiorcy – gra o pierwszy milion”** konferencja zorganizowana w dniu 18.10.2013r. w siedzibie SIPH, a poświęcona przedsiębiorczości. Gościem specjalnym Robert Gwiazdowski, profesor Uczelni Łazarskiego, prezydent Centrum im. Adama Smitha, adwokat i doradca podatkowy.
- **„Firmy rodzinne -sposób na kryzys?”** konferencja zorganizowana w dniu 22.10.2013r. we współpracy partnerskiej z SIPH i Społeczną Akademią Nauk w Świdnicy, a poświęcona firmom rodzinnym w Polsce.

- **Śniadanie biznesowe** – spotkanie z przedstawicielami świdnickich firm, które zostały wyróżnione w XIV ogólnopolskim rankingu „Gazeta biznesu”. Prezydent Miasta w imieniu samorządu złożył wyróżnionym prezesom i dyrektorom gratulacje. Rozmawiano także o kondycji przedsiębiorstw, planach rozwoju, a także o oczekiwaniach biznesu w stosunku do samorządu. Uczestnicy zostali poinformowani o planach inwestycyjnych w roku 2014 i wydarzeniach i możliwościach wsparcia przedsiębiorców przez miasto. Nagrodzone i wyróżnione firmy to: **Wagony Świdnica, Bel-Pol, Franc Gardiner, Galess, Industrie Maurizio Peruzzo Comfort, King Chicken, Klingenburg International, Krause, Omega Sp. J. Rychter, Twardzicki**. Prezesi i dyrektorzy wymienionych firm to przedstawiciele świdnickiego biznesu, którzy od lat funkcjonują w naszym mieście, współtworząc jego historię i dobrą markę. Swoją działalnością udowadniają, że posiadają swoją receptę na kryzys i potrafią sprawnie reagować na zmieniające się warunki lokalne i globalne. Swoją obecnością świadczą o efektywności zarządzania, potencjale, pomysłowości oraz dobrym zespole pracowników.

W latach 2012-2013 prowadzone były działania związane z **pozyskiwaniem funduszy na rozwój przedsiębiorczości**. Na bieżąco informowane były środowiska gospodarcze o możliwościach korzystania z funduszy zewnętrznych. Do końca roku 2013 w Urzędzie Miasta funkcjonował **Punkt Konsultacyjny KSU**, świadczący usługi informacyjne oraz doradcze na rzecz przedsiębiorców oraz osób planujących rozpocząć działalność gospodarczą prowadzony przez Dolnośląską Agencję Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o. w ramach projektu „**Zapewnienie usług z zakresu rozwoju firmy dla przedsiębiorców oraz osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą w formule one-stop-shops**” realizowanego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach poddziałania 2.2.1 POKL, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W roku 2013 rozpoczęto prace nad programem **aktywizacji świdnickiego Rynku** uruchamiając Program pilotażowy „**Rynek z tradycjami**”. Celem programu jest: ożywienie Starego Miasta, wsparcie handlu i usług w obrębie świdnickiej starówki, promocja ciekawych miejsc, wydarzeń, ludzi. Inicjatywa jest szansą na dobry początek trwałych zmian i współpracy z przedsiębiorcami z rejonu Starego Miasta.

W oparciu o podpisaną w roku 2011 umowę o współpracy pomiędzy Miastem Świdnica, Miastem Trutnov, Sudecką Izbą Przemysłowo – Handlową i Czeską Izbą Gospodarczą-Izba Kralowehradecka dotyczącą realizacji wspólnego projektu w zakresie wsparcia i promocji przedsiębiorczości Świdnica w roku 2013 rozpoczęła realizację projektu pn. „**Miasta Trutnov i Świdnica wspierają przedsiębiorczość**”. Projekt o wartości 446 340,00zł. realizowany jest przez dwóch partnerów: Miasto Świdnicę i Miasto Trutnov w ramach dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, z Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007–2013. Świdnica na realizację projektu przeznaczy kwotę 206 324,00zł, z czego 175 375,00 zł to dotacja. Celem projektu jest wzmocnienie rozwoju gospodarczego pogranicza i zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez umożliwienie przedsiębiorcom m.in. udziału w targach, wystawach i spotkaniach kooperacyjnych. Istotą projektu będzie nawiązywanie trwałych powiązań pomiędzy samorządami lokalnymi i gospodarczymi, wzmocnienie rangi miejskich przedsięwzięć gospodarczych oraz aktywizacja środowisk biznesowych. Zgodnie z założeniami projektu Świdnica w latach 2013-2015 przeprowadzi następujące działania:

- przygotuje i zorganizuje dwie gale promujące przedsiębiorczość pn. „Świdnickie Gryfy”;

- przygotuje przewodnik po biznesie zawierający dane firm chętnych do współpracy transgranicznej;
- zorganizuje spotkanie kooperacyjne polskich i czeskich firm oraz samorządów gospodarczych i terytorialnych;
- umożliwi świdnickim przedsiębiorcom udział w polsko-czeskiej wystawie produktów regionalnych w Trutnowie i spotkaniach przedsiębiorców w Czechach;
- będzie prowadziła działania promocyjne i informacyjne dotyczące projektu.

Projekt skierowany będzie głównie do przedsiębiorców i osób działających w biznesie na obszarze pogranicza polsko-czeskiego, w tym członków izb i stowarzyszeń gospodarczych, przedstawicieli instytucji publicznych ukierunkowanych na wspieranie i rozwój przedsiębiorczości oraz mieszkańców Świdnicy i Trutnowa.

O skuteczności prowadzonych działań przez Gminę Miasto Świdnica świadczyć mogą opublikowane wyniki Raportu dotyczącego atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski w roku 2012 i 2013, wykonanego na zlecenie Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PAIiIZ) przez Centrum Analiz Regionalnych i Lokalnych pod kierunkiem Hanny Godlewskiej-Majkowskiej, profesor Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. W Raporcie na uwagę zasługuje wyróżnienie Świdnicy w dwóch płaszczyznach:

- Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna (PAI) gmin województwa dolnośląskiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji PKD;
- W **2012** „Raportcie o atrakcyjności inwestycyjnej” Świdnica uznana została na Dolnym Śląsku **„Gminą na 5”**
- W **2013** „Raportcie o atrakcyjności inwestycyjnej” Świdnica uznana została na Dolnym Śląsku **„Gminą na 5”**

W dniu 27 maja 2013r. w Katowicach odbyła się konferencja pn. **„Gmina przyjazna inwestorom, mieszkańcom i turystom”** podsumowująca Ogólnopolski Program Konkursowy „Przyjazna Gmina”. Podczas uroczystej Gali zorganizowanej przez redakcję Forum Biznesu w Dzienniku Gazeta Prawna pod patronatem Ministerstwa Rozwoju Regionalnego Świdnica wśród 17 innych gmin z terenu całej Polski została **wyróżniona certyfikatem „Przyjazna Gmina”** w kategorii gmina miejska. Program ma na celu wyłonienie najlepszych Gmin w Polsce oraz wskazanie kierunków rozwoju w polskim samorządzie lokalnym, a także promocję Gminy przyjaznej inwestorom, mieszkańcom i turystom. Przyznając nagrodę kapituła bierze pod uwagę głównie gminne i prywatne tereny inwestycyjne, inwestycje własne gminy, planowanie rozwoju gminy, promocję inwestycyjną i gospodarczą, instytucje kultury i edukacji, walory przyrodnicze i geograficzne. Tytuł „Przyjaznej Gminy” wskazuje liderów przyjaznych gmin i ma zapewnić potencjalnego inwestora, iż jego wymagania zostaną spełnione.

W dniu 29.10.2013r. podczas konferencji w Jeleniej Górze poświęconej Regionalnemu Programowi Operacyjnemu Świdnica odebrała honorowy tytuł **„Dolnośląski lider RPO”** za III miejsce w konkursie organizowanym przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego. Tytuł przyznany został za projekt „Przebudowa budynku przy ul. Długiej na Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych”, modelowy przykład rewitalizacji, w ramach którego wyremontowany został historyczny obiekt i miejsce do rozwoju sektora pozarządowego.

W II edycji konkursu podczas Gali Finałowej zorganizowanej w dniu 8.11.2013r. w ramach **Plebiscytu Gospodarczego Sudeckie Kryształ 2013** w kategorii „najlepsza impreza promująca

region” Świdnica za Kongres Regionów odebrała statuetkę „**Sudeckie Kryształy 2013**”. Organizatorem konkursu była Telewizja Sudecka jedna z największych lokalnych stacji na Dolnym Śląsku. Głównym celem imprezy jest promocja przedsiębiorczości i wyróżnienie spośród wielu działających w naszym regionie firm, instytucji, stowarzyszeń i organizacji, które odniosły sukces i które dla innych mogą być przykładem sprawności działania, wzorem solidności i rzetelności. Plebiscyt cieszył się szerokim zainteresowaniem ogólnopolskich mediów. Galę relacjonowały m.in. Polskie Radio oraz Telewizja Polska, a także Gazeta Wyborcza i Polska The Times, które patronowały imprezie.

Wyrazem docenienia świdnickich przedsiębiorców i ich działań przez władze Miasta w latach 2012-2013 były nagrody gospodarcze przyznawane w ramach konkursu „**Gryfy Świdnickie**”. Nagrody trafiły do najlepszych świdnickich przedsiębiorstw i osobowości biznesu. Nagrody przyznawane przez kapitułę wręczane były w następujących kategoriach:

- „Produkt regionalny”;
- „Inwestycja roku”;
- „Dynamiczny rozwój firmy”;
- „Innowacyjność”;
- „Firma przyjazna środowisku i ludziom;
- „Wybitna osobowość” ;

Była też nagroda specjalna Prezydenta Miasta i nagroda „Na najlepszego pracodawcę” przyznawana w plebiscycie przez internautów i czytelników świdnickich tygodników: „Wiadomości Świdnickich”, „Tygodnika Świdnickiego” oraz „Dzisiaj Świdnica”.

Świdnica na szerokim forum

Hasło: „Budowanie wpływów sieciowych”

W epoce informacyjnych i komunikacyjnych powiązań sieciowych można budować pozycję miasta w pewnym oderwaniu od ograniczeń geograficznych. Świdnica udowodniła swoje możliwości w tym zakresie. Od roku 2010 wraz ze spółką Ringier Axel Springer Polska występuje w roli współorganizatora **Ogólnopolskiego Kongresu Regionów**. Kolejne edycje Kongresu odbywają się wokół kluczowych zagadnień: samorząd, inwestycje, rozwój. W Kongresie uczestniczy ok. 1,5 tysiąca osób z całej Polski. W ramach kongresu odbywają się sesje plenarne i panele dyskusyjne. Dyskusje podzielone są na kilka ścieżek tematycznych: polityka, ustrój samorządów, relacje rząd-samorząd, gospodarka, biznes, inwestycje, urząd-obywatel, drogi i motoryzacja, e-urząd. **Kongres Regionów** jest wyjątkowym przedsięwzięciem w skali Polski, ważnym medialnym wydarzeniem, które wypromowało Świdnicę w środowiskach biznesowych i samorządowych w całym kraju. Jest doskonałą okazją i dobrym miejscem do wymiany doświadczeń, a także pozyskiwania do współpracy nowych partnerów. Patronami instytucjonalnymi Kongresu Regionów byli: Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej oraz Związek Powiatów Polskich. Adresatami Kongresu byli przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy kierujący ofertę do samorządów, inwestorzy. W trakcie Kongresu, oprócz paneli dyskusyjnych i sesji plenarnych, odbyły się także prezentacje, warsztaty i imprezy towarzyszące. Wręczane są nagrody w prestiżowych rankingach samorządowych, organizowanych przez tygodnik „Newsweek Polska”, miesięcznik „Forbes”, dwutygodnik „Komputer Świat” oraz Związek Powiatów Polskich. Kongres Regionów jest imprezą promująca ideę samorządności w Polsce.

Świdnica aspiruje do odgrywania ważnej roli w ogólnopolskiej sieci miast średniej wielkości. Pokazują to wyniki rankingów ogólnopolskich tygodników opiniotwórczych. W roku 2012 w rankingu **Miast Atrakcyjnych dla Biznesu** w kategorii miasta od 50 tys. do 150 tys. zorganizowanym przez

miesięcznik Forbs Świdnica zajęła **V miejsce**. Badane były miasta najbardziej przyjazne do prowadzenia biznesu, analizując m.in. liczby nowootwartych i zamykanych firm w mieście. W roku 2013 w rankingu **Miast Atrakcyjnych dla Biznesu** w kategorii miasta od 50 tys. do 150 tys. zorganizowanym przez miesięcznik Forbs Świdnica zajęła **IX miejsce**.

Świdnicki program gospodarczy był poddawany ocenie w rankingu **Filary Polskiej Gospodarki 2012** organizowanym przez redakcję „Puls Biznesu” i firmę Millward Brown SMG/KRC. Świdnica otrzymała tytuł „**Samorządowy Menadżer Regionu**”. Celem rankingu jest wyłonienie firm oraz samorządów, których działalność ma wyjątkowy wpływ na rozwój regionu. Samorządy terytorialne swoimi głosami zdecydowały o wyborze zwycięzców plebiscytu w poszczególnych województwach, to właśnie dzięki głosom innych JST Miasto Świdnica otrzymało tytuł. Świadczy to o tym, że okoliczne gminy, miasta i powiaty widzą w naszym mieście lidera, którego działalność warta jest uznania; poprzez udział w rankingach.

W rankingu najlepsza „**piętnastka**” wśród prezydentów polskich miast organizowanym przez „Newsweek Polska” Prezydent Miasta Świdnicy w roku 2012 zajął 11 miejsce, a w roku 2013 zajął 14 miejsce. Na podstawie nadesłanych ankiet oceniana była aktywność włodarzy za ostatni rok według kryteriów: dochody miasta, umiejętność pozyskiwania środków unijnych, zadłużenie, inwestycje prowadzone z budżetu oraz zdolność przyciągania inwestorów. Ranking uwzględnił także umiejętność rozwiązywania problemów społecznych oraz inwestycje w kulturę, edukację i rekreację.

Świdnica pragnie być czynnym aktorem różnorodnych sieci powiązań. Organizowane na terenie Świdnicy przedsięwzięcia nabierają coraz większego rozmachu. Natomiast w dniach 1-4 sierpnia 2013 r. po raz pierwszy zorganizowany został **Zjazd Wszystkich Świdniczan**. W tych dniach spotkali się świdniczanie i sympatycy miasta, w sumie ok. 1,2 tys. osób, w tym ponad 300 osób z Polski, Europy i Świata. Najliczniejszą grupą byli goście z Niemiec, Wielkiej Brytanii, Grecji i USA, ale odwiedzili nas również Świdniczanie z innych, często odległych krajów. Uczestnicy Zjazdu mieli okazję do nawiązania kontaktów i przyjaźni. Podczas Zjazdu zostało podpisane **Porozumienie na Rzecz Integracji Świdniczan**. I Zjazd Wszystkich Świdniczan to w sumie były dziesiątki przedsięwzięć: wycieczki autobusowe i rowerowe, konkursy, zabawy, turnieje – Zmagania Narodów, spotkania w restauracjach. Nie zabrakło również widowisk historyczno-muzycznych, pikniku ekologicznego z animacjami dla dzieci oraz wielu innych imprez towarzyszących, które odbywały się w Rynku i na placu Jana Pawła II. Impreza z każdym kolejnym rokiem powinien przyciągać coraz większą liczbę uczestników.

W dniach 11-12 kwietnia 2013r. Prezydent Miasta reprezentował Miasto w **Śląsko-Sudeckim Konwencie Samorządowym** w Pszczynie, Gierałtowicach i Gliwicach. Debaty dotyczyły bieżących problemów w oświacie oraz wymianie doświadczeń jednostek samorządu, podczas wdrażania nowego systemu gospodarki odpadami. Rozmawiano o poprawie jakości rządzenia i zarządzania w samorządzie lokalnym w oparciu o metody benchmarkingu. W Konwencie uczestniczyło blisko 70. samorządowców z regionu Przedgórze Sudeckiego i ze Śląska.

W dniu 29 października 2013r. Prezydenta Miasta spotkał się w Nowej Soli z przedstawicielami regionalnych organizacji samorządowych, gdzie jako **Przewodniczący Sudeckiego Konwentu Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów** podpisał wspólnie z innymi organizacjami samorządowymi Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych (OPOS). W spotkaniu udział wzięły delegacje z dziewięciu organizacji: Podkarpackiego Stowarzyszenia Samorządów Terytorialnych, Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Wielkopolski, Stowarzyszenia Gmin Regionu Południowo-

Zachodniego Mazowsza, Związku Gmin i Powiatów Regionu Łódzkiego, Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, Związku Gmin Lubelszczyzny, Związku Gmin Pomorskich, Związku Gmin Śląska Opolskiego i naszego Sudeckiego Konwentu Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów. Celem działań OPOS jest wspólna i skoordynowana reprezentacja w najważniejszych sprawach związanych z funkcjonowaniem samorządu terytorialnego w Polsce oraz wzajemna wymiana dobrych praktyk związanych z funkcjonowaniem regionalnych organizacji samorządowych.

W dniu 2 grudnia 2013r. Prezydent Miasta na zaproszenie Polish Governance Institute wziął udział w **międzynarodowym panelu dyskusyjnym** prezydentów miast zrównoważonego rozwoju. Prezentował praktyczne przykłady zarządzania miastem w świetle koncepcji zarządzania wielopoziomowego oraz zrównoważonego rozwoju. W konferencji udział wzięli przedstawiciele JST, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorcy oraz studenci i doktoranci zarządzania publicznego. Partnerami tego przedsięwzięcia byli: Fundacja im. Konrada Adenauera w Polsce, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego oraz Ministerstwo Pracy i Polityki.

Świdnica włączyła się w projekt pn. **Dolnośląska Sieć Szkieletowa /DSS/**, w ramach którego ma powstać szerokopasmowa sieć internetowa o charakterze szkieletowo – dystrybucyjnym na Dolnym Śląsku. Sieci powstałe w ramach projektu będą otwarte dla wszystkich zainteresowanych przedsiębiorców telekomunikacyjnych dostarczających usługi szerokopasmowe bezpośrednio odbiorcom końcowym, tj. mieszkańcom, firmom i instytucjom z terenu Dolnego Śląska. W ten sposób podmioty komercyjne będą mogły budować własne sieci dostępne na terenach dotychczas dla nich nieatrakcyjnych inwestycyjnie. Projekt ostatecznie otrzymał nazwę „Likwidacja obszarów wykluczenia informacyjnego i budowa Dolnośląskiej Sieci Szkieletowej”. Ma on celu likwidację miejsc wykluczenia informacyjnego w naszym regionie – głównie na obszarach wiejskich i małych miast. Jego realizacja umożliwi aktywny i szybki rozwój społeczeństwa informatycznego w naszym województwie, tworząc przy tym nowe możliwości dla rozwoju społecznego, ekonomicznego i technicznego mieszkańców Dolnego Śląska. Projekt jest finansowany ze środków RPO WD oraz budżetu województwa Dolnośląskiego zgodnie z przyjętą Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020r. Dolnośląska Sieć Szkieletowa ma być gotowa do 2015r. Wartość tego projektu to ok. 204 mln zł. Świdnicka część projektu będzie kosztowała ponad 1,86 mln zł, z czego blisko 250 tys. zł Miasto przeznaczyło ze swojego budżetu.

Świdnica w roku 2013 w ramach Aglomeracji Wałbrzyskiej przystąpiła do realizacji projektu pn. **„Rozwój Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Wałbrzyskiej poprzez opracowanie dokumentów strategicznych wspierających integrację 23 jst: Strategii ZIT, Programu Gospodarki Niskoemisyjnej i Zintegrowanego Programu Transportu Publicznego”** realizowanego z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 „Konkursu dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania współpracy w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych” ogłoszonego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Wartość projektu: 2.999.994,00 zł, wartość dotacji 90% tj.: 2.699.994,60 PLN, w tym wkład Gminy Miasto Świdnica 30.913,07 zł. Projekt będzie realizowany w latach 2013-2015 przez 22 jednostki samorządu terytorialnego Aglomeracji Wałbrzyskiej. Celem projektu jest opracowanie dokumentów mających na celu dalszą integrację i współpracę gmin w ramach Aglomeracji Wałbrzyskiej oraz wspieranie zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju obszaru funkcjonalnego. Główne działania projektu to:

- Opracowanie „Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Aglomeracji Wałbrzyskiej”,

- Opracowanie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla AW”,
- Opracowanie „Zintegrowanego Programu Transportu Publicznego”.

Sporządzone dokumenty będą podstawą do ubiegania się o środki finansowe z Unii Europejskiej w latach 2014-2020.

Jednym z elementów budowania sieciowych powiązań europejskich była **współpraca międzynarodowa**, której zasadniczymi aspektami były kontakty międzynarodowe, głównie oparte na współpracy z miastami partnerskimi Świdnicy. W ramach **formalnej współpracy** z miastami partnerskimi Świdnica ma zawartych **8 umów** partnerskich:

1. z niemieckim miastem **Biberach** podpisaną w Świdnicy w dniu 11.05.1991 r.
2. z czeskim miastem **Trutnov** podpisaną w dniu 12.06.1998 r.
3. z czeskim miastem **Police nad Metuji** podpisaną w dniu 14.05.1994 r.
4. z ukraińskim miastem **Iwano Frankowsk** podpisaną w dniu 19.09.2008 r.
5. z ukraińskim miastem **Niżyn** podpisaną w dniu 10.12.2001 r.
6. z węgierskim miastem **Kazinbarcika** podpisaną w dniu 15.03.1999 r.
7. z litewskim **Rejonem Święciańskim** podpisaną w dniu 31.05.2002 r.
8. z angielskim **Dystryktem Tendring** podpisaną w dniu 28.08.1999 r.

Współpraca z zaprzyjaźnionymi miastami, odbywa się przede wszystkim w dziedzinie: kultury, sportu i turystyki, edukacji, działalności gospodarczej. Współpraca jest okazją do wymiany doświadczeń, nawiązania i budowania relacji partnerskich.

Działania i projekty realizowane w latach 2012-2013 z partnerami zagranicznymi:

- W dniach 5-6 maja 2012 r. miała miejsce wizyta partnerska na Ukrainie. Trzyosobowa delegacja ze Świdnicy uczestniczyła w obchodach 350-lecia miasta **Iwano- Frankowsk**. Podczas wizyty w parku miejskim w „Alei miast partnerskich” posadzone zostały drzewa, które będą przypominać kolejnym pokoleniom o dobrych relacjach pomiędzy społeczeństwami na progu XXI wieku.
- W dniach 1-3 czerwca 2012 r. Świdnica gościła 35 osobową delegację gości z Czech, Litwy, Niemiec, Ukrainy i Węgier. Przedstawiciele 7 miast partnerskich uczestniczyli w **konferencji poświęconej inwestycjom miejskim**, zrealizowanym w ostatnim dziesięcioleciu przy współudziale środków zewnętrznych – szczególnie dotacji unijnych. Poszczególne delegacje przedstawiły prezentacje multimedialne, w których opisano osiągnięcia samorządów uzupełnione ciekawym materiałem zdjęciowo-filmowym. Spotkanie było okazją do wymiany spostrzeżeń m.in. na temat funkcjonowania wielu krajów w jednej strukturze – Unii Europejskiej. Spotkanie było także okazją do świętowania uroczystego otwarcia wieży ratuszowej.
- W dniu 2 czerwca 2012r. uroczystie podpisano List Jubileuszowy z okazji **10-lecia współpracy** partnerskiej pomiędzy naszym miastem, a **Rejonem Święciańskim** na Litwie. Przy podpisaniu obecny był mer Rejonu Święciańskiego, Vytautas Vigelis.
- W dniu 23 czerwca 2012 r. mieszkańcy Świdnicy w ramach projektu „Dotknij historii – rocznice, flesze, numizmaty” wyjechali do czeskiego Trutnowa na pokaz historyczny **„Bitwa pod Trutnowem”**.
- W dniu 23 sierpnia 2012r. w Świdnicy wystąpiły zespoły folklorystyczne z Macedonii / zespół KUD „Stobi”/ i Ukrainy /”Dywocwit”/, które przyjechały w ramach projektu „TUTEJSI czyli Stragan Kultury w małym mieście” na zaproszenie Stowarzyszenia Miłośników Tańca „Jubilat”.
- Przez cały rok 2013r. realizowany był polsko –czeski projekt pn. „Świdnicki GRYF i Trutnowski SMOK” oraz adekwatny projekt miasta partnerskiego Trutnow pt. „Trutnowski DRAK i Świdnicki GRYF”. W ramach projektu w Świdnicy zorganizowane zostały trzy duże imprezy kulturalno-

edukacyjne: Międzynarodowy Konkurs Modeli Redukcyjnych, Świdnicka Gryfiada, Święto Latawca – tzw. Dragonalia, a także szereg warsztatów tematycznych dotyczących modelarstwa, plastyki, muzyki i teatru. Z kolei w Trutnowie świdniczanie mogli uczestniczyć m. in. w korowodzie – Parada Smoków, festynie z okazji „Wejścia smoka na wieżę Ratuszową” oraz imprezie z okazji „Zejścia smoka z wieży Ratuszowej”. Organizacja imprez oparta była o wspólne dzieje i losy m. in. księżniczki świdnickiej Anny – królowej Czech i jej męża cesarza Karola. Orszaki Anny i Karola przeszły w czerwcu w uroczystym pochodzie zaręczynowym przez Rynek w Świdnicy w trakcie Świdnickiej Gryfiady.

- W dniu 11 maja 2013 r. delegacja ze Świdnicy na czele z Prezydentem Miasta odwiedziła miasto partnerskie Iwano-Frankowsk na Ukrainie, gdzie uczestniczyła w otwarciu Centrum Kultury Polskiej i Dialogu Europejskiego. W uroczystości uczestniczyły środowiska polonijne oraz zaproszeni goście z wielu europejskich miast partnerskich.
- W dniu 17-19 sierpnia 2013r. delegacja ze Świdnicy gościła w Kazincbarcika na Węgrzech z okazji „święta miasta”. W ramach wizyty partnerskiej gospodarze zaprezentowali programy finansowane z UE, w których czynnie uczestniczą.
- W dniach 20-21 września 2013r. Świdnickie Towarzystwo Partnerstwa Miast pod hasłem „Kolorowy Jubileusz – Partnerstwo i Przyjaciele” świętowało jubileusz 20 –lecia partnerstwa w Świdnicy. Do naszego miasta zjechały delegacje z Niemiec i Anglii. Głównym tematem tegorocznej imprezy była aktywności seniorów na przykładzie uniwersytetów trzeciego wieku z Biberach, Tendring i Świdnicy oraz promocja kultury niemieckiej i angielskiej.
- W dniu 17 grudnia 2013 r. odbyła się polsko – czeska Gala Przedsiębiorczości „Świdnicki Gryf” przedsięwzięcie realizowane w ramach dwuletniego projektu pn. „Miasta Trutnov i Świdnica wspierają przedsiębiorczość” współfinansowanego ze środków unijnych Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej RCz – RP 2007-2013. Podczas Gali wręczone zostały statuetki Świdnickiego Gryfa w następujących kategoriach: **Wybitna Osobowość Pogranicza i Najlepsza Firma Transgraniczna.**

Przedstawiciele Miasta w dniach **26-29.09.2013r.** wzięli udział w **Konferencji** zorganizowanej w **Valence** we **Francji** dla przedsiębiorców oraz instytucji okołobiznesowych z sześciu krajów europejskich. W spotkaniu wzięli udział biznesmeni z Francji, Niemiec, Włoch, Anglii, Polski i Rumunii, co pozwoliło nawiązać interesujące kontakty gospodarcze. Świdnicę reprezentowali przedstawiciele Sudeckiej Izby Przemysłowo-Handlowej oraz Urzędu Miejskiego. Po zapoznaniu uczestników z prezentacją miasta, przekazano organizatorom dane firm świdnickich zainteresowanych współpracą w jednej z trzech branż: budowlanej, spożywczej i kosmetycznej.

PODSUMOWANIE

Niniejszy dokument stanowi podsumowanie realizacji Strategii Rozwoju Miasta „Świdnica w perspektywie pokoleniowej” za lata 2012-2013. Przeprowadzona analiza nie daje podstaw do całościowej oceny funkcjonowania miasta. Należy pamiętać, iż strategia jest procesem cząstkowych zmian, w trakcie których formuje się wzorzec działania powielany w czasie. Należy stwierdzić, iż podjęte w tym okresie zadania i inicjatywy na rzecz rozwoju Miasta przybliżają nas do osiągnięcia celu strategicznego: uczynienia Świdnicy dobrym miejscem do życia - całego życia. A systematyczna i konsekwentna praca, a przede wszystkim wspólne i spójne działania w kolejnych latach pozwolą na osiągnięcie celu i wyznaczonej misji.

Prezydent Miasta Świdnicy
Wojciech Murdzek

Załącznik nr 1
do Sprawozdania z realizacji Strategii Rozwoju Miasta za lata 2012 - 2013

INFRASTRUKTURĘ SPORTOWĄ na terenie Świdnicy tworzą przede wszystkim **obiekty sportowe** w większości będące w zarządzie Świdnickiego Ośrodka Sportu i Rekreacji do których zaliczamy:

- **Basen kryty** przy ul. Równej 9 o pow. 6.111 m² z niecką kąpielową o wymiarach 25x12,5 m i głębokości od 1,2 – 4,0m na której znajduje się 5 torów pływackich;
- **Basen letni przy ul. Śląskiej 35 z 4 nieckami kąpielowymi** o pow. 5.169m²:
 - ✓ **brodzik** o wymiarach 10x70m i głębokości od 0,4 do 0,6m;
 - ✓ **niecka 1** o wymiarach 28x70m i głębokości od 0,7 do 0,9m;
 - ✓ **niecka pływacka** o wymiarach 25x50m i głębokości od 1,6 do 1,8m;
 - ✓ **niecka pływacka z wieżą do skoków** o wymiarach 25x50m i głębokości od 3,2 do 4,5m;

W skład kompleksu basenowego wchodzi szatnie – rozbieralnie z zapleczem sanitarnym. A w otoczeniu znajduje się teren rekreacyjno – wypoczynkowy o pow. Ok. 18.000m².

- **Hala sportowa przy ul. Pionierów 29** o pow. użytkowej 1674,56 m² i wymiarach: 27x19m, w której zlokalizowane są boisko do gry w siatkówkę i koszykówkę oraz hala główna z salą do ćwiczeń o wymiarach 21x10m;
- **Hala sportowa ze stadionem na Zawiszowie** o pow. użytkowej 3760m² wyposażona w szatnie i zaplecze przystosowane do korzystania przez osoby niepełnosprawne w skład której wchodzi:
 - ✓ pełnowymiarowe boisko o wymiarach 44x25m i wysokości 9,30m, przystosowane do rozgrywania meczów ligowych piłki siatkowej, piłki koszykowej, piłki ręcznej, badmintona oraz mniejsze salki sportowe z widownią na 560 osób;
 - ✓ siłownia o wymiarach 11x9m;
 - ✓ sala do judo o wymiarach 12,5x6,5m;
 - ✓ Stadion, w skład którego wchodzi: boisko do piłki plażowej o wymiarach: 22x13m, boisko do koszykówki o wymiary: 27x15m, boisko do piłki nożnej o wymiarach: 60x30m, rzutnia do pchnięcia kulą, skocznia uniwersalna (w dal i wzwyż) o wymiarach: rozbieg 15x1,5m, bieżnia okólna 250 m (4 tory), w tym bieżnia prosta 115 m (6 torów);
- **Hala lodowiska przy ul. Śląskiej 35** o pow. 4.667,7m², widowni -749 osób i pełnowymiarowej tafli sztucznego lodowiska o wymiarach 60x30m przeznaczona do organizowania ogólnie dostępnych ślizgawek, rozgrywek hokejowych, pokazów łyżwiarstwa figurowego, short tracku i curlingu i innych sportów zimowych. W okresie letnim hala wykorzystywana jest do organizowania walk bokserskich i do innych imprez sportowych;
- **Korty tenisowe przy ul. Śląskiej 35** o wymiarach 10,97x23,77m - 6 szt. przeznaczone do gry w tenisa o nawierzchni ziemnej, umożliwiające prowadzenie treningów, rozgrywanie meczów singlowych i deblowych. Przy kortach jest ściana treningowa dwustronna;
- **Skate Park** przy ul. Polna Droga o powierzchni 1,2947 ha z placem o wymiarach 20x40m, na którym rozmieszczone zostały specjalne przyrządy służące do wykonywania różnorodnych elementów technicznych (tzw. tricków). Obiekt o charakterze uniwersalnym dla rolkarzy, deskorolkarzy, amatorów jazdy na rowerach typu BMX. W okresie zimowym służy do rywalizacji sportowych tj.: snowboard i narciarstwo biegowe na odcinku 400 m. Obiekt posiada nagłośnienie, oświetlenie, monitoring i ekran dźwiękochłonny 88m²;
- **Stadion wraz kompleksem boisk w skład którego wchodzi:**
 - ✓ **boisko piłkarskie nr 1** zlokalizowane na stadionie głównym z nawierzchnią trawiastą o wymiarach 105x70m i widownią na 999 osób. Boisko otacza 6 torów z szutrową bieżnią lekkoatletyczną o długości 400 metrów;

- ✓ **boisko piłkarskie nr 2** (treningowo- meczowe) z nawierzchnią trawiastą o wymiarach 100x65m i sztucznym oświetleniem w postaci 18 lamp halogenowych o łącznej mocy 500 lux/wat;
 - ✓ **boisko piłkarskie nr 3** ze sztuczną murawą o wymiarach 92x62m, wykonane z materiałów o bardzo wysokich parametrach technicznych umożliwiających grę przy niekorzystnych warunkach atmosferycznych. Boisko posiada sztuczne oświetlenie, w postaci 24 lamp halogenowych o łącznej mocy 6000 lux/wat oraz certyfikat FIFA 2 STAR;
 - ✓ **boisko piłkarskie nr 4** (treningowe) z nawierzchnią trawiastą o wymiarach 95x60m;
 - ✓ **boisko wielofunkcyjne nr 5** z nawierzchnią syntetyczną o wymiarach 40x20m i sztucznym oświetleniem. Na płycie boiska zostały wytyczone pola do gry w mini piłkę nożną i koszykówkę;
 - ✓ **2 pełnowymiarowe boiska** do gry w siatkówkę plażową wraz akcesoriami o wymiarach 40x20m;
- Ww. obiekty są wyposażone w sprzęt sportowy: bramki przenośne do piłki nożnej, słupki i siatki do plażówki, płotki lekkoatletyczne, piłki lekarskie.
- **Pawilon szatni piłkarskich o pow.** 140 m² z sanitariatami dla 2 drużyn i zapleczem socjalnym dla zawodników i sędziów;
 - **Pawilon wielofunkcyjny o pow.** użytkowej 171,10 m², pow. zabudowy 360m². W budynku jest 10 pomieszczeń, które użytkowane są w okresie letnim jako szatnie przez kluby piłkarskie;
 - **Wiata rekreacyjna** z zapleczem sanitarnym i gospodarczym oraz grillem murowanym;
 - **Dom Wycieczkowy kat. III z polem campingowym** przy ul. Śląskiej 37 dwukondygnacyjny o pow. użytkowej 685,9m² z 18 pokojami z pełnym węzłem sanitarnym i 50 miejscami noclegowymi. W obiekcie znajduje się świetlica i sala kominkowa. Przy domu wycieczkowym znajduje się pole campingowe o pow. 0,56 ha z budynkiem higieniczno – sanitarnym o pow. 273,1m², w którym znajduje się świetlica, zaplecze kuchenne, zaplecze sanitarne, pomieszczenia gospodarcze i techniczne. Obiekt posiada pole namiotowe na 20 stanowisk i 15 stanowisk carawaningowych.

Infrastrukturę sportową uzupełniają obiekty sportowe usytuowane przy świdnickich szkołach, do których zaliczamy:

- **basen kryty** przy Szkole Podstawowej nr 4 o niecce kąpielowej o wymiarach 25x12,5m i głębokości od 0.8 – 1,8m na której znajduje się 5 torów pływackich;
- **kompleks boisk „Orlik”** przy Szkole Podstawowej nr 4 - boisko do piłki nożnej o nawierzchni z trawy syntetycznej o wymiarach 30x62m i boisko wielofunkcyjne do koszykówki i siatkówki o nawierzchni poliuretanowej o wymiarach 19x32m;
- **sala gimnastyczna** przy Szkole Podstawowej nr 4 o wymiarach 24x12m;
- **boisko do koszykówki** przy Szkole Podstawowej nr 4 o wymiarach 14x29m;
- **boisko „Orlik”** - boisko do piłki nożnej o nawierzchni z trawy syntetycznej o wymiarach 30mx62m i boisko do piłki ręcznej, koszykówki i siatkówki o nawierzchni tartanowej o wymiarach 19x32m;
- **sala gimnastyczna** przy Szkole Podstawowej nr 6 o wymiarach 22x10m;
- **boisko sportowe** przy Szkole Podstawowej nr 8 o wymiarach 51x39,4m;
- **sala gimnastyczna** przy Szkole Podstawowej nr 8 o wymiarach 10,05x20,05m;
- **miasteczko ruchu drogowego** o nawierzchni asfaltowej i wymiarach 2057m²;
- **sala gimnastyczna** przy Szkole Podstawowej nr 105 o wymiarach 17,60x11m;
- **sala korekcyjna** przy Szkole Podstawowej nr 105 o wymiarach 7,40x10,90m;
- **boisko do siatkówki** przy Szkole Podstawowej nr 105 o wymiarach 20,40x12,55m;
- **boisko do piłki ręcznej** przy Szkole Podstawowej nr 105 o wymiarach 20,40x40,40m;
- **sala gimnastyczna** przy Szkole Podstawowej nr 315 o wymiarach 23x10m;
- **boisko** ze sztuczną trawą do piłki nożnej przy Gimnazjum nr 1 o wymiarach 60x30m;

- **sala gimnastyczna** przy Gimnazjum nr 1 o wymiarach 22x11m;
- **siłownia** przy Gimnazjum nr 1 o wymiarach 13x5,6m;
- **sala gimnastyczna** przy Gimnazjum nr 2 o wymiarach 10x18m;
- **boisko do siatkówki** przy Gimnazjum nr 2 o wymiarach 21x14m;
- **boisko do koszykówki** przy Gimnazjum nr 2 o wymiarach 28x16m;
- **boisko do piłki ręcznej** przy Gimnazjum nr 2 o wymiarach 140x27m;
- **boiska wielofunkcyjne** do piłki nożnej, ręcznej, siatkowej, koszykowej z bieżnią lekkoatletyczna nawierzchnią poliuretanową przy Gimnazjum nr 3 o wymiarach 19x32m, 9x18m, 22x44m; 35x60m;
- **siłownia** przy Gimnazjum nr 3 o wymiarach 4,55x6,60m
- **sala gimnastyczna** przy Gimnazjum nr 3 o wymiarach 37,74x17,82m;
- **boiska wielofunkcyjne** z nawierzchnią poliuretanową przy Gimnazjum nr 4 o wymiarach 19x18m, 13,5x25m, 20x40m;
- **sala gimnastyczna** przy Gimnazjum nr 4 o wymiarach 22x11m;
- **boisko do piłki nożnej** przy Gimnazjum nr 4 o wymiarach 60x38,3m;
- **sala gimnastyczna** przy Szkole Podstawowej Caritas o wymiarach 6,5x9,4m;
- **boisko do piłki nożnej, siatkowej, koszykowej z bieżnią** przy Szkole Podstawowej Caritas;
- **sala gimnastyczna** przy Społecznej Szkole Podstawowej i Gimnazjum o wymiarach 14x5,5m;
- **boisko** przy Szkole Podstawowej „Bliżej Dziecka” o wymiarach 30x29m;
- **boiska środowiskowe** do gry w piłkę nożną, koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną, gier zespołowych przy Osiedlu Młodych, Osiedlu Słowiańskim, Osiedlu Zawiszów, Osiedlu Zarzecze, przy ul. Pionierów, ul. Armii Krajowej, ul. Kościelnej, ul. Przemysłowej i placu rekreacyjno-sportowe dla dzieci i młodzieży wyposażone w urządzenia m.in. do ćwiczeń fizycznych;
- **sala gimnastyczna, boisko do piłki nożnej, koszykówki i siatkówki, siłownia** przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr III;
- **sala gimnastyczna** przy I Liceum Ogólnokształcącym;
- **sala gimnastyczna i siłownia** przy Zespole Szkół nr 1;
- **sala gimnastyczna boisko do piłki ręcznej i siatkowej** przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr II;
- **sala gimnastyczna, boisko, bieżnia skocznia, rzutnia** przy Zespole Szkół Mechanicznych;
- **sala gimnastyczna, siłownia, boisko do piłki nożnej, ręcznej, koszykówki, siatkówki, skocznia, bieżnia** przy Zespole Szkół Budowlano – Elektrycznych;
- **sala gimnastyczna** przy Zespole Szkół Hotelarsko Turystycznych;
- **sala gimnastyczna** przy Zespole Szkół Ekonomicznych;
- **sala gimnastyczna, siłownia, boisko** przy Zespole Szkół Specjalnych;
- **hala sportowa** przy ul. Pionierów o wymiarach 18,20x29,60m i wysokości 9,6 m posiada pełnowymiarowe boiska treningowe do gry w koszykówkę, piłkę ręczną, piłkę nożną halową i tenisa. Podłoga hali to podłoga sportowa na odpowiednio przygotowanym podłożu - Lindour Sport;
- **sala gimnastyczna, siłownia** przy Liceum Ogólnokształcącym Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Kolarstwie;
- **sala gimnastyczna i boisko** sportowe przy ul. Traugutta.

Załącznik nr 2
do Sprawozdania z realizacji Strategii Rozwoju Miasta za lata 2012 - 2013

ŚWIDNICKA INFRASTRUKTURA DROGOWA:

Drogi krajowe /dl. w km 5,5/:

- **Droga nr 35** posiada przebieg: granica państwa - Mieroszów - Wałbrzych - Świebodzice - Świdnica – Wrocław. Na terenie Świdnicy drogę tą tworzą ulice: Zamenhofa, Esperantystów, Szarych Szeregów. **Zarządca:** Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, oddział we Wrocławiu.

Drogi wojewódzkie /dl. w km 9,5/:

- **Droga nr 379** Wałbrzych – Modliszów – Świdnica. W Świdnicy obejmuje ona ulice: Wałbrzyska, pl. Grunwaldzki, Al. Niepodległości, pl. Wolności, Wrocławska, Łączna;
- **Droga nr 382** Stanowice - Świdnica - Dzierżoniów - Ząbkowice Śląskie - Paczków - do granicy państwa. Na terenie miasta drogę tą stanowią ulice: Westerplatte, Towarowa, Kopernika od Towarowej do Przemysłowej, Przemysłowa, Sikorskiego (od skrzyżowania z ul. Zamenhofa do granic miasta). **Zarządca:** Zarząd Województwa Dolnośląskiego/ zlecone Dolnośląskiej Służbie Dróg i Kolei we Wrocławiu.

Drogi powiatowe /dl. w km 4,7/:

- **Droga 2876D:** Świdnica ul. Westerplatte od Towarowej do Bystrzyckiej, Bystrzycka - Burkatów - Bystrzyca Grn. - Lubachów - granica powiatu (kier. Jugowice);
- **Droga 1990D:** (z kier. Sulistrowiczki) - granica powiatu - Tapadła - Wiry - Wirki - Gogołów - Miłochów - Jagodnik - Świdnica ul. M. Kopernika do ul. Towarowej;
- **Droga 3396D:** (z kier. Wałbrzych) - granica powiatu - Pogorzała - Witoszów Grn. - Witoszów Dln. - Świdnica ul. J. Kochanowskiego, Żarów - Łażany - Mielęcín - granica powiatu (kier. Gościślaw). **Zarządca:** Zarząd Powiatu Świdnickiego/ zlecone Służbie Drogowej Powiatu Świdnickiego.

Drogi gminne /dl. w km 112,6/: o znaczeniu lokalnym nie zaliczane do żadnej z ww. kategorii, stanowiące uzupełnienie sieci dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych zajmujące 850 629 m². **Zarządca:** Prezydent Miasta Świdnicy.

Drogi wewnętrzne / niepubliczne/ – 6,0 km, 41.355m².

Mosty drogowe 8 szt. - 2.492,88 m²;

Wiadukty drogowe 1 szt. - 331,6m²;

Kładki dla pieszych 2 szt. - 176,7m²;

Ścieżki rowerowe 17 szt. - 29 898 m².